

 Colecția Clepsidra

FLORIN BĂNESCU

PORTOCALÉ PENTRU VINOVAȚI

EDITURA EMINESCU

De același autor :

Să arunci cu pietre în soare (proză scurtă)

Mențiune la prima ediție
a Concursului pentru debut
al Editurii Eminescu, 1974

Anotimp al ninsorilor albastre (roman)

Editura Eminescu, 1975

Semințele dimineții (roman)

Editura Eminescu, 1976

Ierni peste tei (povestire)

Editura Eminescu, 1978

Tangaj (roman)

Editura Eminescu, 1980

Premiul Asociației Scriitorilor din Timișoara

FLORIN BĂNESCU

PORTOCAL
PENTRU
VINOVAȚI

Colecția Clepsidra

EDITURA EMINESCU

București 1982

Coperta de Aurel Bulacu

după o idee de Alexandru Pecican

„dacă am tăia / globul nostru pămîntesc /
de jur împrejur / ca o nucă de cocos /
ar curge din el / mult mai mult /
puroi galben / decît suc / lipicios şi alb“

NIKOLAUS BERWANGER,

„Profeţie“

I

Începea o dimineaţă obişnuită. Adică obişnuită pentru Insulă. Ca şi pentru domnul Abe. Asta însemna că înspre larg va dăinui ceaţa pînă spre amiază — vuietul valurilor se făcea mai mult ghicit, nu se arăta nici un semn de la soarele zgîrcit (cum altfel ar fi putut fi cu acel biet petec de pămînt blestemat?), foşnetul palmierilor (oare chiar erau palmieri ? se întreba de multe ori domnul Abe) era atît de timid, încît oricine s-ar fi putut gîndi, pe bună dreptate, că întreaga vegetaţie a ţărmului era o înşelăciune. Pescarii porniseră în larg la chemarea lunii, aşa că satul părea pustiu. Ori poate era şi el, satul, o înşelăciune ? La urma urmei puţin îi păsa domnului Abe de plo-

zii care dormeau legănați de niște mame nevăzute și ele. Mai avea puțin și trebuia să plece la slujba sa. O făcea ca în atâtea alte dimineți, și semnalul cel mai sigur îl constituiau ațîțătoarele mirosuri ce-i asaltau fereastra. Ar fi trebuit de mult să se mute, pensiunea doamnei Nada ajunsese de nesuportat. O adevărată mizerie ! Și unde să se mute ? Cine l-ar fi primit ? În colibeile pescarilor n-avea ce să caute. În blocurile cele noi, de fapt un hotel ridicat de un nebun care sperase că va găsi amatori de singurătate (ehci, astăzi și treaba asta se cerea plătită !) și două clădiri ce aparținuseră Companiei, nu-i dădea mîna să locuiască. La hotel nu, fiindcă orice s-ar fi zicînd despre el, nu se considera un trăznit — n-aveau decît să-și azvîrle alții banii pe fereastră, ei și pipițele lor afurisite fugite din „lumea mare“ pentru a scăpa de... De ce dracu' puteai scăpa pe Insula aceea, oricît ar fi lăudat-o, pe vremuri, ghidurile turistice ? Exotism, indigeni, tam-tam-uri și alte fleacuri. Povești pentru creduli ! Nu întîlneai decît niște sărăntoci de pescari. E drept, pe vremea ghidurilor frumos colorate, ei fuseseră faimoși pescuitori de perle și le mersese vestea că ar fi fost războinici de temut. Dar acum ? Niște umbre părelnice, așa arătau. Nici pomeneală de cîntece războinice în jurul rugurilor celebrînd victorii și așa mai departe. Cît despre perle, le înghițise Oceanul sau poate Compania. Rămînea doar o clipă greu suportabilă, amintirea unei păduri tropicale și o vastă singurătate. Dacă despre singurătate se poate vorbi în felul acesta. Iar în clădirile Companiei erau instalate birourile. Cel puțin pentru asta fuseseră înălțate. De necrezut cît de uriașe erau cînd în jur se întindea un asemenea jalnic pustiu. Se vede că nimeni de pe Continent n-avea chef

să se mai gîndească la ele și rămăseseră cu vechile lor firme. Ori poate se mai spera ceva ? În sfîrșit, nici asta nu era treaba lui. Și cum clădirile erau tare părăginite, greu se găsea un locșor acceptabil.

Domnul Abe trînti furios fereastra gîndindu-se, tot ca de obicei, că singurul loc unde ar fi fost ferit de agresiunea acelor mirosuri se afla la închisoarea așezării... Ei, o mică și nevinovată glumă de-a lui, Spusă mereu doar în gînd. Asta ar mai fi lipsit, s-o audă proprietăreasa ! Dealtfel în dimineața aceasta lui nu-i ardea de glume. Nici măcar de cele rămase doar în memorie. Avea destule la ce să se gîndească. De fapt, pînă la asfințitul soarelui trebuia să moară.

Asta dacă nu cumva...

II

Evident, dacă scrisoarea nu era un fals. O farsă grosolană a vreunui funcționar poștal. Cum putea verifica ? Așteptînd. Tot n-avea ce face, vasul poștal sosea doar la trei zile, uneori, după cum erau toancele mării, intervalul se mărea. Soseau atunci ziare cu știri îngălbenite — altă glumă nevinovată a domnului Abe, care se gîndea la învechirea știrilor și nu la hîrtie, arareori cîte o scrisoare și alimente pentru funcționarii Companiei. Mai bine zis pentru cîți mai rămăseseră (cu un statut nu tocmai clar). Era așteptat, cu nerăbdare, transportul de băuturi. Pe

acesta îl administra Bel, în virtutea unor vechi convenții. Nerăbdarea era justificată, mai uitau oamenii de necazuri.

„Și cine dracu' îi împiedică să-și caute norocul aiurea ?“, se înfurie Abe. Furia i-o provoca fereastra care nu vroia să-l asculte. Altfel nu-și bătea capul cu asemenea întrebări. Mai de mult și iubita lui nevastă îi spunea : „ascultă drăguțule, tu n-ai să poți duce nici un lucru pînă la capăt. Retorismul tău...“ Ajuns aici cu gîndurile lui, Abe reuși să spargă geamul. Povestea cu retorismul îl irita mai mult decît stupidele ei cuvinte de alint. Ce-i rămînea acum de făcut ? Să lase totul în plata Domnului, asta fiind un fel de a spune, doamna Nada era necruțătoare cu clienții ei neatenți, și să se grăbească spre port. Era ziua cînd sosea vasul poștal. Cu doar trei zile înainte primise o scrisoare, eveniment uluitor pentru poștaşul ce pretinsese să fie cinstit pe măsură — și măsura lui era cam mare, putea sorbi întreg golful și, la fel de uluitoare pentru modesta sa persoană. Așa ceva nu i se mai întîmplase de zeci de ani. Se crezuse uitat. Fără să plătească vreun sfanț și fără să citească nici un pliant turistic frumos colorat descoperise el uitarea. Iar în dimineața aceea mai descoperise ceva. Că a început să se gîndească la prea multe. Ori era ultimul fapt pe care și-l dorise. Poate de aceea „evadase“. Sau, mă rog, o ștersese pur și simplu dintre oameni. Dintre anumiți oameni. Cei întilniți pe Insulă însemnau altceva. Umbre rătăcind pe un colț de pămînt și pe un petec de mare.

Așadar primise o scrisoare. Firese ar fi fost să se bucore. Orice scrisoare ajunsă acolo însemna un eveniment, iar primitorul devenea un personaj deosebit în ochii... „Ei, ducă-se, iar oamenii ăștia ? Abia așteaptă să le comu-

nic conținutul. Bazaconii ! Cineva mă amenință cu lichidarea. Și în ce mod ! Poți citi așa ceva la cârciumă sau, scuzele mele, la «Club» ? Și așa o să se audă... Să se audă ce ? Scrisoarea am ars-o și gata ! Atunci de ce te grăbești să prinzi vasul poștal ? Păi coletul, coletul, coletul...”

Domnul Abe și-a pierdut șirul gândurilor, preocupat cu îmbrăcatul. Cu o seară înainte o încurcase rău. Și peste toate, băutura fusese de cea mai proastă calitate. Rom de contrabandă. O fi fost așa cum s-ar fi convenit la nașterea sa, numai că apoi... Iar hainele îi zăceau împrăștiate prin toată încăperea. Așa ceva nu intra în obiceiurile lui de om respectabil. Și deodată... Se opri ca fulgerat în mijlocul camerei. „Te pomenești că ți-e teamă ? Teamă de cine ? Ce-ai făcut ca să te aducă în halul ăsta un fleac de scrisoare ? Pe care te pomenești că a scris-o tîlharul acela de căpitan-poștaş... Și timbrele ? Plicul arăta ca un adevărat clasor poștal... Oho, mult te pricepi tu la mărcile poștale ! Dar textul începe limpede : «bătrîne, ți-a sunat ceasul !...»“.

Domnul Abe a reușit să se îmbrace și să-și compună ținuta sa onorabilă. Sau respectabilă. Oricum, e și el un funcționar. Chiar dacă a primit o scrisoare de amenințare. Dar asta o știe numai el. Și este, de atîta amar de vreme, un contabil modest și corect. Asta avea cu adevărat importanță.

Pe scări, coborînd, gândurile îl asaltaseră iarăși.

Îi răsuna în minte, obsedant, „și dacă e adevărat ?“. Pînă una alta mai trebuia însă să scape și de doamna Nada. Sigur că ieșise din bucătărie și îl pîndea. Tot n-avea altă treabă. Domnul Abe era singurul ei client.

Faptul că era singurul ei chiriaș nu schimba deloc situația. Nici nu-i trecuse prin minte că-i putea oferi o încăpere mai bună. Oricum, nu ca aceea, cocoțată la ultimul etaj. Iar la parter, fereastra bucătăriei se deschidea spre aceeași parte. Adică spre golf. Ce-i drept, imaginea era de invidiat, dar cum rămânea cu mirosurile ?

Scările scîrțiau îngrozitor. Nici o șansă să scape neobservat. Mai bine se gîndea la scrisoare. „Ō scrisoare, fie ea împodobită cu toate timbrele mapamondului, poate rămîne doar o glumă. Și coletul ? Amîni mereu povestea asta... Ți s-a promis că... Halal promisiune ! Auzi acolo — o lădiță de portocale ! Sau în ce le-or fi pus. O amenințare cu moartea și un colet cu portocale ! N-am ce zice, au imaginație. Dacă te gîndești așa înseamnă că sînt mai mulți. Și care sînt ăia ? Poți să numești măcar pe vreunul ?“

În hol se aude glasul pițigăiat al doamnei Nada. Îi cam poartă pică femeia asta care seamănă cu un... „un..., ei, asta-i, ajunge să primești o scrisoare frumos timbrată și ești gata acum să folosești numele unei păsări exotice. Te înșeli, domnule, mă gîndeam la un stîrc cenușiu. Bine, dar ai văzut așa ceva doar la tine acasă... Și care e casa ta, domnule ?“. Domnul Abe s-a obișnuit să vorbească singur. Ajunge, astfel, și la ceartă. Puțin îi pasă dacă vreun curios i-ar citi gîndurile. Poate că i-ar explica acum, curiosul, ce-i cu scrisoarea și coletul misterios.

Făcea ce făcea și tot la scrisoare ajungea. Degeaba o arsesse. Cuvintele ei i-au rămas întipărite în memorie : „Bătrîne, ți-a sunat ceasul ! Te căutăm de mulți ani. Dar lumea e mică. Te-am găsit — o făceam și dacă te ascundeai în fundul pământului. Sau dacă dădeai ortul popii. Tot născoceam noi o formă de răzbunare. Care ? Uite că asta nu te privește, de vreme ce trăiești și ești bine-sănătos. Pentru ce te-ai făcut vinovat, știi foarte bine. Și nu ești singurul. Cine dracu v-a adunat pe toți în gaura aia ? Ar trebui să vă aducem mulțumiri. Ha ! Ha ! Ha ! Ajunge cu poveștile. Bagă-ți bine în cap ce ai de făcut : La următoarea cursă a vasului poștal care, fie vorba între noi, arată a albie de porci, nu cumva mai transportă sclavi cu ea bătrînul Căpitan șchiop ?, vei fi prezent pe cheu. O să primești un colet cu portocale. Pe astea ai să le simți după miros. Altfel coletul va fi sigilat și află că s-a plătit o avere ca să nu-și bage nimeni nasul în el. Îl vei desface acasă. Restul instrucțiunilor sînt înăuntru. Dacă ești prea curios, dar știm că asta nu ești, și încerci să-l desfaci în port, s-a zis cu Insula. Dealtfel vei fi supravegheat. Știi tu ce înseamnă asta ! Și nu uita : pînă în asfințit, tu și prietenii tăi veți termina socotelile cu lumea asta. De fapt, veți părăsi insula cu vasul poștal. Ești liber să arunci o privire pe puntea lui. Vei vedea opt sicrie de toată frumusețea. De ce e așa ? Parcă am stabilit că nu ești curios ! În schimb ai grijă ce vei face în aceste trei zile. Și mai ales în ultima. Vei fi ascultător, nu-i așa ? Asta-i tot deocamdată. Să nu întîrziezi în port. Vasul va acosta pe orice vreme. În privința ta sîntem liniștiți. Nu poți fugi. N-ai unde. Și nici n-ai cu cine schimba un sfat. În schimb gîndește-te la viitorii tăi camarazi de... călătorie. Crezi că ar trebui să

încheiem cu o formulă de politețe? Niei măcar să te trimitem dracului n-are sens, aici în scrisoare, fiindcă o s-o facem cu adevărat NOI."

Acesta era textul scrisorii. Domnul Abe nu avea pretenția că posedă o memorie ieșită din comun, dar învățase toată povestea aceea stupidă pe de rost. Doar era contabil, cunoștea valoarea unei hîrtii. Și chiar dacă arsese originalul, nu se lăsa păcălit el cu atîta ușurință. Făcuse trei copii, una o purta asupra sa, alta o trimisese pe Continent (de fapt o încredințase caraghioasei aceleia de doamnă Nada, cu rugămintea să o trimită pe adresa Companiei dacă... în sfîrșit, nu-i dăduse amănunte și asta în primul rînd pentru că nu avea vreo dată suplimentară) iar ultima o predase directorului închisorii fără deținuți. Credea că făcuse o socoteală înțeleaptă. Numai că acum trebuia să se descurce cu proprietăreasa. După cum era de așteptat, aceasta îl interceptase în hol și îi reproșa spargerea geamului. Auzise zgomotul trădător și, ceea ce era mai grav, se găsisse să-i țină o întreagă conferință, în vreme ce la bucătărie se produceau cine știe ce catastrofe culinare. Oricum, spunea ea, s-ar fi convenit ca domnul Abe să plătească pe loc, decît să-i înmîneze cine știe ce plicuri dubioase. Peste toate, adresa era scrisă într-o limbă necunoscută.

— Mari afaceri mai pui și dumneata la cale! țipa doamna Nada. Crezi că mă duci pe mine? Pe mine care...

Domnul Abe, oricît ar fi fost el de corect, nu putea aștepta continuarea. Cunoștea, dealtfel, toată viața proprietăresei. Pînă și amorurile ei trecute ori prezente. Despre cele viitoare n-avea rost să-și închipuie nimic. Nu

acum, în situația când trebuia să alerge ca să afle de ce este condamnat.

Grozavă situație ! Cu o asemenea amenințare în față trebuia să găsească o cale de scăpare din ghearele doamnei Nada. Asta era în stare să compromită totul. Cum adică să compromită ? Ce naiba era de compromis aici ? El era un om pașnic, nu ceruse decît un singur lucru, să fie lăsat în pace. De către toți. Nu suporta agresiunea cuiva, indiferent cine ar fi fost și sub ce formă s-ar fi manifestat. Era mult ceea ce cerea el ? Mereu se împiedica vreunul de umila lui făptură. Umilă dar... Ei da, era un contabil conștiincios și ar fi trebuit să se țină seama de asta. Ce-i tot dădea doamna Nada cu foștii ei chiriași ? N-avea decît să-i recheme.

— Știți..., încercă el s-o întrerupă cu un glas timid.

— Nu vreau să știu altceva decît că pretind chiriașilor mei o corectitudine exemplară. Eu am fost întotdeauna...

Asta era acum, îi va povesti viața ei, adică atît cît îi convenea să afle alții despre ce făcuse ea pînă atunci. Și făcuse o mulțime de treburi.

Domnul Abe o urmărea aprobînd din cap, dar gîndurile îi zburau spre scrisoare. La urma urmei poate că doamna Nada se găsea într-o situație fericită — ea avea cui să povestească. El nu putea să facă acest lucru. Nu era obișnuit. Fusesse o vreme cînd nimeni nu se arătase dispus să-l asculte și de atunci se îndoia că s-ar ivi cineva dispus s-o facă. Și ce-ar avea de povestit ? Pe cine ar fi încîntat povestea vieții lui ?

Doamna Nada devenise patetică, povestea ceva despre căpitanul-poștaș care, fără îndoială, îi va face o vizită chiar în ziua aceea, ehei, ce timpuri fuseseră cînd...

Căpitanul-poștaş îl interesa și pe el. Dar nu-l privea ce avea acela de gînd în legătură cu doamna Nada. Vizita lui protocolară îl lăsa indiferent. Pe el nu-l vizitase nimeni. N-avea cine. Nici nu-i scrisese nimeni... Asta pînă acum. Primirea scrisorii îl zăpăcise înainte chiar de a-i afla conținutul. Făcea să aștepți o viață întreagă o scrisoare și cînd sosește să afli că... Grozavă chestie! De ce nu fusese lăsat în pace, să-și vadă liniștit de pașnicile lui îndeletniciri, cui dăunau acestea? Un lucru însă era sigur. Nu mai putea să zăbovească, doamna Nada era inepuizabilă.

IV

Așa că domnul Abe o șterse frumuseț blîugînd ceva despre corespondența sa cu o foarte sus-pusă persoană de pe Continent, persoană ce-i va rezolva grabnic dificultățile financiare. Adăugase și cîteva formule de politete. De fapt domnul Abe era un timid. Întîlnirile cu femeile, de orice fel, îl stînjeneau. Să fi fost amintirea fostei sale soții? Oricum, dacă în camera sa era capabil și de acte violente — spargerea geamului de pildă, fapt ce se putea datora și neîndemînării sale innăscute, certurile — cu propria-i persoană, înjurăturile — șoptite ori doar gîndite dar sigur adresate doamnei Nada, în special pentru mirosurile nu tocmai îmbietoare ce exalau din bucătăria dumneaei, toate acestea piereau, se mistuiau ca prin farmec în momentul cînd dădea ochii cu proprietara pensiu-

nii. Oficial, doamna Nada, declara că are un hotel. Lucru fără importanță pentru un om ce se ducea la... hai să spunem, se ducea la moarte. Pe drum, domnul Abe s-ar fi putut opri într-un loc mai pașnic și ar fi recitat copia păstrată. La asta se gîdea cînd făcea eforturi disperate ca să scape de insistențele doamnei. O clipă se lăsase chiar ispitit să-i cedeze. Asta însemnînd că o vizită în apartamentul ei l-ar fi scutit de multe. Chiar și de amenințare. Dacă întreaga poveste se dovedea o glumă, ce s-ar mai fi distrat împreună ! Ei nu, asta punea capac la toate ! Cu oricine, numai cu doamna Nada nu. Mai bine la...

Discuția amenința să dureze o veșnicie (mai precis monologul ei, ineputabil și... monologul său interior). De fapt Abe nici nu apucase să părăsească acea ultimă treaptă a scării de lemn. Și afurisita de treaptă scîncea jalnic la orice tentativă a sa s-o părăsească. Pînă la urmă se găsi o rezolvare. Domnul Abe a avut o inspirație fericită. Îi comunică doamnei că pleacă în port unde aștepta... ei, da, chiar asta aștepta (suspens necesar !)... un colet cu portocale. Proprietăreasa rămase mută. Cine se mai gîdea măcar la fructele acelea minunate, aici, într-o insulă unde pînă și anotimpurile se dăduseră peste cap. Un lucru era cert : imaginea unei portocale cu miezul mustind, răspîndind îmbătătoare esențe, îi lăsase gura apă. Și astfel nu mai putea vorbi. Domnul Abe profită de momentul prielnic și se strecură ca o umbră pe lîngă ea, ținînd pălăria mult ridicată deasupra capului. În mintea doamnei apărură o altă imagine ; un cavaler adevărat, pălăria cu boruri imense și panașul filfiind cereemonios, sabia strălucitoare cu garda grea bătută în rubine, mănușile albe, fine, atît de fine, gulerul dantelat, spumos, pintenii zăngă-

nitori, ei bine, toate, meritau un omagiu și ea se străduia să fie la înălțimea momentului, așa că îl salută cu mătura transformată, firește, în halebardă. Mustata ce-i umbrea buza de sus o ajuta să intre în rol. Altceva nu găsisese. Tre-cuse vremea frumoaselor care scapă, cu discreție, o ba-tistă parfumată iar cavalerul...

Iar cavalerul dispăruse cu totul. În sfârșit, scăpase. Acum se gîndea la presupușii vinovați. Cei pomeniți în scrisoarea spectaculos timbrată. Scrisoare ce, la urma urmei, cuprindea destule aiureli. Chiar greșeli. Poate că erau voit strecurate. Cel ce o compusese a avut destulă bătaie de cap. Să tai atîtea ziare, căutînd literele potri-vite, să le lipești într-o anumită ordine și...

Păi unde naiba eră ordinea în scrisoarea aceea tîm-pită ? De ce fusese nevoie de atîta regie ? Dacă existau cu adevărat niște dușmani ai lui, și ai altora din Insulă, se puteau găsi atîtea metode simple ! Un ucigaș plătit de pildă. Un foc de armă bine țintit, un cuțit, o infimă cantitate de otravă... Aici e aici ! Ce căutau în toată povestea asta portocalele ? Întreaga lume vuită de acțiunile unor tero-riști. Își găsesc nume cît mai elocvente și acționează ca niște demenți. Apoi spun că slujesc unor scopuri politice.

Domnul Abe se opri din tirada sa. Fără să vrea accele-rase pasul și la vîrsta lui nu era cazul. Trebuia să se menajeze, nu eră la prima tinerețe ca să alerge ca un apucat pe toate coclaurile. Ce bine s-ar fi simțit la birou ! În biroul său. Nu-l deranja că stătea o jumătate de zi într-o clădire pustie. Nici faptul că marea majoritate a celor-lalte încăperi erau într-un hal de nedescris. Nu putea

pătrunde în ele datorită pînzelor de păianjen. Adevărate capcane. Doar biroul său arăta așa cum se cuvine. Avea chiar și un telefon pe masă (firește, legătura fusese de mult timp întreruptă). E adevărat că într-o vreme încercase să pună la punct întreaga clădire ce aparținuse Companiei (dealtfel firma arăta ca nouă). Vorbise cu domnul Guvernator, cu șeful poliției, ceruse chiar sprijinul directorului închisorii fără deținuți. Fusese refuzat cu brutalitate. Înnebunise ? Toți socoteau că era de-a dreptul riscant să se plimbe prin clădirea părăsită. Atunci încercase de unul singur. Și renunțase repede. Era imposibil să facă față (și nici nu-i stătea în fire) un asemenea efort uriaș — lui îi plăcea munca liniștită, cuminte, fără entuziasme, fără disperări. Totuși reușise ceva. Eliberase unele culoare de molozul și murdăria adunate cine știe de cînd și lustruise plăcuțele de pe uși. Putea astfel trece prin fața lor și să-și închipuie că în spatele acelor uși cu plăcuțe lucioase se aflau directori, șefi de servicii, alți contabili conștiincioși ca și el și așa mai departe. Deci Compania exista. Era justificată prezența lui acolo. Nu întîrzia niciodată, nu pleca înainte de ora oficială a terminării serviciului. Era un funcționar model. Cei de pe Continent ar trebui să țină seama de asta. Iată că ținuseră ! Primise o scrisoare și... Nu. Hai să procedeze metodic. Gîndurile lui erau cam necontrolate și trebuia să le sistematizeze în vreun fel. Altfel ajungea la balamuc... Ei, chiar asta nu. Așa ceva nu exista pe Insulă. Nu mai exista demult. O Insulă model, nu-i așa ? Fără deținuți, fără nebuni. Existau doar... Păi cu ei trebuia să înceapă. Să lămurească fiecare caz în parte. Și în loc să facă așa ceva, el alergase ca un disperat pe drumul periculos și se gîndise la dis-

pariția spitalelor de nebuni ! Ei da, cine să aibă nevoie de ele ? Dar cum fusese posibilă decăderea Insulei pînă la un asemenea grad ? În istoria Insulei putea găsi, firește, unele explicații, dar rezultatele acelei decăderi erau totuși uimitoare. Poate era mai bine așa. Unde pe lumea asta mai putea găsi un colțișor binecuvîntat ca acesta ? Putea să-l caute mult și bine. Îl căutase ? Pe Continent în orice caz nu fusese posibil. Și ce rost avea întrebarea anterioară ? De vreme ce-l găsisese pe acesta, unde se simțea bine, la ce bun să mai caute altul ? Colțișorul lui de lume ! Îl dibuiseră însă. Nu-l lăsaseră să se bucure de tihna lui. Să stea ascuns acolo și să n-aibă alte probleme decît agresiunea verbală a doamnei Nada (mirosurile bucătăriei puteau fi, la urma urmei, tolerate). Eh, la ora asta ar fi trebuit să-și vadă de lucrările lui. Era nevoit să se socotească în concediu (de cerut n-avea cui să-l ceară). Ei bine, n-avea chef de nici un concediu. El... Dar cine ținea seama de cheful lui ? Dimpotrivă, uite-l obligat să pornească la ora asta imposibilă, pe un drum mizerabil, spre o țintă foarte imprecisă și care nu promitea nimic bun. Și... Mai avea de gînd s-o țină așa ? Începuse să se gîndească la puternicii zilei și ajunsese la... el. Să fim serioși. Puțină concentrare, ce naiba ! Așadar...

V

Așadar un guvernator de paie (ramolit) și omul său de încredere (un alcoolic). Un șef de poliție — halal poliție ! Șeful și singurul său subaltern (un băștinaș cam sărac cu

duhul). Un director de închisoare care... Aici domnul Abe își slobozi în voie râsul. Noroc că pe poteca îngustă ce cobora spre golf nu se vedea nici un trecător. L-ar fi crezut băut. Asta în cel mai fericit caz. Așadar un director de închisoare temut doar de șobolanii ce mișunau cu miile prin celulele părăsite, își continuă domnul Abe „inventarul“. Deci directorul unei închisori fără deținuți ! Nu erau condamnați, nu existau oameni în haine vârgate, fosta cameră de tortură fusese transformată în apartament directorial. Oricum, șobolanii constituiau o problemă. El, Abe, atrăsese de câteva ori atenția singurei somități medicale din Insulă. Domnul Doctor ridicase din umeri. „Să fim serioși, spusese, n-am mai auzit de ciună decît prin cărți. Ești un tip plin de fantezie Abe ! Și peste toate un fricos“. Poate că avea dreptate doctorul. În privința ciu-meii. În rest... domnul Abe n-ar fi putut declara cu mîna pe inimă că e un curajos. Nici măcar laș nu credea că este. „Atunci ești un nimic, asta ești !“ se apostrofă Abe și considerînd subiectul închis își continuă drumul. Trebuia să fie atent, cărarea era periculoasă. Pe o asemenea vreme nu s-ar fi mirat nimeni auzind despre el că s-a prăvălit în prăpastie. Cu toate gîndurile și portocalele lui. Și de unde pînă unde portocale ? se indignă din nou. Nici măcar nu-i plăceau. Atunci de ce se gîndiseră „El“ tocmai la fructele după care alții jinduiau ? El în nici un caz nu se număra printre ei. „N-ai decît să-ți frîngi un picior, asta ai merita acum, riști să ajungi ridicol în fața farsorilor care au aranjat totul. Și ceața, și poteca, și Insula asta... Stai, nu te porni ! Ce ai tu cu Insula ? De ce ai venit aici ? Găseai îndeestule locuri frumoase, calde și liniștite, prospere, cu

un negoț înfloritor, cu pietre în care portocalele... Nu, că drăciile astea au devenit o adevărată obsesie !”, se muștră Abe, atent la întortoachierile potecii. Spera ca în curînd palidele lumini ale micului port, necesare și la ceasul acela, să licărească undeva printre săracele ramuri ale palmierilor. Niște palmieri grozavi ! Cu greu puteai să le recunoști acest nume. În ultimii ani, de cînd se schimbase clima, căzuseră peste ei ninsori, îi sfîșiaseră furtuni teribile, îi închiriseră arșițe nemiloase... „Și ce-i cu asta ? Care-i datoria lor de copaci ? Să reziste. Indiferent de vreme și de... Iar a ta care este, respectabilule domn Abe ? Să le plîngi de milă ? Să-i lauzi ? Lasă-i în plata Domnului ! Te așteaptă portocalele...”

Da, se putea felicita, proceda ca un adevărat contabil. Ar fi meritat să fie concediat ! Nici un pic de ordine în gîndurile lui. Ba lăuda Insula, ba o blestema. O socotea cînd binecuvîntată, cînd nenorocită. N-avea importanță cum arăta Insula și ce vegetație avea, atîta vreme cît era lăsat în pace. Numai că nu fusese lăsat în pace. Să-și vadă de preocupările sale contabile. Era și asta o datorie, nu-i așa ? Chiar dacă nu răspundea în fața nimănui. Adică putea răspunde în fața lui. Și ce să-și răspundă el, un contabil conștiincios ? Tocmai asta — că este un contabil conștiincios. Începea să meargă ! Era pe un drum bun (nu poteca afurisită era în discuție), ajungea la niște concluzii deosebit de măgulitoare față de propria-i persoană. Domnul Abe și aprecierile lui ! Domnul Abe și palavrele lui ! Se frămîntase trei zile încercînd să deslușească sensul scrisorii și ajunsese să bată cîmpii despre îndatoriri de contabili și soarta palmierilor. A unor palmieri care avuseseră un trecut frumos și acum... El ce trecut avusese ?

Se gîndea cineva la el ? Uite că se gîndea. De necrezut, dar se întîmplase și asta. Dar în ce formă ! Încurcase pe cineva trecutul său ori ceea ce făcea acum ? Sau te pome-
nești că se gîndea la ce va face în viitor. Asta era o adevă-
rată performanță, fiindcă el în nici un caz nu se gîndise.
El își vedea de biroul său liniștit unde nu conturba pe
nimeni și nimeni nu-i avea grija. Dimpotrivă. Oricine
putea fi liniștit. Își făcea datoria cum se cuvine.

Care datorie ? Iată o întrebare care îl buimăcea pur și
simplu. N-avea decît să nu se mai întrebe. Era soluția cea
mai simplă. Și cea mai bună. O verificase de atîtea ori.
Nu dădea greș. Cel mai important lucru este să nu-și pună
întrebări. Ele nu te lasă să trăiești în voie. Să te bucuri
de... De ce naiba se bucurase el ? Sau ce-și dorea ca să se
poată bucura ? Asta era, nu putea scăpa acum de ele.
Îl împresurau întrebările, din toate părțile, îl hărțuiau
fără milă, îi chinuiau conștiința.. Uite ce vorbă mare !
Asta ce mai era ? Citise pe undeva vreo definiție ? Nu
citise și nici nu se străduise să găsească scris așa ceva.
Putuse trăi foarte bine și fără să citească despre...

Uite ce palmieri prăpădiți ! Erau și ei chinuiți de
întrebări ? Fără îndoială ! Aveau și ei o conștiință, și
florile (care flori ?, nu se vedea nici una), și pietrele (astea
da, erau din belșug) și... La naiba ! Poate ar fi fost mai
bine dacă nu s-ar fi desființat balamucurile (de fapt nu le
desființase nimeni, pieriseră singure). Acolo ar fi avut
timp să mediteze la toate minunile acestea. Ar fi fost un
loc prielnic. Mai bun decît în odaia sa mizeră. Și decît
pe drumul ăsta întortocheat. Dar palmierii tot urît ar
fi arătat...

Luminile aşteptate încă nu se zăreau. Iar Abe îşi pierdea vremea meditînd la soarta palmierilor. Nici măcar nu-şi terminase „inventarul“. Şi doar se considera un contabil bun. Ori măcar unul conştiincios. Indiferent de instituţiile sub firma cărora lucrase, încercase din toate puterile să treacă drept aşa ceva. Se vede însă că nu fusese suficient. Adică prea multe firme se dispensaseră cu o condamnabilă uşurinţă de serviciile lui. Cînd se vorbea despre o eventuală reducere de personal, primul pe listă figura Abe. Cînd vreo firmă dădea faliment, nimeni nu se gîndea la soarta sa. Cit despre ajutorul de şomaj, acesta i se păruse umilitor. Să stabilim un lucru. Nu situaţia de şomer îl umilea. Ci aşteptatul în spatele unui şir de oameni necunoscuţi, figurile indiferente sau compătimitoare sau chiar ironice ale funcţionarilor din spatele ghişeelelor care... Ei, nici la aşa ceva nu trebuia să se gîndească în clipa de faţă. Tot nu rezolva nimic cum nu rezolvase nici atunci. Nu crîcnise împotriva nimănui. Nu murmurase. Nici nu îndrăznise să-i privească în ochi pe cei ca el ori pe cei de care depinsese soarta lui. Plecase şi atît. Fugise ca să scape de mizeriile unei lumi suprapopulate, în care prea mulţi se dovedeau bine înarmaţi pentru supravieţuire, cătînd liniştea şi... Zăcînd ani în şir. Zăcînd pur şi simplu. Într-un post obscur, obţinut prin lipsa unui alt pretendent. La sosirea lui în Insulă, aceasta intrase deja într-un ciudat soi de anonim. Pe hărţile marilor trusturi dispăruse pînă şi denumirea ei. Era o simplă chestiune de orgoliu menţinerea Companiei — adică a ceea ce mai rămăsese din

ea. Citeva clădiri părăsite, niște funcționari inutili pe Continent și o mulțime de hirtii purtând un falnic antet, dar conținând date fictive. Evidența muncitorilor era falsă. Domnul Abe, conștiincios cum era, o completa mereu, făcea angajări, concedia pe cei inapți, elibera adeverințe și așa mai departe. Numai că toată strădania lui se mărginea la a copia numele pescarilor din satul risipit pe coastă. Aceia habar nu aveau că figurează în vreun control. Oricum, șeful poliției nu și-ar fi bătut capul cu așa ceva. Și nici Guvernatorul. Țsta cel puțin nu cunoștea nici Insula. Frumoasă sau urâtă cum era. Mare sau mică. Bogată sau săracă. El o moștenise și asta îi ajungea. Moștenise postul său altădată atît de rîvnit. Dar cui îi păsa acum de istoria Insulei ? De faptul că înaintea lui numeroși pretendenți luptaseră pentru putere și cînd o obținuseră au făcut orice ca să și-o mențină. Ei, în tinerețe făcuse și el, Guvernatorul, niște isprăvi dar astea nu contau acum. El își cunoștea sediul, învățase drumul pînă la club (mai precis fostul club) și pe cel care cobora în port. Cam la atît se reducea lumea lui. Poate nici n-o dorea mai întinsă. Era sigur că băștinașii nu-l văzuseră cu toții la față. De fapt, nici aceștia nu erau curioși să știe cum arată guvernatorul lor. Aveau unul, pe care-l moșteniseră, le ajungea (pentru că, oricum, trebuiau să-l întrețină) de ce să se gîndească la cei dinaintea lui ? Sau la faptul că l-ar putea înlocui pe ramolitul ăsta cu rang înalt. Cine le garanta că unul nou ar fi mai bun ? Bătrînii povesteau despre orașul înfloritor care fusese prăpădita lor așezare, despre vapoarele care acostau în port... Povești pentru copii

înfometați. Bune ca să-i facă să uite de foame. Să lupte pentru ce ? Împotriva cui ? Poate că Insula fusese dintotdeauna așa, un tărîm vitregit dar care nu putea fi părăsit.

Domnul Abe începuse să încurce șirul gândurilor. Pe el îl interesau personalitățile Insulei. Cele care ar putea fi interesate de scrisoare. Dacă aceasta nu era o mistificare. Dar dacă era adevărată de ce zăboveau atît autorii ei ? De ce îi acordaseră lui un termen de trei zile ? Puteau să rezolve totul încă din prima zi. Ziua sosirii mesajului. Așa îl lăsau să se perpelească după citirea ei, să nu doarmă o noapte, să se mai chinuie o zi și încă o noapte apoi, iarăși... Ce calcule stupide ! Dar iată că sosise a treia zi și urma să i se dezvăluie planul în amănunt. Și pînă seara urma ca el, domnul Abe, să dea socoteală și să încheie cu modesta sa viață. Numai că nu singur. Și deodată Abe avu o revelație. Ceilalți nu știau nimic. Ei fuseseră scutiți de chinul așteptării. Pentru ei sfîrșitul va fi simplu. Venea seara, venea și... „La dracu' ! eu plătesc mai greu decît ei !“, exclamă tare domnul Abe. „Și vina lor o fi mai mare decît a mea. Dar a mea care e ?“...

Începuse să gîfîie, prins în vîrtejul gândurilor nu luase seama la mers, alergase aproape, ca un caraghios, în ritmul acesta nu putea continua. Nu ajungea niciunde. Oare asta nu era o soluție ? Ei, cum de nu ! Să alerge pînă va crăpa. Ca alergătorul de la... Parcă ținea el minte de unde venea alergătorul acela și ce anunțase el... Dar el, Abe, nu anunța nimic. El se ducea să afle. Oamenii se grăbesc

Intotdeauna cînd trebuie să afle ceva. Deși mai apoi regretă. Cît despre el, regreta de pe acum. Pufăia ca o locomotivă (Insula nu avusese cale ferată nici în perioada ei de glorie !). Era de mirare că făcea față cursei nebunești în care singur se lansase. Singur pe dracu'...

VII

Domnul Abe socoti că trebuie să facă un popas. Un umbrar din frunze putrezite îi oferea un adăpost precar — burnița mărunț și nu era exclus să înceapă chiar ninsoarea. Picioarele lui butucănoase fuseseră supuse la eforturi prea mari. Se așază pe o rămășiță de bancă, trecîndu-i, o clipă, prin minte, imaginea unei perechi, el înlănțuind tandru umerii ei firavi și amîndoi privind cu ochi imenși splendoarea peisajului. Splendoare pe naiba ! Nu se vedea nimic prin pîcla greoaie, lăsată cu încăpăținare deasupra Insulei. Dar licărirea acelei imagini îl mai încălzi puțin. „Poate ar fi fost mai ușor dacă nu eram singur. Dacă nu stăteam aici ca un cuc. Pînă și cicălitoarea aia de Nada ar fi fost bună de ceva. Cum i-am spus ? Știre ? Auzi acolo ! Un papagal cu penele jumulite. Cred că nici în tinerețe n-au strălucit grozav. Mă refer la pene... Mai bine să citesc încă o dată scrisoarea aia. Și să reiau calculele. Deși am făcut și pînă acum destule. Și rezultatul ?“

Domnul Abe se scotoaci prin vastele lui buzunare, scoțînd o groază de hîrtii. Erau fișele celor din Insulă. A celor care intrau în vederile lui. Sau care, după cum scriau autorii scrisorii, i-ar fi împărțit osînda. La acele fișe muncise din clipa în care reușise să deslușească, în camera sa, conținutul acelei scrisori. Erau meticolos aranjate, hîrtii cu antet fastuos, acoperite cu un scris îngrijit, fără nici o pată de cerneală. Pe cînd fusese elev primise destule palme pentru „porcii” de pe foile caietului de caligrafie. Pînă la urmă se obișnuise. Și cu palmele și cu scrisul caligrafic. După ce terminase școala, fiind în stagiu militar, îl întîlnise pe fostul său profesor. O dorință firească de răzbunare l-ar fi împins la un act necugetat. Ar fi putut, de pildă, să angajeze niște bătauși de profesie. L-ar fi aranjat „caligrafic” pe boșorog. Aiurea ! Îl salutase smerit și așteptase mustrarea obișnuită — „Abe, n-o să ajungi niciodată un om bine văzut în societate dacă nu înveți caligrafia !” Uite că acum scria măcar ca fostul său profesor. Și ? Adevărul este că atunci nu putuse să se răzbune fiindcă nu-i stătea în fire. Și aici, pe Insulă, cînd opera faimoasele sale angajări sau concedieri, o făcea fără patimă. Fiindcă așa i se ceruse cîndva. Atîta știa el să facă : să completeze niște formulare. Alții poate s-ar fi simțit în vreun fel răzbunați dacă ar fi avut puterea lui. Putere asupra unor nume ! Să fim serioși ! Pînă una alta își va lăsa fișa sa deoparte. Să înceapă cu personajele mai importante.

Deci mai întîi Guvernatorul. Venise de pe Continent cînd... moștenise scaunul cu însemnele familiei sale. Ce

făcuse pînă atunci ? Nimeni nu ştia. Abe avea însă informațiile sale — se pare că nici nu fusese pe Continent. Trecea de pe o Insulă în alta fugind de război. Cert era că nu-i plăcea războiul. Nu suferise, în tinerețe, să participe la înăbușirea unor vagi încercări de răscoală de pe Insulă. O ștergea la vreme și se întorcea cînd era pace. O pace definitivă pentru cei care încercaseră revolta. Ordinele sale erau necruțătoare. Dar nu asista la punerea lor în practică. El fusese absent. Nici măcar martor nu putea fi numit. Cine să-l mai acuze și de ticăloșie ? Pe un individ care nu exista ? Asta ar fi fost cam la fel cu încercarea de a se face apelul muncitorilor Companiei înscriși pe listele lui Abe. Nici ei nu existau în perioada aceea. Cum și sumele plătite lor erau visuri. Ori niște cifre simple, înșirate ordonat, pe coloane disciplinate ca niște soldați reglementar prezentați în fața unei inspecții. De unde bani ? Dar, oricum, cifrele erau fabuloase. Ehei, registrele bătrînului domn Abe !

Acesta își întrerupse studiul fișelor cuprins de duioșie. De o dragoste paternă. Era asta un motiv să-l ameninți cu moartea ? Pe el, pe harnicul contabil ? Cu Guvernatorul mai treacă-meargă. Lipsise de la evenimentele sîngeroase; dar cine era autorul lor moral ? La această întrebare îl trecură fiori reci. O teamă nelămurită îl cuprinsese. Privi bănuitor în jur și acoperi cu palmele-i dolofane hîrțiile așezate pe genunchi. Un asemenea gînd poate fi periculos. Parcă mai înainte îl disculpase... Și acum... Are dovezi ? De ce le ține ascunse ? Și cine întîrzia la îndelungatele partide de șah cu Guvernatorul ? Domnul Abe, chiar el, posesorul unor dovezi zdrobitoare. Unde mai pui că nu-i luase nici o partidă. Ar fi fost prea de tot să bați un ase-

menea partener. Prudența ! Iată una dintre devizele domnului Abe. Numai că în dimineața asta pîcloasă putea face ceva pe prudența lui. Dacă scrisoarea nu era minci-noasă, Guvernatorul figura desigur în calculele răzbunătorilor. Era și de mirare cum nu-l împușcase cineva pînă... La vînătoare de pildă... În clipa în care... Ei, asta le întrece pe toate ! Guvernatorul nu era amator de vînătoare. Nici în tinerețe, cînd jungla era încă exact ceea ce își închipuie oamenii că trebuie să fie o junglă, nu pusese mîna pe armă. Și mai erau la modă vînătorile de sclavi... Nici un contemporan de-al său nu se putea lăuda că l-a văzut luînd parte la ele. S-ar fi găsit atunci o săgeată otrăvită și...

Un zumzet subțire îl făcu să tresară îngrozit. Nu era decît un biet țîntar. Pe vremea asta ? S-o fi adăpostit sub umbrarul de frunze și... Asta-i acum, avea el vreme să socotească dacă era vremea prielnică pentru țîntari ? Nimeni, dealtfel, n-ar fi realizat așa ceva. Era clar — clima se dăduse cu totul peste cap. Dar el trebuia să fie mai atent. Cine știe cine îl spiona. Ei da, și îi va fura ce ? Hirtiile lui puteau fi distruse pe loc. Să-i fure portocalele ? Păi nici nu le primise încă. Iar despre Guvernator se mai puteau spune multe...

Și de ce naiba se speriasse de un țiuit oarecare ? Ce crezuse că poate fi ? O săgeată otrăvită ? Băstinașii nu le mai foloseau. O vreme, cînd mai veneau turiști, se confecționau săgeți și se vindeau la preț bun. Destui imbecili abia așteptau să se întoarcă pe Continent cu o dovadă a bravurii lor (puteau eventual povesti cum fuseseră atacați, în plină junglă, cum plouase cu săgeți, evident otrăvite și cum arma lor cu repetiție... și așa mai departe) sau măcar a trecerii lor printr-o lume altfel decît cea cunos-

cută de toți, o lume condusă după legea junglei, lege aspră dar dreaptă, cîștigă cel mai puternic și...

Acum că se odihnea avea chef de povești. Trebuia să-și aducă o carte cu el, un roman în care se petreceau tot felul de minuni pe o Insulă aproape pustie și... S-ar fi distrat, nu-i așa ? Asta era tot ce-i lipsea. Că în rest avea de toate. Și în curînd chiar mai multe. Va mai primi și niște portocale.

Deci n-ar fi avut rost să se înspăimînte de o săgeată cu vîrful muiat într-o otravă ucigătoare. Nici măcar de ideea ei. Atunci ar fi putut să fie țiuitul unui aparat modern, sînt atîtea mașinării ciudate inventate pentru a spiona oamenii. Un emițător de pildă, care să-i marcheze drumul și să-i anunțe pe cei care-l spionau pe unde umbla. Era și greu să afle. Să afle cine ? Și ce mare scofală era că o luase pe o scurtătură ? Numai picioarele sale puteau să spună asta. Bietele lui picioare chinuite. Nu ținea minte să mai fi parcurs vreodată drumul acela în asemenea hal. Domnul Abe nu se grăbea niciodată. Poate numai atunci cînd trebuia să se retragă din fața unor oameni periculoși. Acum însă, nu se retrăgea, dimpotrivă, ieșea în întîmpinarea lor. Atunci de ce atîta grabă ? Ce cîștiga dacă afla cu un minut mai devreme ?

Totuși fusese doar un amărît de țînțar. Cîndva frigurile bîntuiseră pe Insulă. Atunci cînd începuse declinul ei. Se îmbolnăviseră destui. Cu vremea asta aiurită n-ar fi exclus să apară din nou cine știe ce molimă. Și doctorul Insulei nu i-ar fi putut face față (unde erau fostele spitale și savanții care erau mîndria capitalei ?). Dar el se gîndise la Guvernator...

Se ştia despre Guvernator că practicase negoţul în insule îndepărtate. Ce fel de negoţ ? Poate cumpăra prizonieri de război. Poate vindea rebelii săi. Poate...

Un zgomot de paşi furişaţi îl făcu să se înfioare din nou. Oamenii lui ! Garda lui personală... Armata...

„Cred că eşti bolnav, îşi spuse Abe compătimitor. Ai halucinaţii. Țsta e un guvernator fantomă şi gata. Doar n-o să te temi de nişte umbre !“

Totuşi pe potecă trecea cineva. O siluetă vagă, încă una, apoi a treia. Erau indigene care coborau spre port.

„Se duc să caşte gura la şalupa poştală. Au şi ce vedea ! Poate că aşteaptă şi ele portocale... Haida-de ! Toată Insula ştie acum de portocalele tale. Le dorese ! Ai putea să le înveţi totuşi ceva pe indigene. Să-şi lămurească bărbaţii că e vremea să scape de Guvernator. Ar fi grozav de simplu.“ Dar moda revoltelor a trecut. Înainte aici trăiau nişte oameni mândri dar slabi. Nu însemnau nimic armele lor în faţa celor aduse de pe Continent. Când li s-a impus un guvernator s-au supus. Lucrurile au mers ele cumva pînă ce a apărut, nimeni nu ştia de unde, cel care va schimba istoria Insulei. S-ar putea spune că a apărut din senin. El se numea Abel. După el a urmat Babel. Pe urmă Cabel. Apoi...

Abel a început prin a fi soldat. Pînă să îmbrace uniformă nu se ocupase cu nimic. E drept că mai tîrziu s-au găsit destui care să scrie tomuri întregi despre ceea ce făcuse el înainte de armată (tomuri acum uitate). Ca şi despre faptele sale de arme. Şi cum a ajuns el... Dar pînă

la asta mai era. Așadar, cînd a împlinit vîrsta recrutării, Abel s-a pomenit într-o cazarmă oarecare, a fost tuns chilug, despăduchiat, îmbăiat, i s-au căutat haine pe măsură. A primit și o armă și a fost învățat cum s-o mînuiască. S-a dovedit un ochitor mediocru, fapt fără prea mare importanță, căci la prima acțiune de luptă adevărată a aruncat-o. Armata avea de furcă cu un grup de rebeli. Deci Abel a dezertat. Nu ca să treacă de partea rebelilor. Puțin îi păsa lui de cauza acelor. Pur și simplu îl plictisise lupta. Așa că spălase frumușel putina, coborîse din munți și, după ce și-a vîndut uniforma, s-a pierdut în lumea pestriță a unui port. A încercat să se facă pescar, hamal, contrabandist, barman, marinar, mă rog, o mulțime de meserii mai mult sau mai puțin onorabile, dar a fost alungat de peste tot. Eșua în orice încercare de a sa după doar cîteva săptămîni. Atunci i-a venit ideea unei meserii sigure : aceea de om fără umbră. Numai că lucrurile erau destul de complicate. Pentru asta trebuia ori să te naști așa, ori să ai puterea de a-i păcăli pe alții. Pentru prima alternativă există în Insulă un singur exemplu. Pentru cealaltă erau nouă. Abel hotărî să-și înceapă ucenicia la adevăratul om fără umbră. În scurtă vreme și-a dat seama că nu are ce învăța. Dealtfel o recunoscuse și bătrînul (avea peste o sută de ani), îi spusese doar că la început a fost foarte greu. Absența umbrei sale era socotită cumva o infirmitate și copiii (doar fusese și el copil) rîdeau și-l batjocoreau. Pînă ce bătrînii, de atunci, ai satului în care se născuse, hotărîră că e vorba de un miracol. O poveste extrem de simplă. Începînd din ziua aceea, a hotărîrii sfatului bătrînilor, toate s-au schimbat.

Și de vreme ce era umblătoare minunea, a fost silită să umble prin satele vecine. Apoi în ținuturi mai îndepărtate și pînă la urmă ajunsese să cutreiere întreaga Insulă. Firește, nimeni nu-l întreba pe el ce părere are. După cum nimeni nu se îmboldea să dezlege un asemenea mister. Lumea are nevoie, din cînd în cînd, de minuni. Era dus în cîte un loc nou, mai ales în zile de sărbătoare. Ajungea să se arate în piață, lumea se aduna, se minuna și, la plecare, primea nenumărate daruri. A continuat așa în virtutea obișnuinței, chiar și atunci cînd au dispărut sfătuiorii și, de fapt, stăpînii lui. Altceva nu știa să facă, asta-i era meseria. Abel l-a ascultat, a înțeles că bătrînul putea să-i fie un rival primejdios și l-a lichidat. I-a căutat pe ceilalți, pe farsori. După ce deprindea de la ei tot felul de trucuri, îi ucidea. Cum arma lui ruginea undeva în munți, se folosea de otravă, pernă, cuțit, pînă ce s-a plictisit și a angajat pe alții. De fapt pe oamenii ce serviseră la realizarea trucurilor. Odată cu bunurile moștenite de la răposați, moștenise și o armată întreagă de asistenți buni la toate. De la regizarea aparițiilor în public la uciderea unui rival incomod. Specialiștii săi se întreceau în a-și dovedi iscusința, rămăsese singurul om fără umbră din Insulă și treburile îi mergeau de minune. Treptat se obișnuise, cînd apărea în piețele publice, să dea sfaturi (de fapt asistenții lui culegeau informațiile, triau spectatorii și tot ei pregăteau răspunsurile). Oricum, faima lui Abel creștea, curînd după ce fusese recunoscut ca miracol mai dobîndise un statut, acela de sfătuior. Mai tîrziu s-a ajuns la concluzia că ar trebui să fie și singurul conducă-

tor. Guvernatorul de atunci al Insulei îl ignorase și mai apoi nu mai avu timp să întreprindă ceva, sfârși într-un accident de vînătoare. Așa că Abel s-a trezit noul Guvernator. Și-a rărit aparițiile în public, s-a înconjurat numai cu oameni de încredere, dar cum aceștia i se păreau prea puțini, a dat primul său edict. A împărțit populația Insulei în două. Jumătate își vedea de treburile obișnuite, cealaltă trecea în poliție. Spera că astfel fiecare om va avea, sigur, o umbră a sa. Din acel moment povestea lui nu mai prezintă nici un interes. A fost un dictator ca oricare altul. Ar fi guvernat vreme îndelungată dacă n-ar fi ignorat prezența rebelilor din munți. Mișcarea de rezistență, chiar cu forțe reduse, nu încetase. Și într-o bună zi un rebel mai curajos pătrunse în Capitală și lipi de poarta palatului guvernatorului o caricatură imensă (care îl reprezenta pe Abel cu o umbră ce acoperea întreaga Insulă) și un scurt text demascator. N-au apucat să le vadă prea mulți. Babel, care trecea ca în fiecare dimineață pe acolo, spre munca lui, a avut această șansă. De fapt abia a aruncat o privire, fiindcă a dispărut urgent și el și caricatura și afișul. Poliția își făcuse datoria. Nu cu prea mare entuziasm însă (o asemenea forță polițienească era extrem de costisitoare și Abel cam vindea gogoși cînd venea vorba despre plata soldelor). Adică nu se păstrase în secret evenimentul. Astfel lumea a aflat de Babel. Toți discutau despre el cu admirație. Era bănuț a fi unul din capii mișcării de rezistență, autorul carica-

furii, erou național și așa mai departe. Polițiștii întrețineau aceste zvonuri și fără de veste declanșaseră o lovitură de stat. Abel fu înlăturat și Babel fu numit Guvernator. Nu era el omul cel mai potrivit? În vremea revoltei omul cel mai potrivit habar n-avea de toate cîte se întîmplau. Dar mai tîrziu a prins gustul puterii. Mai mult, s-a declarat singurul om fără umbră. A dat ordin să fie distruse toate cărțile ce îl proslăveau pe Abel și, bineînțeles, să fie scrise altele pentru slava lui. A dat și el o seamă de edicte, confuze, contradictorii, care au semănat deruta în populația Insulei. Încerca să aducă lucruri noi, dar n-a reușit decît să reducă numărul polițiștilor. Oricum, nu mai puteau fi plătiți atîția. Dar nu se renunța complet la serviciile celor care lepădaseră uniforma — cunoșteau destule și puteau fi folosiți ca excelenți informatori. Și lumea asta făcea. Îl uitaseră aproape pe Abel, de vreme ce aveau un Babel nu mai era nevoie să se gîndească la primul. Bun sau rău, Babel exista. Fiindcă, după cîteva spectaculoase (ca regie) ieșiri în public, se retrăsese complet. Se zvonea că se teme să iasă pe străzile orașului chiar și noaptea și bine păzit. O fi avut el motivele lui temeinice. Ei, aici era vremea să se ajungă. Între studenții acelor vremuri se afla Cabel.

„Abel, Babel și Cabel, frumos început!“ șopti domnul Abe cercetînd împrejurimile. Nici vorbă să se zărească mare lucru. O fi căpitanul șalupei poștale un diavol bătrîn dar sigur va întîrzia ancorarea. Și apoi era mai bine să se gîndească la Cabel decît la...

IX

Era mai bine să se gîndească acum la Cabel. Timpul trecea mai repede. Avea nevoie de așa ceva pînă va afla precis ce se întîmplă. După aceea măsura timpului va avea altă importanță. În sfîrșit...

Așadar Cabel era student. Și încă student bun. Își vedea de treburile lui. Ziua era la cursuri, noaptea studia. Îl pasiona povestea oamenilor fără umbră. Era convins, în sine, că totul e o prostie. Că așa ceva nu se putea ivi. Nici la ei, nici aiurea. Cabel studia de fapt medicina și vroia să ajungă un bun psihiatru. Ar fi ajuns, fără îndoială, ținînd seama de seriozitatea sa, dar... într-o noapte a constatat, cu stupefație, că își pierde umbra. La început pentru cîteva ceasuri, apoi seri în șir pînă ce starea aceasta a lui, de om fără umbră, a ajuns să fie definitivă. Fire rațională, a considerat că e vorba de o maladie psihică. În consecință s-a prezentat profesorului său, rugîndu-l să-l consulte ca pe un pacient oarecare. Cabel era favoritul profesorului și nu dorea ca aceasta să influențeze în vreun fel diagnosticul. Profesorul l-a examinat cu atenție, de mai multe ori, și l-a sfătuit să părăsească Insula. O explicație riguros științifică nu-i putea da, un singur lucru era cert : Cabel își pierduse umbra. Și asta îl expunea la tot felul de primejdii. Dacă afla Guvernatorul ? Cabel a refuzat sfatul primit. Poate se înșela profesorul. La urma urmei era bătrîn și, cu toată stima, ba chiar dragostea ce i-o purta, trebuia să-și mărturisească faptul că savantul

se cam ramolise. Aşa că săvârşi greşeala de a se adresa şi altora. A fost internat, de urgenţă, într-o clinică izolată, sub strictă supraveghere. Cabel considerase actul acela ca fiind cît se poate de firesc. Era bolnav şi ca atare avea nevoie de îngrijire medicală. Îl deranja doar supravegherea poliţiei. Pe aceasta n-o putea tolera. Era veşnic însoţit pînă şi în cele mai intime locuri. La uşa rezervei sale stătea un paznic. Rezerva îi fusese transformată în celulă. Altfel, Cabel era ascultător şi urma tratamentul prescris. Medicii încercau să-l ajute cum puteau, era totuşi un viitor coleg de-al lor. Numai că treaba asta depindea de voinţa lui Babel, Guvernatorul. Acesta fusese informat că apăruse un asemenea caz şi el instituisese regimul special. Deşi, după părerea sa, lucrurile se puteau rezolva mai simplu. Se temea însă de ce se va spune după aceea. Şi el devenise un om însemnat prin voinţa mulţimii. Mai bine zis prin puterea de imaginaţie a oamenilor. N-avea chef să se ivească un adversar, fie el chiar şi captuşit cu gloanţe. Mulţimea l-ar fi declarat martir şi aşa mai departe. Deci trebuia procedat cu mult tact. Poate că lucrurile se vor rezolva cu timpul. Povestea lui însă, îl făcea să fie deosebit de prevăzător. Cerea zilnic rapoarte despre ce făcea ciudatul pacient. Iar ciudatul pacient îşi urma, cuminte, tratamentul. Un tratament prescris de către cei mai de seamă oameni de ştiinţă ai Insulei. Colaborau specialiştii din toate domeniile. La indicaţia lui Babel nu s-a făcut apel la savanţii de pe Continent. Cu atît mai mult nu vroia el să se afle nimic cu cît, chiar în perioada aceea, se aflau în rezolvare primele contracte cu puternica şi nefasta, pentru Insulă, Companie. Reprezentanţii ei

trebuiau să știe că pe Insulă există un singur om puternic. Și acela era el, fiindcă nu avea umbră. Chiar dacă aceia s-ar fi amuzat de argumentul său, altul n-avea la îndemână. Și apoi, ar fi izbucnit un târboi grozav. Opinia publică, reporterii, fotografiile și așa mai departe. Continentul va avea ce discuta preț de câteva zile. Insula ar fi devenit centrul preocupărilor și populația de aici și-ar fi luat-o în cap. Specialiștii care vegheau asupra lui Cabel își dădeau toată silința să rezolve cazul său. Din pură curiozitate științifică. Chiar dacă erau îngroziți de libertatea cu care bizarul lor pacient se exprima despre Babel și Abel. Ce știa el despre ei știa toată lumea. Deosebirea consta doar în faptul că o declara fățiș. Oricum, îi făcuse farsori. Cît despre el se încăpățîna să se creadă bolnav și atîta tot. Doar cei din jur credeau că este un caz de excepție. O psihoză colectivă. Ei ar trebui tratați de asemenea. Altfel, cine știe, într-o zi va fi declarat și el, Cabel, un erou și va ajunge... Numai că n-avea chef. Pînă una-alta, într-o bună zi, fapt incredibil, evadase. Poliția din zonă intrase în panică, specialiștii se aflaseră cu adevărat în pragul nebuniei, Babel dădea dispoziții confuze, ca de obicei, numai undeva, într-o bibliotecă ferită de zgomotul lumii, bătrînul profesor al lui Cabel zîmbea atâteștiutor. La insistențele anchetatorilor săi, se bănuise că evadatul îi va cere azil, n-avusese nimic de declarat decît să-și afișeze, în continuare, zîmbetul său. Bătrînul profesor tocmai finalizase o lucrare, operă capitală a vieții sale, despre curaj. Și poate de aceea zîmbetul său era ușor melancolic. Scrisese acolo despre primul om fără umbră, despre farsorii fără nume, despre Abel și Babel și, în sfîrșit, despre

Cabel, singurul care... Dar n-avea rost să le dea anchetatorilor amănunte. Nu atunci. Evadarea lui Cabel a durat o singură zi. S-a întors seara, fără să-l simtă nimeni din paza spitalului. A dormit liniștit în rezerva sa, nepăzită, cine să păzească o rezervă goală ? și dimineța s-a prezentat calm, sigur pe el, în fața comisiei de specialiști care dezbăteau cazul dispariției sale. Procesul verbal păstrat de atunci consemnează că tocmai era clipa cînd un reputat savant își susținea ipoteza că fostul lor pacient se transformase ; din om fără umbră ajunsese om invizibil. Cabel a rîs cu poftă și le-a povestit ce s-a întîmplat. Un om, cu cît este mai bine păzit, găsește o mulțime de mijloace pentru a-și păcăli paza. Nevoia îi cere asta, altfel nu și-ar bate capul. Și metodele cele mai sigure sînt și cele mai simple. Banale chiar. El ieșise la o plimbare obișnuită și profitase de un moment cînd însoțitorii săi s-au oprit ca să-și aprindă o țigară. A trecut pe lingă portar, îl salutase, acela știa că paznicii sînt aproape, îi văzuse doar și îl lăsase să treacă. Schimbaseră și niște vorbe despre vreme. Bietul om crezuse că bolnavului i se îngăduise un nou mijloc de recreere. Cabel s-a abătut, imediat, de la drumul principal și s-a rătăcit, fără voie, în pădurea care împrejmuia spitalul. La început a intrat în panică, s-a zbătut prin niște smircuri, a fost pe punctul de a aluneca în apa rîului ce curgea prin apropiere și s-a învîrtit, disperat, prin hățîșuri. Se gîndise chiar să ceară ajutor, l-ar fi auzit careva și totul s-ar fi rezolvat într-un mod caraghios de simplu. Un evadat să ceară ajutor de la urmăritorii săi ! Dar atunci se lăsase înserarea. O seară blîndă cum nu mai trăise el pînă atunci. Fusesse obișnuit să-și petreacă serile în liniștea unei biblio-

teci, studiind. Nici nu băgase vreodată în seamă schimbarea anotimpurilor. Ori atunci venea primăvara. Simțise adierea caldă a vântului de seară, auzise freamățul pădurii, fusese vrăjit de cântecul undelor râului. Ajunsese să se simtă chiar foarte bine. Așa că a ieșit la drumul principal fără să se mai ferească și a pornit spre prima așezare de oameni. Se întâlneau cu o mulțime de trecători, oameni obișnuiți care se întorceau de la munca lor. Au schimbat între ei saluturi, era și el un trecător oarecare. Poliției nu i-a trecut prin cap să-l caute așa de aproape, bănuia și treaba asta s-a confirmat. Ajuns în satul care îl fascinase prin luminile sale, a intrat într-o cârciumă, s-a așezat cuviincios la o masă și a cerut o cafea. A auzit vorbindu-se și despre el, tot felul de bazaconii, dar n-a intervenit. La plecare a comandat o sticlă de vin. A luat-o cu el, onorații săi ascultători îi interzisese să consume băuturi alcoolice, așa că le-o adusese. Dovadă că tot ceea ce povestea era adevărat. Sau ca dar. Puteau s-o ia cum doreau. Dar nu asta avea să le comunice în mod deosebit. Ci faptul că pe drumul de întoarcere constatase că are din nou umbră. Răsărise luna, o lună imensă, nemaivăzută și, în razele ei, umbra sa se contura clar pe drumul argintat. Membri comisiei s-au repezit spre el și l-au examinat. A fost întors în fel și chip, i s-au făcut cele mai delicate teste și s-au folosit cele mai moderne aparate. Degeaba! Cabel n-avea umbră. Atunci acesta le-a comunicat părerea sa. Pentru a-și redobândi umbra avea neapărat nevoie de libertate totală. N-aveau decît să încerce din nou la noapte. Și în cealaltă. Și pe tot restul vieții sale. Ei bine, așa ceva nu era acceptabil. Babel, informat la vreme, dăduse dis-

poziții categorice. Cabel a fost declarat incurabil și închis într-un pavilion special. Povestea lui s-ar fi terminat aici. Dar după câțiva ani, după moartea profesorului său i s-a citit aceleia opera decedatului de către savanții cărora le-o încredințase. Nu contează ce se spunea acolo despre curaj. Dar se dovedea cu mărturii inatacabile că Abel, Babel și Cabel erau rude. Asta l-a readus, pe Cabel în actualitate. Cum lumea se săturase de Babel, l-a răsturnat și Cabel a ajuns, fără voia lui, Guvernator. El n-a repetat greșelile predecesorilor săi și, în primul rînd, a trecut sub tăcere povestea cu absența umbrei. Astfel se pierdea o meserie veche, ceea ce n-a produs mari regrete. Iar după cele dezvăluite de lucrarea fostului savant a rămas ideea perpetuării. Evident, după Cabel a venit Dabel, apoi Eabel și așa mai departe. Nu toți au fost la fel de importanți pentru Insulă. Abel a fost primul. Babel a adus Compania. Cabel a făcut să piară o meserie. Dabel n-a făcut nimic. Eabel a lichidat mișcarea de rebeli din Insulă. Fabel a încercat să încurajeze artele. Sub Gabel, Compania a ajuns stăpîna adevărată a Insulei, Guvernatorii fiind simpli ei funcționari. Sub Habel a început declinul Companiei (mai precis nu mai avea aceasta ce storce de acolo și căutase o altă insulă). Domnul Abe mai știa cîte ceva despre ceilalți dar se plictisise. Ce rost avea să înșire chiar tot alfabetul? Eventual să-l mai pomenească pe Vabel, sub care Insula se angajase în război. Simbolic, firește, cine avea vreo treabă cu Insula lor? Și peste toate el fusese impotent așa că locul i-l luase Wabel, cel care a avut un fiu, pe Zabel, ramolitul ăsta de acum. Ramolit dar periculos. În fond o canalie...

„Du-te dracului cu neamul tău cu tot ! șopti cu lehamite domnul Abe, ostenit de lunga lecție de istorie a Insulei. Cine m-a pus să mă gîndesc la ei ? Scrisoarea aia afurisită ! Datorită ei am scotocit peste tot, am răscolit maldăre de hîrtii mucegăite, am descoperit o arhivă secretă care nu mai interesează pe nimeni, iar acum mă doare capul și simt că înnebunesc. Bine că s-a terminat alfabetul ! Bătrînul Zabel și portocala care...”

X

Pașii femeilor nu se mai auzeau. Ele fuseseră înghițite de ceață. „Niște lenese, nu știu decît să facă dragoste“, pufni pîfnos domnul Abe și atunci își aminti că trecuse atîta timp de cînd nu mai simțise căldura unei femei. Asta era mai important decît istoria Guvernatorilor. Și o indigenă ar fi fost bună. Oh, ce trupuri de feline aveau, ce mers legănat, ațîțător, gata să te facă să uiți culoarea pielii lor, o piele totuși catifelată și... „Ți-ai găsit acum un alt subiect grozav la care să te gîndești ! Vrei o femeie ? Du-te la bordel și gata !“ Dar numai gîndul acesta îl făcu să se cutremure. Să intre el, un bărbat respectabil, într-un asemenea stabiliment ? Să-l bîrfească toată Insula ? Dar pe omul Guvernatorului de ce nu-l bîrfesc ? Ori s-au obișnuit cu prezența lui acolo, noapte de noapte. Are un program încărcat și domnul Bel ăsta. Numele lui se scrie cu un singur „l“. Actele sale de identitate, evident false. Hainele sale, evident elegante. Caracterul său, evident al

unui ticălos. Ce mai pramatie fusese ! Și încă era, măcar pînă în seara asta. Guvernatorul ținea la el și îl lăsa să-și facă de cap. Nu în privința administrării Insulei. O asemenea problemă nici nu se putea pune. Doar în privința felului său de viață. Bel își începea ziua la „Club“ — maghernița aia infectă care pe vremuri fusese locul de adunare al bogătașilor — piscinele secaseră, fîntînile arteziene la fel, din multele saloane somptuoase rămăsese unul singur, cu tapetul jupuit, cu parchetul coșcovit, candelebrele sparte, oglinzile gălbejite, avînd, pe lîngă actualul mobilier lucrat rudimentar, o singură piesă autentică salvată de la dezastru — un fotoliu cu blazon. Aparținea Guvernatorului. Despre terase, curți interioare, săli de joc, ce să mai vorbim ? Deci acolo își începea Bel ziua, îndeplinind și funcția de „director“. Zăcea în fotoliul cu blazon, la ceasul acela nu era nici un risc să apară Guvernatorul, sorbea rar dintr-o sticlă așezată la îndemînă, direct pe parchet, și vîna muște. Mai precis împodobeă pereții bătrîni cu noi găuri, de toată frumusețea. Folosea un pistol cu butoiaș, un soi de bunic al pistoalelor. Suficient însă că scuipa gloanțe și gloanțele acelea ucideau nu doar muște. Într-o dimineață împușcase o tînră servitoare. Din greșeală ? Poate, doar se plictisise de bîzîntoarele zburătoare și... Oricum, Doctorul Insulei, chemat la fața locului, declarase că fata a murit de ftizie galopantă iar șeful poliției acceptase, cu ușurare, explicația. Nu ținea să se pună rău cu omul Guvernatorului. Cît despre ajutorul de polițist, el nu conta. Era indigen și nu l-ar fi ascultat nimeni. La urma urmei nici nu l-ar fi întrebat. Dar ținea la funcția sa chiar dacă era un rol cam fals. Ca și ceilalți. Toți cei care dețineau o cît de mică funcție și-o

luau în serios. Era probabil singura posibilitate de supraviețuire. Și apoi, ftizia făcea ravagii printre băștinași. Ea secerase cumplit rîndurile lor încă sub Babel cînd venise Compania. Bolnavii se tratau singuri, își preparau băuturi din ierburi numai de ei cunoscute. Leacurile Doctorului tot n-ar fi ajuns pentru toți. Iar cîte avea, costau o avere. Așa că Doctorul nu prea era ocupat cu clienți adevărați. Se mulțumea să-i privească cum se curăță și apoi trecea la o altă îndeletnicire. Se ocupa de înmormîntările celor care i-au refuzat tratamentul. Pe Insulă nu mai existau preoți. Bisericele, cîte se mai țineau în picioare și nu deveniseră venerabile ruine, căpătaseră alte destinații. Magazine pentru tot felul de produse sau pentru unelte de pescuit. Doctorul profitase de situație și se declarase singur un soi de preot. Aduna femeile care tot n-aveau ce face duminică, predicîndu-le inspirat despre misiunea lui spirituală pe Insulă. Inspirația i se trăgea de la întîlnirile cu Bel. Avea acesta grijă ca inspirația Doctorului-predicator să nu sece. În timp ce se desfășurau ciudatele adunări religioase, Bel se ocupa de sufletul bărbaților într-o anexă a „Clubului“. Acolo își prezenta mărfurile : licori colorate și femei goale. Era o adevărată competiție între elocința predicatorului și zelul lui Bel. Oricum, acesta făcea mai mult decît primul. Nu vindea vorbe goale ci se gîndea la trup. Cu grijile acestea își termina ziua. Noaptea era la dispoziția Guvernatorului. Dar în noaptea aceasta cineva avea de gînd să-l omoare. Dacă îi va îngădui să prindă noaptea. Și dacă...

Domnul Abe își pierduse din nou șirul gîndurilor. Trebuia să se concentreze. Deci ce făcea noaptea Bel ? Dom-

nul Abe n-avea calitate de detectiv. El fusese o viață întreagă contabil. Adunase o mulțime de date, e adevărat, ele erau frumos ordonate pe hîrțile lui dar, recitindu-le, își dădu seama că nu poate face un bilanț. Nu putea trage o linie și să scrie, cu roșu, „vinovat“. Informațiile sale erau cam vagi. Se încâlceau în unele locuri. Personajele vizate își întrepătrundeau acțiunile, multe dintre acestea erau dubioase, însă împotriva lor nu se puteau aduna clar capete de acuzare la moarte. Și, dealtfel, acum nu parcurea cele notate în mod cursiv. Sărea peste rînduri, omitea paragrafe ce-i păreau nesemnificative, ba mai rău, uita unele amănunte de la început. Ori o lua pur și simplu razna, intrînd în istoria Insulei. Era nervozitatea sa excesivă de vină? Nervozitate apărută de trei zile. Altfel fusese un om calm. Timid, retras, dar calm. Sau cel puțin liniștit. Doar cînd era singur își mai dădea uneori drumul. Ei bine, acum era singur. Și ce era cu asta? Îi ajuta la ceva? Mai bine să nu se gîndească la superba lui singurătate mult căutată...

Dealtfel el fusese un însingurat și în mijlocul mulțimii. Atunci cînd se aflase pe Continent. Numai așa se putuse apăra de ceilalți. De cîte ori n-avusese impresia că se țeseau împotriva lui comploturi! Comploturi ale mulțimii. Nu a unei mulțimi anume. Oriunde se ducea lucrurile se petreceau la fel. Și nu găsisese decît o soluție. Dacă mulțimea nu-l primea în sinul ei se izola pe cît putea și cînd situația ajungea de nesuportat pleca. Pleca în căutarea unei noi singurătăți. Decît să înșire istorii cu guvernanatori mai bine și-ar așterne pe una din prețioasele lui fișe propria-i istorie. Dar merita efortul? Cui servea treaba asta? Lui în nici un caz. Atunci...

Ei, nu se putea ignora chiar așa. Numai că nu-i venise rîndul. Poate că istoria lui va lua un curs neașteptat și va merita să fie consemnată. De către el sau de către alții. Domnul Abe și istoria ! Istoria unui contabil conștiincios. Conștiincios sau altfel, dar lui îi fusese adresată scrisoarea. El fusese cel ales ! Asta putea să însemne ceva. I se recunoșteau, într-un fel, niște merite. Merite în ce ?

Nu era prea modest ? Să fi fost asta cauza care îl oprise să devină cineva ? La urma urmei ce însemna și treaba asta, cum adică să devină cineva ? El era un nimic ?

Întrebările plouau (nu-i ajungea ploaia, mai veniseră și întrebările). Ar fi fost curios să știe cum se descurcau cu întrebările lor Guvernatorul, ori șeful poliției, ori Bel... Asta în cazul în care și le puneau. Numai că așa ceva era greu de aflat. El n-avea mijloacele necesare și...

XI

Așadar rămăsese la Bel. Ce făcea Bel noaptea ? Aproape nimic. Cina cu Guvernatorul, îl însoțea în scurte plimbări prin locuri întunecate și neumblate, îl ducea la „Club“ — unde Guvernatorul bea, ceremonios, un păhărel, discuta politică (asta-i un fel de a spune, fiindcă omul era rămas la niște idei peste care trecuseră două războaie), îl conducea la reședință și... Acum venea o treabă care nu era deloc în regulă. Dacă el, domnul Abe, era

invitat să joace șah (pierzînd cu prilejul ăsta toate partidele în favoarea Guvernatorului). Bel îi veghea. Și cum putea fi interpretată povestea asta ? Să joci șah cu umbra unui Guvernator sub supravegherea cozii lui de topor ! Cine putea crede că la o partidă de șah se discută numai despre joc ? Însemna că devenise părtașul lor. Părtaș la ce ?

Fruntea lui Abe era scăldată de o sudoare înghețată. Și-o șterse cu batista frumos apretată de doamna Nada (biata femeie, totuși, el nu suferea batistele apretate). Inutil. Stropi grei, reci, apăreau mereu. Privi în sus. Umbrarul putrezit rezista doar la o burniță ușoară. Ori acum ploua în toată legea. Unde să fugă de ploaie ? Iată o problemă cu adevărat importantă. Trebuia să caute un adăpost. Să se apere de agresiunea ploii. Prostii ! Ce importanță mai avea ploaia dacă în ziua aceea cei care trimiseseră scrisoarea de amenințare se țineau de cuvînt ? Și pînă una alta ajunsese la concluzia că este părtașul unor ticăloși. Nu ! Acuzația asta o putea respinge. El nu făcuse niciodată nimic. NIMIC. Și ajungînd la această concluzie se hotărî să-și continue drumul. După ce-și va lua portocalele alca blestemate va vedea el ce poate face. Va vorbi cu Pol. Șeful poliției locale. Îi va cere protecția. Întrebarea firească ce ar fi trebuit să și-o pună după acest gînd ar fi fost : de ce n-ai făcut-o în aceste trei zile ? Fiindcă se temuse de o glumă. Fiindcă nu avusese încredere. Fiindcă se săturase de întrebări. De la primirea scrisorii numai asta făcea. Își tortura mintea cu întrebări. Și pentru ce se frămînta atît ? Tot trebuia să moară odată. Avea însă și el pretenții. Își dorea un anume fel de moarte. El n-a avut niciodată vocație de erou. Cum dracu' ajun-

sese implicat într-un asemenea complot ? Şi peste toate mai era şi ud pînă la piele. Grijuliul, cîndva, domn Abe, în graba sa, îşi uitase umbrela la pensiune. Cîtă imprudenţă ! Cu o climă ca aceea din Insulă te puteai aştepta la orice. Fără îndoială ultimele experienţe nucleare erau vinovate. Ele răsturnaseră legea firii. În numele cui ? Cine le dădea dreptul să se joace cu vremea din lume, cu soarta acesteia chiar ?

Abe porni la vale mirat de noua sa ipostază — se vedea un adevărat gînditor. Un filosof. Un cercetător al minţii omeneşti care gîndeşte în numele altora. În numele milioanei de oameni care... Să fim serioşi ! După cîtiva paşi se împiedică şi acum zăcea într-o băltoacă. Iată-l pe marele umanist zăcînd în mocirlă. Aproape că îi era lene să se scoale. Îi cerea un efort prea mare, prea mare pentru puterile lui de om care nu căuta decît liniştea. Care nu vroia decît să fie lăsat în pace. Cîtă vreme căutase el pacea asta ! Pacea din Insulă nu pacea din balta asta puturoasă ! Cu greu se smulse din mocirlă viscoasă şi îşi privi cu scîrbă hainele. Noroc cu ploaia care îl spăla generoasă. Numai că era cumplit de rece. Se va alege cu un guturai straşnic. „Lasă, te vor vindeca «EI» cu portocalele acelea minunate !“

Acum că se apropia de port, în loc să se grăbească, abia se tîra. Nu doar epuizarea fizică era de vină. Graba de a afla adevărul (oricum îndoielnic) i se potolise. O spălase ploaia, aşa cum îi spălase costumul (distrugîndu-l, transformîndu-l în ceva bun pentru o sperietoare de păsări). Va afla. Şi după aceea ? Presimţea că nu liniştea va fi aceea care va urma. Va fi pus să facă o mulţime de lucruri. Şi asta îl înspăimînta. Nu va mai avea de a face

oase. Iar experiența lui era nulă. Cum se va descurca ? doar cu hîrtille sale, ci cu oameni adevărați, în carne și

Încerca să se gîndească la tihna biroului său (mai încercase o dată). Chiar la pensiunea doamnei Nada. Ar fi fost dispus să reînceapă discuția de la plecare. Să-i îndure toate reproșurile. Doamna Nada nu era și ea un om ? Ba da, numai că se obișnuise cu ea. Ori acum îl aștepta noul. Și nu prea vedea nici o cale de retragere. Chiar mai puțin onorabilă. Onorabilă, socotea, era doar îndeletnicirea sa zilnică. Munca sa migăloasă, atentă, devotată (cui ?) și așa mai departe.

La urma urmei nu era prea ușor. Se scula în zori și după ce bea o cafea (în bucătăria doamnei Nada) se zorea ca să nu întîrzie. În fața clădirii Companiei își verifica, de fiecare dată, ceasul de buzunar. Nu-și putea reproșa nici o întîrziere. Apoi în birou începea ritualul : descuia sertarele, într-o anumită ordine, scotea hîrtille și le așeza cu eylavie pe masa de lucru, ascuțea creioanele, verifica sugativa, guma, încerca penița de aur a bătrînului său stilou. Toate își găseau locul lor pe masă — norocul său era că diavolul acela de căpitan al șalupei poștale îi aducea, din cînd în cînd, din portul care avea legături permanente cu marele Continent, cele necesare, altfel demult n-ar fi avut rechizite și activitatea sa ar fi avut de suferit. Avea și rezerve, o mulțime de sertare (toate încuiate) gemeau de rechizitele necesare muncii de contabil. Apoi...

Nu, îl apucase duioșia gîndindu-se la dragele lui rechizite. Și, iată, portul era în fața lui. Încă puțin și, probabil, va uita de liniștea plăcută a biroului.

Ajuns în port domnul Abe era learcă. Năduşise de efort iar ploaia îl udase straşnic. Elegantul său costum — îl luase pe cel de gală — era de nerecunoscut. Adică nu l-ar fi recunoscut doamna Nada dacă l-ar fi văzut în halul acela. „Atîta pagubă“, mormăi Abe dispus, în continuare, să filosofeze. Recunoscuse siluetele celor trei femei coborîte înaintea lui, statui de abanos spălate de ploaie, o frumoasă privesc, numai că lui nu-i ardea de aşa ceva. Plecase fără să-şi ia micul dejun, nici măcar zeama aceea leşioasă pe care doamna Nada o numea cafea n-o putuse savura. Simţea un imens gol în stomac şi presimţea că acest gol va fi în curînd înlocuit de un val de greaţă. Măcar să-şi termine mai repede treaba din port.

Într-o gheretă ştingheră se vedea lumină. Ba mai mult, pe hornul ei strîmb ieşea fum. Cine naiba intrase în cabina sau cum s-o fi numind drăcia aia ce servise într-o vreme ca post telegrafic? Telegraful înţepenise de un număr incalculabil de ani. Domnul Abe, politicoş ca întotdeauna, bătu în uşa metalică şi aşteptă zadarnic să fie poftit înăuntru. Apăsă clanţa, aceasta cedă şi o căldură binefăcătoare îl învălui. Ca şi mirosul îmbietor al cafelei adevărate, aşa cum numai bărbaţii ştiu s-o prepare, „Dumnezeule!“, se auzi vocea lui Pol, şeful poliţiei locale, şi era clar că se referea la înfăţişarea jalnică a intrusului.

„Intră, ce-ai înlemnit acolo, o să ne întroienească magherniţa asta cît ai clipi.“ „Unde vezi tu zăpadă? Afară toarnă cu găleata, e o vreme să nu-ţi laşi nici ciinele în

ogradă“, spuse Abe uitînd de politețe, ar fi fost, oricum, obligat la un salut. În schimb îl urmărise aducerea aminte a acelui proverb bătrîn. Îl auzise în copilărie, așa vorbeau oamenii în satul lui de baștină...

Vocea aspră a lui Pol îi întrerupse reveria :

— Închide dracului ușa și lasă-ți zicalele pentru o vreme mai bună !

— Așa se spunea și pe la voi ? Vreau să spun acolo unde..., sau de unde...

— Așa se spune peste tot, istețule. Cît despre zăpadă, așteaptă numai, o să vezi ce urmează.

Abe se înfioră, „el a spus-o, nu l-a silit nimeni, poate știe ceva, poate...”

— Îmi făceam rondul și am auzit țacănitul telegrafului. Drăcia asta n-a mai funcționat de la război încoace. Cineva transmitea cum va fi vremea și anunța o ninsoare de toată frumusețea. Cu toate astea șalupea nu va întârzia. Trebuie să sosească. Tu ce cauți aici ?

În vreme ce și-a debitat discursul, Pol a închis ușa. Abe părea că devenise statuie. Bîigui ceva drept răspuns.

— Aștept un... mesaj... de fapt un... colet... și...

— Auzi acolo ! Astăzi se întîmplă numai minuni. N-ajunge că ești singurul om din Insulă care a primit o scrisoare adevărată în ultimii ani ? Acum mai aștepti... Ei spune, ce aștepti ?

— Ascultă Pol, trebuie să stăm de vorbă...

— Păi asta dorește și eu. Acel cineva mai transmitea că ți s-au livrat cele opt sicrie promise. Stau cumînți pe puntea șalupei. Nu cumva te-ai țîcnit ? Să trimit după Doctor ?

Abe se pierdu cu totul. Ce bine fusese sub umbrarul acela, chiar așa, bătut de ploaie și chinuit de întrebări. Cel puțin erau întrebările lui. Pe când așa... Pol îi zîmbea acum. Sau mai precis rînjea. Cunoștea tipul. Abe avusese de-a face cu asemenea indivizi care se cred puternici prin uniformă și inteligenți prin naștere și își folosesc din plin aceste calități în fața unor fricoși. „Așadar a simțit că-mi este frică ? Ei bine, o să te pun în fruntea listei“, își spuse și după această amenințare se simți mai bine. Se gîndi că devine oarecum mai puternic prin secretul pe care-l deține. Era o treabă ciudată, pentru prima oară avea acest sentiment. Putea face față unui individ dur, de care se ferise pînă acum din instinct. De el și de atîția alții ca el. Fugise de fapt din fața lor, evitase orice conflict cu asemenea indivizi. „Ei de ce sînt tari ?“ se întrebă și dintr-odată simți nevoia să izbucnească în plîns. Îi cedau nervii prea repede. Nu era pregătit pentru o asemenea înfruntare. Dacă ar putea fugi ! Unde ? Unde să se ascundă acum ? E prins între două pericole. Unul vine dinspre mare celălalt e lîngă el. Dinspre mare... „Dumnezeule ! Va să zică e adevărat ! Pol nu minte, n-are nici un interes. A auzit un mesaj despre... Acum ce fac ?“

— Bea o cafea și o dușcă de rom. E curat, îl asigură Pol. Apoi spune ce știi...

XIII

Cafeaua, romul, căldura, toate contribuiau la refacerea moralului domnului Abe. Pentru o clipă a avut chiar senzația că stă de vorbă cu un prieten, e o dimineață ca

oricare alta, nimic nu-i zorea să-și termine taclalele, la urma urmei pe Insulă nu se întâmpla nimic deosebit și...

Și atunci a început să țacăne telegraful. Dintr-un ungher al încăperii s-a auzit un icnet, cineva se ridica anevoie, răsuflînd greoi ca după cine știe ce efort. Era bătrînul ajutor al lui Pol, stătuse acolo, într-un ungher întunecos, netrădîndu-și prezența, poate dormise, oricum era un om bătrîn și bătrînii sînt obișnuiți să stea ceasuri întregi fără să facă nimic, dar acum trebuia să intre în acțiune și era vădit că iese fără mulțumire din lentoarea sa. Ajuns lingă masă începu să manipuleze aparatul.

— A învățat în timpul războiului, lămuri Pol și în glasul său se ghicea o undă de mîndrie — era omul lui, care știa atîtea și își folosea știința numai cînd voia el, stăpînul. Poate era mîndru și de faptul că bătrînul băștinaș făcuse războiul undeva pe Continent, trimis de el ca să-l reprezintă la victoria finală. Era tot dreptul stăpînului, care neapărat trebuia în vreun fel să învingă și asta a și făcut.

Lui Abe îi pierise începutul acela de bună dispoziție, ori de uitare, mă rog, era același lucru pentru el, se îngrozea la gîndul că fusese gata să se destăinuie lui Pol în fața unui martor nevăzut. Îl bănuia chiar pe Pol, asta și dorise, să-l facă să declare cine știe ce, ajutorul său era un martor minunat, îl slujise cu credință în atîtea împrejurări. Cu prea multă, socotea Abe ; oare ajutorul acesta de polițist nu putea fi numit un trădător ? Își vinduse frații — se născuse în Insulă, suferise alături de ai lui și în loc să-i ajute, trecuse de partea dușmanului. Pentru ce preț ? Al liniștii, fu tentat să-și răspundă Abe dar se opri, roșind puternic. El ce preț plătise pentru liniștea ce-o

găsisse în Insulă ? Și cine era el de fapt ca să-l acuze pe ajutorul de polițist ?

Își dădu seama, acum, destul de tirziu, că Pol îl observa concentrat. Avea însă același rînjete insuportabil. Oricum, îl studia, îi pîndea fiecare gest. Ce voia de la el ? Ar fi trebuit să-i spună că s-a săturat de fața lui. Măcar acum. Așa ceva însă nu fusese în stare să facă niciodată. Găsisse mereu cîte o ieșire onorabilă, politicoasă, nederanjantă pentru nimeni. Mai cu seamă pentru el. Absorbit de gîndurile lui uitase de ajutorul de polițist. Acesta recepționase deja mesajul, îi șoptise ceva, destul de mult durase șusotitul acesta și numai atunci îl văzuse Abe, șoptise deci la urechea lui Pol care era conținutul mesajului și se retrăsese în colțul său întunecat. Misiunea lui încetase deocamdată. Iar Pol rînjea și mai tare.

— Ești sigur că aștepti un transport de portocale ?

Domnul Abe nu răspunse. Surise timid. Pînă la urmă poate că era mai bine să încerce să-i intre în voie.

— Ascultă bătrîne, mesajele astea sînt foarte suspecte.

Vocea lui Pol se voia binevoitoare dar suna fals. Se simțea o stridență ce o trăda, omul părea emoționat. Continuă :

— De-o viață întreagă aștept și eu o șansă ca să arăt ce pot. Hai prietene, încearcă să-mi vinzi măcar jumătate din pontul tău !

Acum vocea se dorea de-a dreptul blindă. Microasă. Oricum, insista :

— Hotărăște-te odată ! E vorba de diamante ? Transport de arme ? Hașis ?

Fiecare vorbă îi mărea strălucirea ochilor. Păreau cuprinși de o febră interioară care-i va mistui.

— Să fim oameni de înțeles ! Eu știu să închid ochii la nevoie iar ăla de acolo nu contează. Gîndește-te că nici nu există. Sîntem numai noi doi. La urma urmei numai eu te pot ajuta. Te știu om cu judecată, de ce eziți bătrîne ?

„Va să zică asta era“, se gîndi Abe. „Individul crede că a dat de firul unei afaceri grase. Marea șanșă a carierei lui ! Sau jumătatea-de-șanșă, fiindcă se mulțumește și cu atît. Poate chiar cu mai puțin. Un procent oarecare. Deși nu-l cred deloc. Dacă ar fi cu adevărat vorba de o afacere, de îndată ce ar fi stăpîn pe situație m-ar lichida fără nici o ezitare. Acum se joacă cu mine, mă încearcă, e gata să-mi promită orice. Ei, mă lichidează ! Ce vorbă mare ! Parcă EI ce vor ? Nu același lucru ?...”

Totuși era timpul să-i spună ceva. Nu era bine să-i pună răbdarea la încercare. Nu era cazul să-l asmută pe de-a-n-tregul asupra lui. Nu așa devreme. Poate că-și va cîștiga un aliat neașteptat. Un prieten chiar, doar se plînsese de însingurarea lui. „Ți-ai găsit prietenul potrivit ! Halal camarad, așteaptă numai ajutorul lui. O să fii cît se poate de mulțumit“, își spuse, muștrîndu-se pentru nerozia gîndului său. Încerca, disperat, să amîne în vreun fel lămurirea. Lămurirea unei situații care și pentru el era la fel de confuză. Poate îi ajuta altcineva din afară. „Nu că ești complet nebun. Nu mai știi ce vorbești.“

— Pol, portocalele astea sînt otrăvite, spuse el tare, cu glas sugrumat. Asta-i tot ce pot să-ți spun acum. Nici eu nu știu mai mult. Poate mai tîrziu, după ce va sosi șalupa...

XIV

— Ce tot spui acolo ? Pe mine încerci tu să mă duci de nas ?

Tonul vocii lui Pol îi aduse aminte lui Abe de doamna Nada. „Ce-ar trebui să fac ca acest șef de poliție să mă înțeleagă ?“, se întrebă el. „Să-i citesc copia scrisorii ? Să-i arăt fișele mele ? Să-i spun prin ce am trecut în aceste trei zile ? N-are nici un rost. Mai bine tac și ascult. Nu mai poate dura mult și...”

Ochii i se umpluseră de lacrimi. Acum chiar că nu se mai putea abține. De cînd se știa trebuia să tacă. Să tacă și să aștepte. Se bizuise, de obicei, pe momentul prielnic care să-i înlesnească fuga. Acum problema nu se mai putea pune așa. N-avea unde să fugă, și-o spusese de o mie de ori. Acum aștepta și atit. Eventual să facă în continuare calcule, interminabilele lui socoteli contabilicești. Și ce se alegea din ele ? Faimoasele lui fișe, întocmite cu atîta migală, nu erau decît o joacă nevinovată pe lîngă cele pe care, fără îndoială, le deținea poliția. Chiar poliția dintr-o insulă unde nu se întîmpla niciodată nimic deosebit. Sau nu se întîmplase nimic deosebit de atîta vreme decît că se întorsese clima pe dos.

Domnul Abe fusese atins în punctul cel mai dureros al sufletului său de contabil conștiincios. Un punct cu grijă ascuns, ferit de orice agresiune. Chiar el îl ocrotea, avea delicatețea să nu-l atingă în nesfîrșitele sale monologuri. Ei bine, în tinerețe, domnul Abe voise să se facă actor. Eșecul a fost total (și cînd te gîndești că alții au reușit

să ajungă chiar oameni-fără-umbră !). Nu-și pusese capăt zilelor atunci, fiindcă nu avusese tăria necesară. Preferase să-și oblojească rana cu bandajele uitării. Poate ar fi trebuit să lupte. Să nu renunțe după primul insucces, oricît de greu fusese acela. Dar pentru asta trebuia... Ei, i-ar fi trebuit exact ceea ce îi lipsea lui : curajul înfruntării. Fugise și socotise că a scăpat. De muștrările de conștiință. De gîndurile negre. De amărăciune și așa mai departe. Desigur, n-ar fi ajuns un actor celebru, o vedetă adevărată, dar un actor conștiincios tot putea deveni. Unul care să joace rolurile mici. Sînt și din aceștia necesari în teatru. Oameni care se mulțumesc cu puțin, dar fără de care nu se poate. Iar luminile rampei, aplauzele, florile, ar fi fost, în mică măsură, și pentru el. Să ieși în plină scenă și să-ți rostești replica. Să știi că o mulțime întreagă așteaptă, cu răsufierea tăiată, să vadă ce gest vei face. Să audă ce vei rosti. Niște cuvinte banale, dar atît de necesare. Fără ele n-ar putea să continue piesa. S-ar opri spectacolul, ar fi o catastrofă. Ce s-ar face vedetele fără acei neînsemnați oameni care-i slujesc cu devoțiune și care n-au cine știe ce pretenții ? Sau măcar să facă figurație. Să se miște de colo pînă colo pe scenă. Ori să stea încremenit, un oștean cu halebardă de pildă, nu oricine are răbdarea să stea un act întreg nemișcat, cu sudoarea curgîndu-i pe obraji, țepăn ca o statuie. Nici măcar asta nu l-au lăsat să facă. Ar fi stat cuminte, așteptînd, ani în șir, poate pînă la urmă i s-ar fi încredințat totuși un rol cît de mic. Păi da, asta-i, la început n-are nimeni pretenții, ajunge o încurajare și apoi pretențiile curg una după alta. Nu. Ar fi putut fi liniștiți. El nu era dintre aceia care să nu-și vadă lungul

nasului. Să ceară mai mult decît i se cuvine. N-ar fi plictisit pe nimeni și ar fi fost mulțumit cu rolul de oștean de pază, de pildă. Atunci de ce dracului n-a încremenit acolo ? Simplu. Fiindcă i-a fost frică și de rolul ăsta. I-a fost teamă că n-o să facă față. Și a fugit. A reușit să ajungă totuși un contabil con... La naiba, ce-i tot dădea cu meritele sale în această meserie stupidă ? În teatru ar fi fost cu totul altceva. În teatru..:

— Ți-am spus să termini cu teatrul ! Ce-ai înlemnit ca o statuie ? Ai surzit ?

Vocea lui Pol îl readuse la realitate. „Ăsta îmi ghi-cește gîndurile !“, constată domnul Abe fără surprindere. Era de așteptat orice în dimineața aceea.

— S-a transmis că șalupa intră în golf. Și că va pleca abia seara, cînd se va opri ninsoarea... Auzi, să ningă acum pe Insulă ! În sfîrșit... important este că ei, cine dracu' sînt acești „ei“, așteaptă livrarea mărfii după răsăritul lunii. Se mai interesau dacă ești gata să-ți preiei coletul. E vorba deci despre un schimb. Uite, mai trage o dușcă și descarcă-ți sufletul bătrîne. Noi trebuie să fim de acum alături.

Cuvintele lui Pol se rostogoleau pe podeaua murdară și rămîneau acolo, parcă adunate în grămezi informe. Abe n-avea decît să le aleagă. Dacă era în stare. Dar nu prea era. Nu sesiză ultimele cuvinte, adevărul cuprins în ele. Dar simți în schimb căldura binefăcătoare a romului. Mîinile îi tremurau, sughițurile de plîns îl împiedicau să înghită ca lumea, dinții i se loveau de gîtul sticlei, scoțînd un zgomot penibil. Sticla i-o ținea Pol.

— Nici maică-ta nu ți-ar fi dat să sugi așa. Dar acum fii bărbat, ce naiba ! Și încearcă să spui ceva.

Pol se străduia să-și facă glasul convingător de prietenesc.

— Ei vor să... ne ucidă. Ne urmăresc de mult. Ți-am mai spus... portocalele sînt otrăvite...

Abe abia reușea să șoptească.

Pol îi făcu un semn ajutorului său care părea cufundat într-un somn adînc. Acela se ridică greoi și așteptă un alt ordin. Mîinile sale uriașe erau pregătite. Pol îl potoli printr-un gest. Cu o asemenea cîrpă cum e domnul Abe nu era cazul să treacă la torturi clasice. Spuse doar un cuvînt : „Doctorul !” Ajutorul de polițist se topi în ceața de afară. Înainte de a închide ușa cîțiva fulgi gri, apoși, pătrunseseră în încăpere. Se topeau acum în fața pragului.

— Găsim noi o metodă ca să vorbești, spuse Pol.

Vocă îi era acum indiferentă. Renunțase la prefăcătorie dar lucru important pentru Abe, încă nu se înfuriase.

— Cred că și el e pe listă, șopti Abe, parcă în transă.

— Care listă ?

— Lista celor care trebuie să piară astăzi. Lista vinovaților. Pentru ei sînt portocalele. Adică pentru...

— Delirezi ! Cred că ai o criză de malarie. La drept vorbind ar trebui să-mi fie milă de tine, nu ești într-o formă prea grozavă.

— Pol, hai să încercăm ceva. Poate reușim să fugim. Nu știu... tu ai mai multă experiență... caută o soluție... altfel...

Domnul Abe era sincer. Dar nu convingător. Pol îl privi bănuitor. Nu-i plăcea afacerea asta, desigur se ascundea ceva necurat. Nu era, oricum, un începător. Trebuia să

procedeze cu mult tact și mai cu seamă cu mult calm. A fost el în situații mai grele în tinerețe. Iar pe mototolul ăsta îl va storce pînă n-o să mai rămînă nici un secret, îl va storce ca pe o portocală...

— Ești o cîrpă, îi spuse el lui Abe, disprețuitor. O femeie, asta ești. Uite cine s-a băgat în afaceri dubioase ! Ești un...

— Sînt ce vrei tu, acceptă umil Abe, dar înțelege odată că nu-i o joacă... Ți-aș fi spus mai de mult dacă nu m-aș fi temut că e chiar o glumă... Acum abia văd cît de serioase sînt lucrurile.

— Deslușește-mi și mie ceva din seriozitatea lor. Fă-mă să înțeleg. Tu cît câștigi la afacerea asta ?

— O să avem parte egală, șopti domnul Abe.

— În sfîrșit începi să fii om de înțeles, se entuziasmă Pol. Hai, acum fii băiat cuminte și spune tot. Care-i marfa ?

— Noi, viețile noastre, de ce nu vrei să pricepi că sîntem în mîna unor indivizi foarte puternici. Au o putere nemăsurată, de vreme ce ne-au găsit tocmai aici...

— Întinzi coarda prea mult. Încerci să mă păcălești. Uiți că sînt șeful poliției ?

— N-au uitat nici ei.

— Aha, deci ai trecut la amenințări. Uite unde îmi zăcea omul dur, uite ce mască purta domnul, uite cu ce nemernic am eu de a face !

Pol se apropie amenințător.

— Tu ești mai tare decît mine, nu-i nevoie să mi-o arăți, îi spuse rugător Abe. Dar încearcă să înțelegi situația. Sîntem în pericol. Și ceilalți... Guvernatorul...

— Oho ! Se lucrează aici pe scară mare. Pe Bel nu-l nevoie să-l mai pomenești. Îmi închipui că e la loc de cinste pe lista aia de care vorbești. Poate vrei să mă șantajezi, ascultă bine Abe, pe mine nu mă poți lăsa pe dinafară. Știu prea multe. Oricîți ați fi, eu nu pot să lipsesc, înțelegi?

— Nu era nevoie s-o spui. Au înțeles „El“ de la început. În privința ta poți fi liniștit...

Abe nu încerca să fie sarcastic. El făcea doar niște amare constatări.

— Mă porți cu vorba. Tragi de timp. Ce aștepti ?

— Niște portocale, șopti Abe nevinovat.

XV

În clipa aceea s-a auzit primul semnal al șalupei poștale. Sirena ei vestea că bătrînul căpitan zărise farul portului. Dacă schela aceea subredă, amenințată oricînd să fie măturată de un talaz mai mare, avînd în vîrfurile ei un felinar chior, își merita numele. Dar pentru nevoile micului port, de acum, al Insulei, ajungea și acest sistem de semnalizare luminoasă. Pentru vreme bună. Iar dacă șalupa se încumeta să se apropie pe o vreme vitregă, treaba căpitanului. Era riscul meseriei lui. La urma urmei cunoștea bine recifulurile, canalele întortocheate dintre insule, stîncile submarine și toate primejdiile ce-i puteau amenința ambarcațiunea în acea parte a lumii. Și trecuse prin multe acest căpitan-poștaş, recunoscut în întreg Oceanul pentru iscusința lui — era ceva să menții la linia de plutire o navă pe puntea căreia puțini se încumetau să pună pi-

ciorul. Cei care o făceau, totuși, se încredeau în norocul bătrînului. Și noroc avusese pînă acum cu ghiotura. Fără îndoială trăise și el o perioadă de glorie cînd comandase o navă de invidiat. Cînd, de asemenea, și Insula trecuse prin perioada ei de glorie. Oho, ce mai port avea atunci ! Farul uriaș, din care nu mai rămăsese nici o urmă, se vedea de la depărtări neînchipuite. Vasele mari erau atrase ca de un miraj de lumina aceea puternică. Poate rămăsese amintirea ei, ca lumina unei stele ce a pierit de mult și lumina ei încă mai călătorește prin spații, și ea, amintirea, îl călăuzea acum pe bătrîn. Un bătrîn afurisit, mai degrabă pirat decît poștaș care, la urma urmei era gras plătit pentru riscul ce și-l asuma intrînd în portul ascuns de ninsoare. Abe știa, conștiinciosul contabil se interesase și de asta, nava poștală nu mai figura în evidențele nici unei companii de navigație. Dar ea plutea și era îndeajuns. Îndeajuns ca să-i aducă acum un sac cu opt portocale. Și opt coșciuge, ce urmau să plece în acea noapte înapoi. Firește, avînd ceva în ele. Și ce puteai pune într-un coșciug decît un mort ? Cum șalupa făcea doar scurte curse între insulele risipite în Ocean, legătura cu marele Continent se făcea într-un port mai răsărit. De acolo prelua bătrînul căpitan pînă și o aducea în Insulă. Tot acolo urma să transporte și cele opt coșciuge. Șalupa, fiindcă nu era neapărat obligatoriu ca și căpitanul să participe la acest transport. Adică nu cu știrea lui. Abe avea unele bănuieli că și bătrînul ticălos figura pe lista despre care i se vorbise prin scrisoare. Lista celor ce se făcuseră vinovați odată sau de mai multe ori, în aceeași împrejurare sau în unele diferite, oricum niște oameni acuzați de grave culpe. Pentru care aveau să plătească cu toții în aceeași zi. N-avea nici o impor-

tanță că poștaşul-căpitan era bătrîn și prețuit pentru pri-ceperca lui de navigator. „Am văzut și ticăloși mai bătrîni decît el“, își spunea Abe cînd se gîndea la diavolul acela șchiop. Părul alb nu trebuie să inducă în eroare, își con-tinuă gîndul domnul Abe, dispus subit să filosofeze iarăși (era și asta o armă a lui, trecea timpul în vreun fel, fără să fie nevoit să ia o atitudine precisă, să intre în acțiune — era mai ușor să-i judece pe alții, să generalizeze, să facă pe atoateștiutorul și așa mai departe). Sînt unii care au albit complet făcînd doar ticăloșii. Și pentru că vremea le-a nins părul trebuie să-ți scoți pălăria în fața lor ? La urma urmei ticăloșia nu ține de vîrstă. Cîți tineri nu văzuse el care își meritau cu prisosință acest calificativ. Dar bătrîinii erau cei mai răi. Ei își făcuseră o profesiune din asta. Iată-l pe căpitanul-pilot. Fusesse comandantul unei nave superbe, dar situația lui nu-l mulțumise. Se apucase de comerțul de sclavi. Trecuse pe niște nave rău famate, le schimbase mereu, cîți nu pieriseră în calele lor infecte ? Te pomenești că la bătrînețe s-a cumințit, s-a pocăit dintr-o dată, a spus gata, sînt un om cumsecade și vreau să fiu respectat pentru cumsecădenia mea. Ce a fost pînă acum ștergem cu bu-retele. Apa de mare înlătură orice urme. Aiureli ! A fost prieten cu Guvernatorul Zabel și asta spunea multe. Se ținuse cu doamna Nada (ce cuplu grozav !), băuse cu Bel, cu Pol, cu ajutorul acestuia, domnul doctor-predicator îl respecta și îl aștepta de fiecare dată ca pe un mîntuitor (doar îi aducea drogurile) și... Ei, aici era buba. Pînă și el, respec-tabilul domn Abe întreținuse relații cu fostul pirat sau cum naiba să-i mai spună. Nutrea un soi de admirație față de el. Întotdeauna îi impuseseră oamenii puternici, oamenii care își rîd de primejdii. Un astfel de om fusese căpitanul-poștaş. Ticălos dar curajos. Nu-i păsa de nimeni și de

nimic. Nu exista afacere necurată care să plutească pe Ocean și el să nu fie amestecat în ea. Asta-i era meseria. Pînă și cu șalupa asta hodorogită se aventura, înfruntînd furtuni, uragane, taifunuri, ca să dobîndească te miri ce. Îl tenta orice cîștig și se pornea cu avînt dacă i se cerea ceva necurat. Domnul Abe trebuia să recunoască faptul că era un dobitoc. El, firește, conștiinciosul contabil. Ajunsesese să-l iubească pe trăsnițul ăla bătrîn. Își făcuse din el un fel de idol. Asta pentru că scăpase din toate primejdiile. Să-l vedem cum se descurcă și acum. Acum cînd se pare că dăduse peste niște tipi mai tari decît el. Cum puteau fi altfel ? Îl angajaseră ca să lupte, de fapt, împotriva lui însuși. Ba îl mai și plăteau pentru o asemenea ispravă. Păi numai așa putea să-l păcălească. Bine, lucrurile începeau să se contureze.

„Să te văd acum, bătrîne diavol, ce-ai să mai născoci?” , îl întrebă în gînd Abe.

Încă un semnal anunța că șalupa se pregătea de acostare.

Pînă una alta, diavolul șchiop avea de furcă cu marea înfuriată și cu ninsoarea. Semnalul șalupei părea nerăbdător. „Nu te grăbi așa, la ce crezi că dai buzna ?”, își continuă domnul Abe întrebările sale retorice. Îl privi întrebător pe Pol.

— Stai liniștit. Îl va ajuta omul meu. Va sosi la timp și Doctorul. Cred că avem nevoie de el. Pentru tine, puișorule !

— Doctorul n-o să poată să ne ajute cu nimic, răspunse Abe ușor iritat de felul cum îl trata Pol. Părea că începe să se trezească dintr-un somn lung.

— Ia te uită ! Ți-a revenit piuitul ? Te-ai hotărît să declari ceva ?

Abe nu-i răspunse, asculta cel de al treilea semnal. Șalupa acostase la cheu și în curînd...

XVI

Afară se auzeau pași grei bocănind în fața ușii metalice. Părea că din anume pricini cineva nu nimerea intrarea. Apoi ușa se deschise și, odată cu un vârtej de fulgi, intrară căpitanul-poștaş, Doctorul și ajutorul de polițist. În aceeași clipă telegraful începu să țacăne frenetic.

— Ce dracu' se întîmplă aici ? întrebă bătrînul înainte de a-și lepăda povara ce o căra în spate. De cînd mă știu, continuă el, n-am mai avut parte de o asemenea primire. Lipsește numai Guvernatorul ca să mă simt de-a dreptul emoționat. E drept că și alții... Ei, uite că și telegraful funcționează, mare minune !

Ajutorul de polițist manipula telegraful cu un aer de detașare — „pe mine nu mă privește toată aiureala asta, eu execut doar ordinul“, părea că spune expresia feței lui. Doctorul privea nedumerit la cei din jur, era vădit rău dispus, mahmur, fusese scos din casă pe o vreme atît de ticăloasă pentru un motiv pe care nu-l înțelegea, el fusese cel care bîjbîise la intrare, asta nu încăpea îndoială. Cel puțin venise căpitanul și asta însemna... În ochi i se aprinse lumina speranței. Pînă una alta cărase după el vestita sa trusă, de obicei inutilă, o purta ca pe un simbol al profesiei sale (ce nu o practica și în care nu credea). Pol

rînjea ca de obicei. Domnul Abe aştepta pleoştit mersul evenimentelor. Avea un aer fatalist — de acum întîmplă-se ce s-o întîmpla, eu...

Ajutorul de poliţist îşi terminase treaba, îi dădu raportul pe şoptite şefului şi se retrase în colţul său. Îşi îndeplinise misiunea, aştepta un nou ordin în linişte. El nu intervenea decît în caz de nevoie. Şi numai la ordinul şefului. Pistolul său uriaş îi bătea coapsa într-un mod caraghios. Nu se potrivea cu înfăţişarea sa. Şi nici cu îmbrăcăminţea — de uniformă nici nu putea fi vorba. Avea priviri de dulău bătut, umerii cocîrjiţi, picioarele lungi şi slăbănoage. Numai mîinile impresionau. Nefiresc de mari şi de puternice. Mîini în stare să sugrume, să zdrobească, să mînuiască pistolul acela uriaş. O dovedise cu destule prilejuri înainte. Ştia asta toată lumea şi se temea de el. Oricum, faptul că venise înarmat dădea oricui motive de îngrijorare. Pistolul acela, prin dimensiunile sale, inspira respect şi groază. Dar deocamdată ieşi din scenă cu pistolul său cu tot.

Căpitanul-poştas se descotorisise de povară, răsuflînd uşurat. Arăta de parcă trudise din greu cu sacul acela. Sau cel puţin aşa voia să dea el impresia. Făcea parte din tarif. Fusese plătit gras pentru transportul acela şi, chiar dacă nu înţelegea despre ce era vorba, trebuia să-şi merite plata.

— Cu treaba asta m-am descurcat pînă la capăt. Abe, bătrînule, îmi eşti dator vîndut pentru serviciul ce ţi l-am făcut acostînd pe o asemenea vreme. Dar cu drăciile alea de pe punte zău că nu ştiu ce să fac. E adevărat, m-au plătit bine dar...

— Cine te-a plătit ? întrebă sec Pol. Parcă se descărcase din senin uriașul pistol al ajutorului de polițist.

— Hei ! Am nimerit la un interogatoriu ? Cu mine nu țin treburile astea ! Caută-ți alți clienți mai slabi de în-ger !... Am fost plătit și gata. Pe vremea când eram plătiți împreună nu puneai întrebări timpite, ai uitat ? Și acum Abe urmează să facă o cinste zdravănă... doar pentru colet, firește. Dar va trebui să-mi spună ce fac cu nenorocitele alea de coșciuge. Au dansat pe punte de mai mare dragul. Făcea să vezi spectacolul...

— Vorbești prea mult, i-o reteză Pol. Ai început să te ramolești. Eu ți-am pus o întrebare precisă.

— Știi ce ? Mai du-te dracului și lasă-mă în pace. Ce mă tot pisezi atîta cu întrebările tale de polițist pîrît ? Fac ceva pe poliția ta. Și în general mă enervează toți polițiștii. Tu făceai o excepție, fiindcă asta și ești. Adică nu ești un polițist adevărat. Cine ți-a vîrît în cap că poți să te joci cu chestii d-astea ?

Doctorul se prăbușise pe un scaun și atacase sticla de rom. Arăta ceva mai bine decît la sosire.

— Uite un om înțelept, îl arată căpitanul-poștaş. Asta măcar știe ce vrea.

— Ai adus ? îl întrebă plin de speranță Doctorul.

— Fii liniștit bebelușule ! Bătrînul căpitan se ține întotdeauna de cuvînt. Dar nu înțeleg de ce nu ne-am întîlnit la Bel. Erai chiar așa de nerăbdător ? Cam întreci măsura bebelușule, menajează-te, ești încă tînăr ce naiba !

— Am fost chemat, se posomorî Doctorul.

— Ideea ăstuia de face pe polițistul, nu ?

— Ajunge ! Spune cine te-a plătit sau dacă nu... Pînă una alta o să te pun în cătușe.

La vorbele lui Pol ajutorul de polițist se ridicase în picioare. Arăta tot atît de întunecat ca și ungherul în care stătea.

— Las-o baltă băiete ! spuse calm căpitanul-poștaş. Te joci altă dată de-a polițistul. Nu s-a născut nimeni încă în stare să-i pună cătușe căpitanului. Și spune-i arătării ăleia din colț să se așeze la loc, pînă nu-l așez eu pentru totdeauna. Mai bine să ne arate Abe ce-a primit, de ce atîta zarvă !? încheie el pe un ton sfătos.

Toate privirile se întoarseră spre domnul Abe. Acesta roși puternic, năduși, se simțea ca sub bătaia reflectoarelor (visul său cu scena !) și abia putu să îngaime :

— Niște portocale.

— Ia auzi ! răcni bătrînul. Pentru asta mi-am riscat eu pielea și vasul ?

Acum rîdea în hohote. I se părea tare hazoasă întreaga poveste. Că pe Insulă erau mulți nebuni nu se mira dar iată, în ultima vreme, înnebunea toată lumea. Și cei de pe Continent păreau oameni serioși !

— Nu e nimic de rîs aici. Voi cerceta portocalele astea și am nevoie de martori. Am eu bănuielile mele... Te invit pentru ultima oară să nu mă mai iei în rîs. Poți s-o încurci. Te acuz de trafic cu stupeficante și nu-i greu s-o dovedesc.

— Fii serios. Și bietul Doc ce face ?

— Acum are altă treabă. Își va folosi talentele sale ca să-l facă pe Abe să vorbească. Mie nu vrea să-mi declare nimic.

— Deștept băiat, îl aprecie căpitanul-poștaş.

— Nu s-ar putea să amînăm treaba asta ? Nu mă simt prea bine. Poate după ce... Doctorul se tînguia încercînd să fie luat în seamă.

— Sîntem cu toții niște victime, suflă domnul Abe.

De la vorbele acestea și pînă la primul foc de pistol aveau să mai treacă doar zece minute...

XVII

— E clar ! Pe insula asta eu nu mai pun piciorul. Sînteți cu toții niște nebuni ! se înfurie căpitanul-poștaş. Adică vrei să spui că o să-l lași pe Doctor să-i facă lui Abe o nenorocită de injecție și acesta îți va declara... Ce naiba speri să obții ? îl luă din scurt bătrînul pe șeful poliției. Acesta se apropie de el și-i șopti precipitat :

— Contrabandă în stil mare ! Uită ce ți-am spus înainte. Sînt puțin nervos și apoi... asta-i meseria.

Bătrînul îl privi holbîndu-și ochii.

— Cred că-i vorba de diamante. Dacă mă ajuți împărțim cîștigul. Numai noi, restul nu contează. Tipii ăștia n-au nici o valoare, continuă Pol înfrigerat.

— Auzi la el ! izbucni bătrînul în rîs. Un rîs de uriaș, nestăvilit, parcă se pornise un uragan. Povești din astea îmi torni tu mie ? Mie care știu ce-i contrabanda cu tot ce există pe lume ? Mie care cu bătrîna mea carapace am

torpilat monstrul ăla de petrolier venit din Asia ?... Dumnezeu, ce mai spectacol !... Mă, neputinciosule, tu ai văzut vreodată cum arde marea ? Arzînd zile întregi. Și apoi marea neagră...

— Ce nume avea petrolierul ? răsună strident glasul Doctorului.

— Tu ce te bagi ? Vezi-ți de sticla aia de rom, altfel îți tremură mîinile și nu-l poți ajuta pe firoskosul ăsta de polițist. Ce importanță are numele ? L-am izbit exact unde trebuia. HA ! HA ! HA ! Cei de pe puntea de comandă au fost pur și simplu pulverizați. Abia apucaseră, am auzit după aceea, să lanseze o radiogramă că un vas mic se îndreaptă spre ei. Auzi nenorociți ! Vas mic... Am lucrat magistral. Manevre greșite și așa mai departe. Fleacuri pentru bătaia de cap a celor de la Căpitania portului mai apropiat și cei de la compania de asigurări. Să fi văzut voi ce mai manevră greșită am făcut. L-am găurit pur și simplu pe monstrul ăla. Iar în jur s-a înstăpînit satana. Așa cred că arată iadul. Eu am scăpat fiindcă...

— Am întrebat ce nume avea petrolierul, repetă Doctorul. Cuvintele îi erau scrișnite. Parcă îl frămînta o durere interioară și el și-o slobozea prin cuvintele acelea.

Domnul Abe remarcase că Doctorul se ridicase de pe scaunul său și se apropiase de ajutorul de polițist. Firește, ar fi putut remarca oricine manevra Doctorului, dar nu-i interesa. Căpitanul ardea el însuși ca o torță în povestirea lui. Se înflăcăraseră și nu-l mai preocupa nimic din jur, nu vedea, nu auzea. Retrăia cu intensitate clipele măreției lui ticăloase. Pol pipăia emoționat sacul cu portocale. Ajutorul

de polițist nu se vedea. Se contopise cu întunericul din colțul său. Așa că nimeni, afară de domnul Abe, n-a sesizat că, la un moment dat, Doctorul ținea cu amîndouă mîinile uriașul pistol al ajutorului de polițist. Iar acela continua să nu existe, înghițit complet de întuneric. Domnul Abe, conștiinciosul contabil, notase într-una din fișele sale că Doctorul avusese un frate îmbarcat pe un petrolier. Și petrolierul acela pierise într-un naufragiu straniu. Acum Abe nu doar bănuia ce o să se întîmple — știa. Dar nu putea face nimic. Pe cine să ajute ? De partea cui să treacă ? El nu fusese niciodată de partea nimănui. Era prea bătrîn acum să se hotărască. Nici dacă ar fi trebuit să aleagă între oameni mai buni. Și apoi era gata să se ivească o șansă neprevăzută. Poate se încurca povestea cu portocalele. Dacă nu cumva „El“ prevăzuseră asta. De ce îl aleseseră pe căpitanul-poștaș, cînd știau că pe Insulă e Doctorul ? Era sigur că ei chiar știau tot. În sfîrșit, căpitanul-poștaș își recunoscuse public vina, în exaltarea lui, uite-l cum vorbește, nu se poate opri să nu dea amănuntele ce-l fascinau încă, un criminal fascinat de fapta lui, mîndru că izbutise... Acesta nu era un vinovat oarecare. Erau excluse greșelile de pilotaj. Totul fusese pus la cale cu grijă și acum el se făloșea în fața altor ticăloși cu izbînda lui. Ce-i păsa că pieriseră atîția oameni ? Că o țară pierduse un vas de toată frumusețea ca să nu mai vorbim de valoarea încărcăturii. Desigur, nimeni nu-l poate opri, acum declară și suma pe care a primit-o. Sabotaj la scară mare, era interesată o țară puternică, el nu era decît o umilă unealtă, dar una care-și termina bine treaba în-

cepută. Cum de se încurcaseră cu el ? Ei, în asemenea afaceri nu se alege prea mult uneltele. Decît în privința eficacității lor. Și dacă nimeni nu-l poate opri pe căpitanul-poștaș din avîntul povestirii sale, nimeni nu-l poate opri nici pe Doctor să facă... Împușcătura a venit ca o întîmplare banală. Un pocnet sec și atît. Uriașul pistol era prevăzut cu surdină. Căpitanul-poștaș s-a lăsat încet pe podea. Parcă voia să se odihnească. Își alesese drept căpătîi sacul de portocale. Între timp însă Pol reușise să-l desfacă și sacul s-a desfăcut iar portocalele s-au rostogolit pe podea. Capul căpitanului a lovit podeaua cu un pocnet mai impresionant decît cel al pistolului.

Domnului Abe, cu toate că știuse primul ce se va întîmpla, i se părea că totul se petrece într-un vis. Căpitanul-poștaș se va odihni o clipă, apoi își va ridica trupul uriaș, întins acum într-o poziție bizară, și va reîncepe povestirea sa. Ori răfuiala cu Pol. Ori tachinarea lui în legătură cu portocalele... Dar nu se întîmpla nimic din toate acestea. Căpitanul-poștaș avea de gînd să se odihnească la nesfîrșit, obosit după o viață atît de zbuciumată. Ajutorul de polițist nu ieșise din întunericul colțului său. Încă nu primise ordin. E adevărat, încuviințase să i se ia pistolul. Poate chiar îl ajutase pe doctor să-l mînuiască. Bătrînul căpitan fusese inamicul stăpînului său și... Doctorul se prăbușise în scaunul său și arăta ca un om sfîrșit. Părea că doarme. Poate chiar adormise. După o asemenea încordare nervoasă prin care trecuse se întîmplă și așa ceva. Nervii i-au cedat brusc și a intrat într-o stare de inhibiție. Oricum, era absent și probabil că nu-și dădea seama ce se întîmplase. Iar Pol era grozav de ocupat. Aduna portocalele împrăștiate. Fără să știe de ce, domnul Abe începu să-l ajute. Cu zel chiar. Picioarele întinse ale Doctorului îi încurcau. Pol

le împinse cu brutalitate și acela le mișcă, de parcă ar fi fost niște cioturi de lemn, în altă parte. Cu acest prilej Abe constată că pistolul nu mai era la Doctor. Când și-l luase ajutorul de polițist înapoi ? Nu mai era în stare să calculeze nimic. Deci ajutorul lui Pol știuse și el. Păi asta o stabilise deja. Mai bine să-și vadă de culesul portocalelor. Pipăi cu mâinile întinse podeaua și dădu de corpul căpitanului-bărbos. Și le retrase cu repulsie și se simți invadat de un val de greață. Îl văzu pe Pol rînjind. Lui nu-i păsa. Părea chiar mulțumit de felul cum se desfășurau lucrurile. Poate că el îi făcuse semn ajutorului să-l înarmeze pe Doctor. Găsise o soluție simplă și... Dar într-o vreme fuseseră prieteni. Și ce înseamnă prietenia între asemenea oameni ? „Tu câți prieteni ai ?” se întrebă Abe luptîndu-se cu greața tot mai puternică. Norocul, dacă mai putea fi vorba de așa ceva în ziua aceea, veni pe neașteptate prin hotărîrea lui Pol. Și pe el îl stînjenea mătăhălosul trup al fostului căpitan-poștaş. Așa că îi făcu semn ajutorului său să-l care afară.

— Unul mai puțin, fu comentariul lui Pol. Asta ținea locul unui discurs funebru. Dar formularea era corectă. Pentru Abe. Contabilul se întreba cine urmează acum.

XVIII

Pol era pus pe dat ordine. Lui Abe îi ordonase să așeze portocalele găsite pe masă. Doctorului îi ordonase să se ridice de pe scaun. El își frecase mâinile și-și ordonase : „la

treabă !” Era plin de inițiative șeful poliției. Mai cu seamă în ceea ce privea ordinele. Numai că acela adresat Doctorului rămăsese fără rezultat. Îl repetă, cu asprime, și acela reuși pînă la urmă să se ridice. Dar nu era mare deosebire între cel care zăcuse pe scaun și cel care înțepenise în picioare. Îl încurca pe Pol și mai mult.

— Mai bine ai ieși afară. Ai uitat că ai un pacient ? Vezi că nu te-am chemat degeaba ? Ai făcut rost de un pacient adevărat, îi spuse Pol rînjind mînzește.

— Care pacient ? întrebă Doctorul parcă atunci trezit dintr-un somn profund.

— Cel pe care l-ai împușcat. Sper că de data asta n-ai făcut vreo greșală. Du-te și te convinge, mai ai vreme să îndrepti lucrurile. Pistolul îl găsești la ajutorul meu.

Și atunci se întîmplă ceva neprevăzut. Doctorul se muie dintr-odată (ca și căpitanul-poștaş), căzînd lat. Numai că el nu căzuse atît de spectaculos. Prăbușirea căpitanului avusese în ea ceva spectaculos, grandios chiar.

Domnul Abe sări să-l ajute.

— Lasă-l în pace. Își revine el, dacă nu...

Într-adevăr, Pol nu mai putea fără să dea ordine. Conducea, în sfîrșit, o acțiune importantă, era pe cale să descopere ceva care i-ar fi adus bogăție sau glorie. Deși pe aceasta din urmă nu dădea nici un preț. Pentru primul scop însă, merita să se zbată. Abe îi intuise și de data asta. „N-o să se dea în lături de la nimic”, își spuse și revăzu, derulat rapid prin fața ochilor minții, un film lung cu o serie de indivizi asemănători, indivizi de teama cărora plecase el din atîtea locuri. Împotriva cărora nu avusese

niciodată putere să lupte. Ba dimpotrivă, se lăsa subjugat și, uneori, chiar îi admira. Firește, în secret. Dealtfel toate sentimentele blajinului și conștiinciosului contabil Abe erau bine ascunse.

— Cred că le-am adunat pe toate, spuse el tare. Se referea la portocale.

— De unde știi cîte au fost ? il întrebă bănuitor Pol. Oricum, o să le cercetăm pe îndelete, apoi o să urcăm pe vas. În portocalele astea nu poate fi mare lucru. Probabil că marfa serioasă se află în sicrie.

— Încă n-a ajuns în ele, suflă abia auzit Abe.

— Ce șușotești acolo ? Vreau să fii limpede, ai înțeles ?

Pol cotrobăia prin trusa doctorului. Abe se înfioră. „Dumnezeule, numai asta nu !“, se rugă el în gînd. N-ar fi făcut față nici celei mai mici torturi. Chiar o biată inspecție îl înspăimîntă cumplit. N-a avut niciodată pretenția de a fi numit erou, nici măcar curajos, dar cu atît mai puțin ar fi dorit să ajungă un martir. Și pentru care cauză ? El nu cunoscuse așa ceva de cînd se știa. Cei cu scrisoarea vorbeau despre ispășirea unei culpe... Scrisoarea ! Cum de uitase ? În sac trebuiau să fie și instrucțiunile. Ar fi fost bine să le poată vedea înaintea lui Pol. Gîndul acesta îl îndepărtă, oarecum, de teama unei eventuale agresiuni împotriva sa. Dar în privința lui Pol putea fi deocamdată liniștit. Acela descoperise în trusa Doctorului niște ace lungi și părea dispus să împungă fiecare portocală. Asta pentru început, fiindcă pregătise și un bisturiu — voia deci să le și despicе.

Domnul Abe se lăsă în patru labe căutînd pe jos o presupusă portocală rătăcită. Astfel putea cerceta sacul arun-

cat pe podea. Pipăi înfrigurat pînza aspră și simți foșnetul unei hîrtii. Asta era ! Acum îi trebuia doar puțin curaj ca s-o scoată. Dacă-l vedea Pol ? Mai bine l-ar lăsa pe el să facă tot ce trebuie. Era, la urma urmei, datoria unui șef de poliție să-i apere pe toți cetățenii Insulei. Chiar dacă acum se afla pe o pistă greșită, pînă la urmă își va da seama de adevăr. O să-și dea seama pe naiba ! El nu se gîndește decît la ce s-ar putea ascunde sub coaja fructelor. „Poate îi dă prin cap să și guste una“, își spuse Abe și răutatea acestui ultim gînd îi dădu bruma de curaj necesar. Scoase hîrtia cu atenție și o făcu să dispară într-unul din largile lui buzunare de contabil conștiincios. Și se simți mîndru de ispravă. De trei zile trecea prin cele mai contradictorii stări. În prima zi socotise scrisoarea de amenințare ca pe o farsă de prost gust. Se îmbătase cu fostul căpitan-poștaş (și fusese destul de înțelept să nu-i comunice aceluia mesajul primit). Acasă însă, încă din prima seară, îl cuprinseseră îndoielile. Dacă „El“ nu glumeau ? Petrecuse o noapte albă, încercînd să-și depene amintirile. Adică toată viața. O treabă cumplit de anevoioasă (pînă atunci nu mai încercase așa ceva). Asta nu mergea ca la cinematograful. Te așezi comod într-un fotoliu și privești filmul fie că-ți place sau nu. El trebuia să fie și scenaristul și regizorul și actorul principal (în sfîrșit, cel puțin atîta, avea și dînsul un rol „mare“ !). Se străduise să facă totul cum trebuie. Și nu descoperise mare lucru. Nu era un motiv de mîndrie să constăți că o viață întreagă n-ai făcut nimic. Dar în cazul de față ar fi trebuit să se liniștească. Nu găsise nimic demn de laudă, dar nici ceva compromițător. Numai că liniștea rîvnită nu venise. Poate că uitase ceva. Un amănunt părăsit în cine știe ce colțisor

întunecat al memoriei (ca și colțul în care stătuse ascuns ajutorul de polițist — nu se văzuse nimic acolo și, dintr-odată, răsunase pocnetul de pistol ; chiar dacă nu trăsesese ajutorul de polițist, de la el venise arma ; așa se putea întâmpla și cu memoria : o zonă întunecată și, dintr-odată, poc ! răsună o împușcătură și se face lumină). Sau... Se opri din gândurile lui. Ceva nu era în regulă în încăpere. Stăruia o ciudată senzație de singurătate. Pol era totuși la masă iar Doctorul întins pe podea. Numai că Pol era mort iar Doc leșinat. Pol gustase o portocală. Și efectul fusese fulgerător. Doc, pur și simplu nu-și revenise.

Domnul Abe își simțea capul greu. Gândurile începuseră să i se încâlcească, privirile lui prindeau doar imagini deformate, o stare de somnolență îl pătrundea treptat, „portocalele !“ spuse, „nu...”

XIX

Aroma grea a portocalei îl învăluia ca o ceață, o simțea așezându-i-se pe creier, anulându-i gândirea, voința... Cu un efort penibil, acționînd mai mult din instinct — instinctul ce-l făcuse să fugă o viață întreagă, se tirî spre ușă. Ajunse după o veșnicie și o alta dură pînă ce reuși să ajungă la clanță. Aerul rece, aspru, fu o binefacere. Zăcu acolo pe prag, lăsîndu-se bîntuit de ninsoare și, treptat, luciditatea îi reveni. Otrava avea o putere fantastică. Bietul șef al poliției ! Crezuse că a dat de firul unei afa-

ceri formidabile, unică în cariera lui de polițist. De fapt așa a și fost. Unică și irepetabilă afacere, în care intrase cu entuziasm (și poate numai astfel o putuse rezolva).

Prin ninsoare nu se distingea nimic. Nici urmă de ajutorul de polițist și trupul căpitanului poștaş. Aruncă o privire în încăpere. Pol abia apucase să desfacă o portocală. De fapt doar vârful bisturiului pătrunsese în coaja groasă. Și totul se terminase. Pol stătea aplecat peste masă, studiind parcă, în continuare, portocala ucigașă. Doctorul ! își aduse aminte Abel. El zăcea în continuare, poate mai era ceva de făcut. Stătea întins cu capul spre ușă și aerul proaspăt ajunsese poate la timp ca să împrăstie aroma otrăvitoare. Abe îl trase peste prag și ostenit se lăsă să cadă alături. Iată, erau ca doi camarazi, întinși într-o tranșee, așteptînd... Camarazi într-un singur sens. Erau de aceeași parte, în aceeași tabără. A vinovaților... Ar fi timpul să citească instrucțiunile. Lumina din cabina telegrafului cădea asupra lor, altfel n-ar fi deslușit nimic din ce scria acolo. Parcă ningeă cu cenușă. Și aburi grei pluteau în jurul lor. Doctorul scoase un geamăt. Abe dădu din umeri, cu toată poziția lui incomodă, nu se pricepea să-l ajute, nu știa. Nu ajutase niciodată pe nimeni și nici el nu fusese ajutat. Lucrurile acestea se vor fi învățînd din experiență. Ori el...

Noua scrisoare nu semăna cu prima. Era scrisă de mînă. De data asta EI nu se mai fereau. Erau prea siguri de reușita lor (și, după cum începuse povestea, aveau toată dreptatea). Abe citi :

„Iată și darul nostru ! Trebuie să recunoști că ne purtăm elegant. Vă dăm șansa unei ispășiri frumoase. Ce vreți

mai mult ? Totul se va termina pentru voi într-o îmbătătoare aromă, o beție parfumată, un banchet regesc pentru niște insulari prăpădiți ! Sîntem convinși că ați și uitat cum arată o portocală. După cum sîntem siguri că o parte din voi ați uitat și pentru ce sînteți vinovați. Acum nu mai are nici o importanță. De ce să stricăm totul ? Să vă aruncăm în față toată mizeria vieții voastre. Sîntem oameni de onoare și procedăm romantic, nu-i așa ? Deși sîntem siguri că voi veți complica lucrurile. Vor izbucni certuri, neînțelegeri, n-or să aibe toți parte de aroma portocalelor. Ce s-a întîmplat cînd s-a întîlnit căpitanul cu Doctorul ? Ha, vezi că știm tot ? Am prevăzut asta, fii liniștit. Să vedem însă cum vei descurca problema transportului. Vrem să spunem că ne gîndim la șalupa rămasă fără căpitan și, oricum, ea trebuie să ajungă în portul unde o așteptăm. Altfel ce se va întîmpla cu sicriile voastre ? (îți plac ?). Ei, nu te neliniști prea tare. Găsim noi o soluție. Dealtfel ție nu-ți va păsa. Vei fi și tu, atunci, instalat într-unul din confortabilele sicrie (destinate înmormîntărilor de lux, costă o grămadă de bani, dar asta n-are nici o importanță). Firesc, treaba ar avea un final frumos. Depinde numai de voi. Dar am calculat că din diferite pricini veți ajunge să vă sfîșiați între voi. Treaba voastră. Acum ar trebui să comunicăm numele celor vinovați — cei cărora le dăruim portocalele. Ne-am răzgîndit. E o surpriză, nu ? N-o mai facem deci. Ești om cu destulă judecată (sau ar trebui s-o ai) ca să-i descoperi și singur. Sau, dacă nu, te asigurăm, se vor trăda ei. Au și început, nu-i așa ? Pînă ce ai ajuns să citești scrisoarea precis s-au întîmplat destule. Nu purta grija vinovaților, vor ieși singuri la iveală.

Ai doar înțelepciunea să-ți păstrezi ultima portocală. Altfel... Ei, dar ce te mai interesează ce o să se întâmple după aceea ? După cum vezi sîntem puternici și nu ne va împiedica nimic să terminăm povestea așa cum dorim. Și acum ia sacul și pornește pe la cine se cuvine. A sosit ceasul al doisprezecelea și n-ai voie să faci nici o greșală. De ce să-ți încarci conștiința cu încă o faptă care ?... Ei, ne dăm seama că stăm prea mult de vorbă cu tine. Ajunge ! Fii măcar o dată în viață un om drept și curajos, chiar dacă e să fii și pentru ultima oară. La treabă ! Vom veghea asupra acțiunilor tale. Pentru erori răspunzi tu. Deocamdată ești un vinovat (știi pentru ce ?) și-ți vei primi pedeapsa ca oricare altul. Dacă greșești, vei deveni pur și simplu un criminal (și-ți va veni foarte greu în clipa ispășirii). Nu-ți convine, nu-i așa ? Pe parcurs s-ar mai putea să primești instrucțiuni. Vom folosi telegraful sau alt mijloc. Asta-i chiar tot ! NOI.“

O rafală de vînt îi smulse hîrtia din mînă. Domnul Abe nu făcu nici o încercare s-o recupereze. Nici măcar nu privi în urma ei. Îl simți pe Doctor că mișcă lîngă el. „Asta-i tot !“ îi șopti el. De scrisoare nu mai avea nevoie. Era opera unui nebun, sau a mai multora, n-avea importanță cîți. Ori poate înnebuniseră ei, cei de pe Insulă. Ori pur și simplu înnebunise întreaga lume. Și ce era cu asta ? Cine putea să-l salveze pe el ? În scrisoare erau destule insinuări. Deocamdată, după ce cunoscuse puterea portocalelor, nu era în stare să gîndească. Memorase mecanic totul, poate i se vor desluși unele sensuri mai tîrziu. Simți un fior de frig și asta-l bucură. În sfîrșit simțea ceva omenesc. Se ridică, își scoase batista ca să-și acopere nasul și gura apoi pătrunse în cabina telegrafului. Sparse geamul și ieși din nou. Îl privi pe Doctor ; acesta gemea mereu. Intră iarăși și luă sticla de

rom avînd grijă să nu atingă ceva de pe masă. Și nici pe Pol. Deși o clipă se simți ispitit să... Ei da. Să apuce o portocală și să muște din ea. Ar fi fost scutit de orice fel de chinuri. Pol murise atît de liniștit ! Dar cuvintele scrisorii îl obsedau. Primise un ordin clar. N-avea voie să greșească cu nimic. Asta însemna și că n-avea voie să se eschiveze. El care o viață... La dracu' ! Acum va trebui să rămînă ultimul. Avea datoria asta. Chiar dacă o privea doar din punct de vedere strict contabilicesc. Și el se străduise să fie un contabil corect. Îl cam încurca portocala căpitanului. Ce să facă cu ea ? Și cine va prelua șalupa ? Se va găsi o soluție, îl asigurau „EI“. Păi atunci de ce să-și mai bată el capul ? Avea destule de făcut. Era prima oară cînd simțea responsabilitatea unor sarcini concrete. Și, culmea, nu era speriat. Nu-l înspăimînta perspectiva. Cine știe ce-or fi conținînd blestematele alea de portocale ! Doar nu crezi că leacuri pentru lașitate ? Nu, asta nu, dar era sigur că se simțea altfel. Poate autorii scrisorii prevăzuseră și asta. Ce ? Cum ce. Transformarea asta a lui. Oricum ceva se întîmplase. Deci era dator să se apuce de treabă. Treabă făcuse el mereu, dar niciodată liber. Adică acum era liber ? Nu acționa sub ordin, sub supraveghere, sub teroarea cuvintelor unei scrisori, sub... Ba da. Dar în Insulă se putea mișca așa cum dorea el. Cum hotăra el și numai el. I se încredințase acest teritoriu. Un teritoriu nu chiar atît de mare, era clar delimitat de ape, dar era ceva. Ar putea să compare Insula cu o scenă. Iată-l, cu adevărat, în rolul principal. Nu scrisese el piesa, nici nu avusese pretenția dar i se dădea libertatea unor improvizații. Deci Abe putea păși în scenă. Și de el depindea finalul spectacolului. Să-și pregătească adică o ieșire cît mai...

Dar pînă acolo îl vor asculta ceilalți actori ? Avea o mulțime de parteneri. Parteneri de joc. Deocamdată el singur știa regula acestui joc. Deși nu-l născocise el. Oricum, era un joc care s-ar putea să-i placă. Oare și-l dorise ? Ar fi trebuit să se gîndească mai demult la treaba asta. Cum adică mai demult ? Atunci „Ei“ îl ignoraseră. Sau el îi ignorase. Cert era că nu se cunoscuseră. Și acum se cunosc grozav de bine ! Ei, nu de jocul acesta era vorba. Mai sînt atîtea feluri, atîtea modalități de a născoci ceva în care să-ți revină rolul principal. Nu se gîndise și basta ! Doar n-o să-l apuce tocmai acum regretele după vremea scursă în mod inutil. Era numai el vinovat de asta... Uite că începuse să vorbească despre vinovăția sa. Își promisese că se va lăsa la urmă. Fișa lui era, încă, albă. Bine, o va completa dacă... dacă va avea timp.

La urma urmei timpul depindea acum de el. O constatare ca oricare alta. Ca una despre starea vremii, de pildă. Nu, vremea ar fi mai bine s-o lase în pace. Se săturase pînă peste cap de ea. Nu-i adusese nici o bucurie, nici o plăcere. Și el care venise aici crezînd...

Era foarte important ce crezuse el atunci. Important pe naiba ! La ce se așteptase ? Că va da peste un tărîm de basm ?...

Iată o vorbă ciudată. Răscolitoare. Cînd auzise el, sau citise, basme ? Ehe ! Oare căpitanul-poștaş, ori Pol, ori, mă rog, Guvernatorul, ca să nu-i socotească decît pe ei, mai știa vreun basm ? Pe ultimul l-ar mai putea întreba. În vreme ce ar sta, instalați comod la o plăcută partidă de șah... De basme-i ardea lui acum !

Pînă una alta trebuia să înceapă ceva. Dacă ar fi fost un credincios ar fi început cu : „Doamne ajută-mă să nu greșesc !“. Oare l-ar fi făcut mai tare povestea asta ? Nu știa, fiindcă el nu crezuse în nimic pînă atunci. Se temuse, fără îndoială, de tot felul de forțe care puteau schimba destinul omului, dar nu le dădea un nume. Iar credincios nu se putea numi. Nici măcar ateu. Acum avea însă o sarcină precisă, trebuia să distribuie portocalele și, prin aceasta, devenea un... mesager al destinului. Halal mesager ! Arăta mai rău decît Doctorul care, sprijinit de pragul înalt, sugea din sticlă de mai mare dragul. De fapt, arăta ca întotdeauna. Adică în starea aceea dintre beție și trezie.

Pe cheu răsunau pași. Se întorcea ajutorul de polițist. Ninsoarea slăbise și Abe putea distinge conturul șalupei. I se păru că licăresc acolo niște lumînări.

— L-au luat în primire femeile care stăteau lîngă debarcader. Tot n-aveau ce face, lămuri indiferent ajutorul de polițist. Se referea la căpitanul-poștaş.

După ce rosti raportul său intră în muțenia-i obișnuită. Aștepta. Deși tonul îi era indiferent, felul cum rostise cuvintele, ținuta, privirea, toate arătau că dăduse chiar un raport. Domnul Abe pricepu. Peste umărul său ajutorul de polițist își văzuse șeful. Sau mai bine zis fostul șef. Înțelesese că toate s-au schimbat. Pe Doctor abia îl învrednicise cu o privire. Era clar. Omul acela avea nevoie de ordine. Și ele nu mai puteau veni decît de la Abe.

— Du-l pe punte, spuse el arătînd spre Pol.

Încercase să-și facă glasul cît mai autoritar. Nu prea reușise (se mai simțise o undă de rugăminte) dar ajutorul de polițist se supuse. Trecu pe lîngă Abe și se furișă în încăpere. Abe îl urmărea curios. Se aștepta să citească o expresie oarecare pe fața lui. Spaimă, oroare, milă, respect, satisfacție, mă rog, orice... Nimic. Ajutorul de polițist îl aruncă pe un umăr pe fostul său șef, ieși cumpănindu-și atent povara și se îndreptă spre șalupă.

— Ce s-a întîmplat ? se interesă Doctorul cu o voce cleioasă.

— Ceea ce se cuvenea, îi răspunse Abe.

Îl urmărea pe ajutorul de polițist. Omul acela era de piatră. Era mai de temut decît alții. Va trebui să fie atent cu el, deși... Deși îl va asculta orbește. Pînă cînd... Desigur, pînă cînd va trebui să renunțe la el. Pînă atunci îl va trata ca pe un cîine. Asta și merită. Era un cîine și gata. Abe se miră (mai puțin ca înainte) de felul cum începuse să gîndească de cînd... Ei, n-ar putea spune precis de cînd. Ajungea că gîndea altfel. Sau se străduia să gîndească altfel ? Nu. Asta era adevărul. Omul acela era un cîine și se va purta cu el așa cum te porți cu un cîine. Cu un cîine rău. Repeta mereu cuvîntul cu un soi de voluptate nemaiîntîlnită.

— Nu crezi că... ? încercă Doctorul să-i pună o întrebare.

— Eu nu cred nimic. Eu știu.

De data aceasta glasul lui Abe fu ferm. Doctorul era să scape sticla din mîna-i tremurîndă.

— Și mai scoală-te de acolo ! Ai zăcut destul.

— Abe ! spuse rugător Doctorul.

— Sus ! Să nu începi să te vaiți ca o babă.

Abe îi întoarse spatele și intră în cabină. Aerul se primenise, devenise respirabil. Doctorul îl urmă cu supunere. Numai că nu era sigur pe picioarele lui. Golise sticla.

— Va trebui să mergem la „Club“. Strânge-ți trusa, Pol și-a cotrobăit prin ea.

Doctorul își luă trusa și începu s-o aranjeze fără prea mare entuziasm. Dar important era că făcea ce i se spunea.

„Pare ușor, își spuse Abe. Numai că trebuia să descopăr asta mai demult. Până acum eu eram cel care mă supuneam. Și uite-i pe ăștia cum au ajuns !“

Domnul Abe se instalează comod pe un scaun. Privea vișător portocalele rămase. Dorea, o perioadă de timp, să nu se gândească la nimic, nici măcar la ce se va întâmpla la „Club“. Cu atât mai puțin îl interesa ce face Doctorul. Și apoi, oricum, trebuia să-l aștepte pe ajutorul de polițist. Ar putea să-l numească acum „ajutorul-lui-Abe“ ! Ei, să nu exagereze ! Și promisese că nu se va gândi la nimic. Era obosit. Mai mult decât orice îl obosise faptul că trebuise să dea ordine. I se păruse că e simplu și, uite, nu era chiar așa. Poate se va obișnui în cele din urmă. Când ? Când se va întâmpla și asta ? Și... Nu ! Refuza să mai gândească. Ce bine era să stea ! Să stea așa...

Probabil că ațipise câteva minute. Poate mai mult. Își simțea iarăși capul greu. Curentul iscat între fereastră și ușa deschisă ar fi fost suficient să aerisească un palat.

Totuși efectul, infinit mai atenuat, al aromei mai persista. Ajutorul de polițist nu se întorsese. Probabil că le alungă pe cele trei femei de la debarcader. Or fi venit și altele. Treaba lui. Să se descurce. Iar Doctorul... Doctorului îi sticleau ochii. Pe față i se citea o expresie de adâncă mulțumire interioară. Vorbea greu, dar pronunța cuvintele în extaz.

— Le-am găsit, Abe. Căpitanul s-a ținut de cuvânt. E un om de treabă căpitanul ăsta !

— S-a ținut pe dracu' ! Trebuia să-ți scotocesc eu trusa. Mai aveai o rezervă de drog și uite în ce hal ai ajuns ! Ce mai pot face cu tine ?

— Nimic. Asta-i ! Nu mai faci nimic. Mă lași aici. E atât de frumos, e liniște, cald...

Domnul Abe îl înțelegea. Era la ceasul când putea înțelege pe toată lumea cu excepția lui. Doctorul se drogase și ar fi fost o... Se ferise să pronunțe, chiar și în gând, cuvântul „crimă“. Oricum, n-avea nici un rost să-l chinuie. Drumul de înapoiere va fi greu.

— Te înțeleg, îi spuse el, împăciuitor. În cabina asta e destul de plăcut. Uite că mai e și o sticlă de rom neîncepută. Pol se pregătise pentru o ședere lungă...

— Unde e Pol ? întrebă Doctorul.

Abe îi ignoră întrebarea. Își continuă fraza lui :

— În colțul acela e un hamac. Sper că n-a putrezit de tot. Îl mai poți folosi dacă e așa.

Abe îi vorbea părintește (sau cel puțin așa își închipuia că se poate vorbi cu un copil, experiența lui era nulă în această privință).

— Unde-i Pol ? se încăpățîină Doctorul. Drogul încă nu-și făcuse efectul pe de-a-ntregul.

— A ieșit puțin. Nu-ți fă griji. Pol e un om curajos, se descurcă el în orice situație. Dar și tu te-ai descurcat grozav. Nu credeam c-ai s-o poți face...

— Pentru Dumnezeu ! Ce-am făcut ?

— Chiar nu-ți amintești nimic ?

— Stai puțin, se luminează Doctorul. L-ai doborât pe Pol !

— Asta-i acum !

— Oho ! Acum îmi aduc aminte. Ai tras cu o precizie impresionantă. Ești cel mai bun țintaș ! Numai pe Bel l-am mai văzut trăgînd așa.

Doctorul devenise patetic. Abe se gîndi că ar fi bine să-l lase să creadă ce vrea. Dealtfel acesta se potoli repede. Încercase hamacul care se dovedi rezistent și se întinsese în el. Acum murmură ceva neinteligibil. Poate murmură un cîntec. Abe se simți înduioșat. O fi un cîntec de leagăn. Ce-ar fi să-l legene cu adevărat ? Ei drăcie ! Încă nu era suficient de tare. Se repezi la trusa Doctorului și o scotoci răvășind totul. De ce îl mai pusese să facă ordine în ea ? Ei, n-avea timp de explicații. Găsi o pereche de mănuși, oricum, trebuia să riște, își trase mănușile pe mîini și luă de pe masă portocala abia atinsă de Pol. Ieși cu ea afară și o aruncă în golf. Cînd se întoarse Doctorul era aproape adormit. Părea fericit. Abe își strînse portocalele în sac. Una rămăsese pe masă. O luă și se apropie de Doctor.

— Asta e a ta. S-o mănînci acum. O să-ți facă mai bine decît drogul. Ea nu minte.

Așteptă pînă ce îl văzu că începe, cu greutate, s-o de-cojească. Zvirli haina Doctorului peste geamul spart. Aruncă o privire circulară prin încăpere ; toate erau în regulă. Lucrase perfect. Parcă își făcuse planul cine știe de cînd. Și parcă era obișnuit cu asemenea treburi. Numai că acolo n-avea voie să zăbovească nici o clipă. Ieși grăbit și trînti ușa cu violență. Ușa metalică scoase un sunet prelung, parcă era o bătaie de gong. Semnalul încetării unui act. Sau începutul unui alt act. Lipseau doar aplauzele. Și le putea oferi singur. La scena anterioară nu puteau asista spectatori. Trebuia să se împace cu acest gînd. Va avea grijă ca mai tîrziu... De spectatori avea el nevoie ? Doar l-ar încurcă. Nu era vorba despre trac. Pur și simplu, în jocul său erau prevăzute și scene care nu puteau fi văzute de alții. Doar efectele lor. Rezultatul.

Așadar vina va fi a lui și primeau pedeapsa. Trebuia să recunoască, și ei se achitau onorabil de rolurile lor. Avea niște parteneri grozavi. Nu-i mai rămînea decît să țopăie de bucurie. I-ar fi stat și bine ! Oricum, gongul bătuse, începea un nou act...

XXI

În port lucrurile se limpeziseră. Pînă și despre vreme se putea spune același lucru. Ninsoarea se domolise atît de mult, încît șalupa se putea pregăti de drum. Dacă o ambarcațiune poate pleca singură. Cei aflați pe puntea ei

nu-și mai băteau capul cu așa ceva. Se zăreau bine cele opt sicrie. Două erau ocupate. Când va sosi ajutorul de polițist, domnul Abe îi va ordona să-l transporte la locul lui și pe Doctor. Cel puțin asta o sfîrșise mulțumit. Și, probabil, repede. Cei de pe Continent descoperiseră iarăși o armă teribilă. Mută și eficace. Așadar, socoti Abe, sînt trei răpuși de această armă — sau datorită ei ceea ce era același lucru. Au mai rămas cinci locuri. Și el avea șase portocale. Ce trebuia să facă ? Cum să scape de una fără să săvîrșească o greșeală ? Să mai caute un vinovat ? Nu. Nu promise asemenea instrucțiuni. N-avea decît să aștepte desfășurarea evenimentelor. Trebuia să fie realist — o fi el distribuit în rolul principal, dar rămînea totuși un simplu executant. Nu se putea îndoi că totul se desfășura după un program minuțios stabilit. Cu toate că, o simțea din plin, era cel mai puternic om din Insulă. A trebuit să treacă o viață, mai precis să ajungă chiar la capătul ei ca să poată spune asta. Și la ce era bună puterea pe care o deținea ? Puterea cu care fusese investit de „EI“. Să dea ordine unui ajutor de polițist ? Să-i pună pe cei de la Club să-l respecte altfel decît pînă acum ? Eventual putea cere fotoliul Guvernatorului. Dacă ar povesti ce s-a întîmplat pînă acum i s-ar oferi, fără îndoială, această cinste. Dar cine l-ar crede ? Are un martor. Deși... La urma urmei ar putea face imediat dovada puterii lui. Și ce naiba să facă el cu un fotoliu dărăpănat ? Se putea muta, măcar pentru cîteva ore, în hotelul lui Bel. Scăpa astfel de doamna Nada. Ei, în privința asta lucrurile erau firești. Sigur că va scăpa de ea. Face parte din program. Doamna Nada... trăise cîndva cu fostul căpitan-poștaș. Se culcase cu toți grangurii Insulei. Cînd aceștia erau o realitate și ea mai avea farmece de

împărțit. Și ce-i păsa lui? O putea condamna numai pentru asta? Vremea lui venise prea târziu, altfel... De fapt, ea îl dorea acum. Pentru că era ultima ei șansă. Și pentru că se plictisea, crăpa de plictiseală. Ea fusese prima proprietară a bordelului și când se simțise prea obosită îl vînduse lui Bel. Dar continuase să... colaboreze la afacerea aceea. Ea recruta fetele. Domnul Abe, bunul și conștiințiosul domn Abe... Ah, nu, asta fusese pînă acum. El era, de aici înainte, un om puternic, un dur. Mai mult chiar, un stăpîn. Ei bine, refuza, în consecință să se mai gîndească la fleacuri. Ce rost avea să scormonească în gunoarele Insulei? Toată Insula asta era o mare grămadă de gunoi și el se cocoțase, dintr-o dată, tocmai în vârful ei. Gata să-și trîmbițeze victoria. Hotărît s-o trîmbițeze cît mai tare. Hotărît pe naiba. Fetele cumpărate de doamna Nada aveau în jur de zece ani... Ei, nu era cazul să devină sentimental. Nu acum, fiindcă și-ar putea pierde controlul. Acum după ce-l văzuse pe doctor împușcîndu-l pe căpitanul-poștaș, pe Pol murind otrăvit, pe Doctor primind portocala chiar din mîna lui... Rămînea tot mai singur. Se afla pe țărmul unei mări fără nume, pregătindu-se să devină stăpînul unei Insule... Păi stabilise că este deja stăpînul Insulei! Ce teritoriu nemaipomenit! Un petec de pămînt pe care anotimpurile își făceau de cap, se amestecau, secete și uragane, arșițe și ninsori, tornade fierbinți și înghețuri timpurii veneau de-a valma, se abăteau asupra unor oameni resemnați (ori asupra unor fantome). De fapt, nici nu mai știa rînduiala anotimpurilor, fiindcă n-o trăia direct. Totul era amintire. Și amintirile pot fi uneori confuze. Nu uitase, fără îndoială, cum trebuia să fie o vară, de pildă. Dar ce putea spune cînd într-o singură zi se schim-

bau trei anotimpuri ? Iată, și acum, ninsoarea încetase; dinspre ape venea o briză caldută. Pînă la amiază cine știe ce se mai întîmplă. Nu s-ar mira de nimic. Și nu va fi nemulțumit de o evoluție imprevizibilă a vremii. Nici măcar n-o să se plîngă. Și așa n-avea cui. Poate celor care aveau să-i împărtășească soarta. Numai că aici se schimba povestea. De el depindea ordinea în care vor avea parte cei de pe faimoasa listă (în fond inexistentă) de aroma portocalelor. Oricum, El avuseseră imaginație ! Lui nu i-ar fi dat prin minte așa ceva. Asta pentru că nici nu s-a gîndit la posibilitatea de a pedepsi niște vinovați. Că se număra printre ei era o întîmplare. Deocamdată putea ignora amănuntul. Va păși în oraș ca un învingător. Un învingător care arăta jalnic... Cel puțin în ceea ce privea ținuta. Dar cine se va uita la hainele lui? Pe cine-l va interesa ținuta unui învingător? Un asemenea om se recunoaște de la distanță, după felul cum merge, cum își ține fruntea înălțată, siguranța rostirii unor vorbe (capitale pentru soarta altora), gesturile precise, privirea de oțel și așa mai departe. Adevărul era că habar n-avea cum trebuie să arate un învingător. Văzuse mulți oameni puternici, dar asta însemna altceva. Oameni puternici găsești peste tot. Și vinovați nu ? Și lași nu ? Și... Ba da, ba da. Era timpul să se liniștească. Ce era și cu tracul ăsta ? Intra și el într-o scenă adevărată, avea un rol și era înnebunit de teama de a nu rata și de data aceasta. Ultima lui șansă ! Dealtfel și prima. Pînă acum nu-i acordase nimeni nici cea mai mică șansă de a fi cineva. Și singur nu-și putea crea șansa aceea? Prea multe întrebări de cînd a început povestea cu portocalele astea. Și ce era sigur, pînă seara n-o să poată răspunde la toate. Nici nu încerca. De multe ori ajunge să-ți pui întrebarea. Și pentru asta e nevoie de curaj, de ho-

tărîre. Avea el curajul necesar ? Oho, putea fi sigur. Și de unde împrumutase curajul acesta ? Cine erau „EI ?” Te pomenești că ar trebui să le mulțumească. Sau, dimpotrivă, să le declare deschis întreaga lui ură. Ură pentru ce ? Pentru că întîrziaseră ? Uitase că vor să-l distrugă ? N-avea importanță de vreme ce mai întîi îi încredințaseră un asemenea rol. Ar fi mulțumiți dacă ar afla cum gîndește ? Poate au și aflat, cine știe cum îl urmăresc, cum îi ghicesc gîndurile, cum au pătruns în ființa lui și... Ei nu ! El este singur și nu permite nimănui să intre în sufletul lui. Se înșeală cei care cred că așa ceva mai este posibil. Ce-ar fi să se întoarcă împotriva lor ? Da, asta ar fi ceva. Numai că nu știa împotriva cui trebuia să lupte. Adică dacă se gîndea bine ar fi știut. Lupta trebuia s-o dea cu el însuși. Ca să-i înfrîngi pe alții trebuie să te înfrîngi mai întîi pe tine. Asta suna grozav de frumos ! Mai să rămînă mut, în gîndurile lui, față de înțelepciunea la care ajunsese. Mut de admirație. Păi pînă acum nu se admirase ? Nu era termenul cel mai potrivit dar mergea. Să spunem atunci că fusese doar mulțumit de felul cum trăia. Deci se aproba întru totul. De aici pînă la admirație nu e decît un pas. Oare ticăloșii nu se admiră pentru fără-delegile lor ? Dar era el un ticălos ? Se învîrtea într-un cerc, o să amețească în cele din urmă și... va ajunge de unde a plecat. Adică la vechea lui stare ! Brrr ! Asta în nici un caz. Mai bine... Nici la așa ceva nu se putea gîndi. Singura soluție era să iasă din cerc. „În regulă bătrîne, așa să fac !” își promise el.

Unde naiba umbla omul acela ? Cît o să mai stea în fața acelei cabine ? I se păruse la un moment dat că telegraful funcționa din nou. Nu putea să intre încă. Și nici

n-ar fi înțeles mesajul. Poate că totuși... Dacă se descurca ajutorul de polițist el de ce n-ar fi putut ? Ei bine, n-avea chef să mai recepționeze vreun mesaj. Era sătul pînă peste cap de ele. Îl așteptau vinovații lui. Auzi ce mai exprimare ! El, domnul Abe, stăpînul unei turme de vinovați ! Și totuși așa și era. Începuse perioada lui de glorie. Cei resemnați vor fi vinovații. N-au nici o scăpare. Și cei acum resemnați (oare erau ei așa ?) nu avuseseră și ei o epocă de glorie ? Atunci cînd fuseseră stăpîni. Iar de mîine cine vor fi stăpînii ? Fiindcă și el, Abe, va...

În fața lui, apărut ca din piatra cheului, stătea ajutorul de polițist. Raporta supus îndeplinirea ordinului. Avusese ceva de furcă, voise să îndepărteze femeile acelea trei. Nu reușise, fiindcă veniseră și altele. N-aveau ce face în colibele lor așa că...

— Lasă-le acolo, porunci Abe. Cu atît mai bine. Cei din sicrie vor avea un priveghi cum se cuvine. Dar trebuie completate locurile.

Ajutorul de polițist ceru ordine clare. El executa orice ordin. Singura condiție era să-i fie clar formulat.

— Dă-mi pistolul tău, îi ceru Abe.

Ajutorul de polițist se descinse și îi dădu lui Abe centura cu uriașul pistol. Îl ajută apoi pe Abe să și-o poartivească. Abe avea nevoie de acel ajutor, nu mai purtase în viața lui o armă. Dar era convins că va ști s-o folosească, îi ceru ajutorului de polițist cîteva mici lămuriri pe care le ascultă cu aerul că îi face o mare favoare. Doar astfel trebuia să se comporte un șef, nu-i așa ?

Odată înarmat, Abe era gata să pornească la acțiune.

Se înseninase, soarele începuse să pripească. Hainele se uscau pe el, le simțea prinzînd o crustă tare, de noroi

zvîntat, dar nu-l deranja. Avea senzația că e îmbrăcat într-o platoșă. Asta-i marea siguranță. Făcu, de încercare, cîțiva pași. Simți pistolul bătîndu-i coapsa grăsulie și se bucură ca la o mîngîiere. O mîngîiere cumva aspră, bărbătească. Aproape prietenească. Așadar o armă îți poate ține loc de prieten. Da, fiindcă în ea te poți încrede. Orgoliul său era satisfăcut.

Îi dădu ajutorului de polițist ultimele instrucțiuni, va proceda cu multă prudență cînd îl va scoate pe Doctor din cabină și îl va transporta la șalupa poștală. Totul era să aibă răbdare, să nu se pripească. Va deschide întii ușa și se va îndepărta. Va reveni după un timp și va înlătura, de afară, haina care acoperea spărtura din fereastră. Se va îndepărta iarăși și va reveni cînd cabina se va fi aerisit ca lumea. Numai atunci va intra, protejîndu-și nasul și gura. Ar fi mai bine să folosească o mască de gaze. N-aveau așa ceva la poliție ? Sigur că aveau. Să caute. Avea vreme să se ducă pînă la sediu și să se întoarcă echipat pentru ceea ce avea să întreprindă. Pe drum nu trebuie să stea de vorbă cu nimeni. Și așa femeile vor purta vestea, asta era sigur. Oricum, îi numi persoanele cu care, din ordinul lui, nu se va așterne la discuții. Un ajutor de polițist nu stă la taclale cu niște vinovați. Să nu ceară explicații. Nu era treaba lui de ce sînt vinovați oamenii aceia. Nu-i ceruse nimeni părerea dacă sînt sau nu vinovați. Asta era sarcina lui. El și numai el avea puterea de decizie în Insulă. Lucrurile erau cît se poate de clare, nu-i așa ? Dacă funcționează telegraful să-l dea dracului. Nu mai aveau ce mesaje primi și nici de comunicat ceva nu era cazul. Dacă se ivește ceva nou îi va raporta lui. Cum unde să-l găsească ? La „Club“, la pensiune, la reședința

Guvernatorului, o să-i dea el de urmă. Atîta lucru trebuie să poată face și un ajutor de polițist. Cel mai bine era să vină peste trei ore la „Club“. O să-l aștepte acolo. Atunci îi va comunica noi ordine.

Domnul Abe ținuse un adevărat discurs. Cam lung și confuz. Deprindea totuși greu rolul de șef. Important era ca ajutorul de polițist să-l înțeleagă și mai ales să-l asculte orbește. Chiar dacă-i va da ordine incredibile.

— Poți fi sigur că voi fi pus și în situații din acestea, încheie Abe.

XXII

La drumul de întoarcere domnul Abe avu un noroc nemaipomenit. Trebuia să se fi gîndit la posibilitatea aceasta dar, era explicabil, îi era necesară o perioadă de acomodare cu avantajele create de noua sa situație. Mașina poliției se afla lângă debarcader (Abe nici n-o văzuse din pricina perdelei de ceață, la început, și apoi a ninsorii).

Cîtă deosebire față de drumul anevoios de dimineată, parcurs cu atîtea îndoieli și spaime (acum nu le mai avea ?) ce-l invadau la fiecă pas chinuit. Nici popasul acela, sub umbrarul pe jumătate putrezit, părelnic adăpost de ploaie, nu-i lăsase o amintire plăcută — parcă se speriasse de bîzîitul unui țînțar... În sfîrșit, ce rost avea să-și mai amintească toate acestea. Acum se întorcea aproape victorios (cel puțin așa hotărîse).

Ei da, plăcerea atingerii volanului lucios, care îmbia la mîngîiere tandră, piciorul apăsînd pînă la refuz pedala de accelerație, aerul rece, sufocant de rece, dar îmbătător, perna comodă a fotoliului (un preludiu oare ?, îl aștepta doar fotoliul Guvernatorului), toate îl făceau pe domnul Abe, blîndul, timidul, conștiinciosul contabil (oho, asta fusese demult !) să se simtă de-a dreptul fericit. E drept că mașina nu arăta prea grozav, dar putea goni după voie, era o mașină bătrînă și credincioasă, încăpățînată și aprigă, mă rog, el o simțea ca pe o ființă vie și o îndrăgise de cum pornise motorul (mai nou se îndrăgostea de obiecte ? — așadar mașina, după ce mai întîi fusese pistolul ; de fapt, mai era și visul cu fotoliul Guvernatorului !). Pe Insulă mai erau încă două mașini. Așadar trei cu toate. Cine și-ar mai fi permis luxul nesăbuit de a circula cu mașina, în epoca aceea de cumplită sărăcie, decît Guvernatorul, Bel și poliția ? De unde benzină, de unde piese de schimb, de unde necesarul lichid antigel și așa mai departe ? Doar căpitanul-poștaș le mai putea aduce, dar la ce prețuri ! Le explicase că nici pe Continent situația nu era grozavă, confirmaseră treaba asta și ziarele (oricît de învechite erau ele cînd ajungeau pe Insulă). Și ce circulație fusese pe vremuri ! Mașinile se retrăseseră pe rînd. Întîi cele ale Companiei, apoi cele aparținînd unor instituții ce funcționau în virtutea inerției și, în sfîrșit, cele particulare. Erau stocate pe un teren ce aparținuse Companiei, puse la păstrare (pentru cine ?) dar nimeni nu mai dădea pe acolo. Terenul fusese năpădit de vegetația care oricît de săracă ar fi fost, își cerea drepturile. Aproape că uitaseră de locul acela cei din Insulă. Pe cei din așezarea de pescari oricum nu-i interesa. Ei aveau bărcile lor cu

pînze și speranța unui pescuit bun, adică o pradă care să le asigure, cît de cît traiul zilnic.

Deci Abe gonea pe drumul pietruit care urca lin, în serpentine dulci, spre ceea ce ei se încapățîneau să mai numească oraș. Avusese un noroc nesperat și își mai dorea, cu ardoare, încă o șansă. Pe măsură ce marea viteza, dorința îi devenea și mai aprigă. Și i se împlini. Mașina lui Bel ieșise de pe o alee năpădită de buruieni și se angajase pe drumul principal. Era într-adevăr uimitor că îl întîlnise, cine știe ce treburi îl scoaseră pe Bel din bîrlogul său la ora aceea. Oricum, Abe îl zări de la distanță și, cu bucurie, constată că distanța dintre ei se reduce vizibil. Cînd l-a depășit, domnul Abe a pornit sirena și a claxonat lung. Păcat că nu era praf, ce plăcere ar fi fost să-l lase în urmă pe îngîmfatul acela de Bel, înecat într-un vîrtej roșietic, orbitor, umilitor și mai mult prin efectul psihic... Dealtfel îi furase chipul în oglinda lui retrovizoare. O față zăpăcită, cu o expresie de mirare timpă. Bel se freca la ochi cu o mîină și parcă îl chinuia o tuse rea (și totuși nu era praf! — desigur, cel depășit și-l închipuise, poate Abe îi transmisese mesajul dorinței sale și...). Abe bănuia că Bel înjurase de mama focului. Cu atît mai bine! Își recunoștea înfrîngerea acest neînsemnat adversar... Ei, aici nu trebuia să-l subaprecieze. Depășirea aceea, un joc la urma urmei, simbolic însă pentru fiecare dintre ei, îl întăritase și Bel era suficient de periculos și fără să fie adus în starea asta. Numai că domnul Abe uită repede de el. Mașina lui mergea ca în vis, ar fi dorit ca drumul acela să fie neînchipuit de lung. Se simțea grozav, pistolul greu

îi apăsa coapsa, vîntul îi spăla gîndurile grele, senzația vitezei îl îmbăta...

În fața pensiunii frînă brusc și roțile mașinii împrășcară cu noroi pereții casei. Ba mai mult. Doamna Nada, alarmată de vuietul sirenei, ieșise în mica verandă, odinioară elegantă. Dacă veranda păstrase vagi urme de eleganță, era evident că stăpîna pensiunii depusese toate strădaniile să pară acum cît mai elegantă. Și toate eforturile ei fuseseră zadarnice. Rochia albă, lungă, era într-un hal de nedescris. Iar ea încremenise, udă și murdară, incapabilă să scoată vreun sunet deși deschisese gura... Dar nu era decît uimire, nici urmă de indignare. Nici nu simțise stropii grei de noroi. Nu lua în seamă nici ploaia (judecînd după băltoacele din fața casei plouase cu furie, dar nu de multă vreme ; oricum, nici pomeneală să se vadă în vreun fel că ninsese, probabil că ninsoarea fusese... comandată numai în golf — Abe nu stătu să judece dacă acest gînd era stupid sau nu). Așadar Nada rămăsese pur și simplu cu gura căscată (gest atît de detestat de către ea la alții) — din mașină cobora un nou domn Abe. Altul decît îl știa ea. Unde era rotofeiul, molatecul, grăsanul care transpira de emoție doar cînd îi adresa un cuvînt ? Și fața domnului Abe era alta. Împietrită, o mască săpată în piatră. Doar o urmă de zîmbet, ușor amar, de om care știa multe, o făcea atrăgătoare. Deosebit de atrăgătoare ! Și ținuta lui ! Gesturile precise, energice, cîtă forță ascunsă se eliberase dintr-o dată ! Un adevărat miracol. Domnul Abe era un bărbat. Și încă unul de rasă. Ehe, în privința asta doamna Nada nu putea să se înșele. Îi recunoștea fără nici o ezitare. Dintr-o aruncătură de ochi. Atît îi era de ajuns. Numai că acum nu-și mai putea desprinde privirile. Îl sorbea din

ochi. Nu avea nici o importanță că și costumul lui Abe arăta ca vai de el (asta dacă era în stare să realizeze cum arăta rochia ei).

Starea în care se afla costumul îl determinase pe domnul Abe să treacă pe la pensiune. Mai era și un mic calcul. O să se lase așteptat. Nu încăpea nici o îndoială că Bel povestise cum îl văzuse în mașina poliției, trecînd în viteză nebună pe lângă el. Știrea va stîrni senzație și vor fi nerăbdători să audă explicațiile. Firește, n-o să întîrzie prea mult, n-avea chef să se descopere ce s-a întîmplat în port. Oricum, costumul trebuia schimbat. Nu se făcea să apară în halul acela la „Club“. Ar fi dat, pe deasupra și de bănuît.

Timp de pierdut n-avea prea mult, așa că trecu grăbit pe lângă încremenita doamnă Nada aruncîndu-i din mers :

— Cred că ar trebui să intri în casă... O să îngheți.

Cu toată graba (voia să scape de ea) ezitarea de la urmă fu posibilă. Și ce auzise doamna Nada după acea mică ezitare o topise de tot. Uite, avea grijă de ea ! Un bărbat în toată puterea cuvîntului, grăbit pentru a rezolva cine știe ce afacere importantă, găsisese modalitatea de a-i arăta că o interesează. Cuvintele acelea erau cumva ocrotitoare, calde. Și o dovadă a bunelor maniere. Că o tutuise i se părea atît de firesc, încît uită că ani de zile au trecut pînă au ajuns aici. Doamna Nada îl urmă supusă. Se cuvenea să-i prepare o cafea fierbinte. Era de-a dreptul înduioșată de elanul ei. Nu mai simțise așa ceva pentru un bărbat (și ce bărbat !) de... Ei, asta nu se cădea să socotească, nici măcar ea. Totuși de cînd nu mai pregătise o cafea pentru un bărbat... grăbit ? Așa putea întreba, formularea era mai decentă și... Și nu-i putea da un răspuns precis. Era prea

emoționată, capul îi vijîia plăcut, auzea o vagă melodie; un vals desigur... Să-i dea zor, bărbatul cel minunat pierise din fața ochilor ei, lăsînd în urmă o suavă adiere de portocale ! Doamna Nada se smulse, hotărîtă, din starea de beatitudine care o cuprinsese. Numai de ar avea timp, se gîndea, numai de i-ar ieși cafeaua așa cum și-o dorea, numai dacă n-o să se grăbească el prea tare, numai dacă... Ehe, o mulțime de mici și nevinovate dorințe care însă, adunate, puteau... Știa ea unde putea ajunge. Poate că ar trebui să se roage. Să implore cerul s-o ajute. Ei asta-i bună ! Ce, ajunsese chiar de lepădat ? Ea, prima femeie din Insulă, adică cea mai... Bine, bine, se liniștea, va face tot ce-i stă în putință ca să reușească. Doar să se calmeze puțin. Era prea exaltată, ce naiba ! La vîrsta ei ! La naiba și cu vîrsta ! Uitase cum întorceau bărbații capul după ea cînd trecea pe bulevardul principal, navigînd prin mulțime ca o navă amiral ? Se despica mulțimea aceea în două pentru ca ea, arborînd un zîmbet ca și marele pavoaz, să înainteze maiestos și... Ce o apucase cu bîiguiala asta marinărească ? Își adusese aminte de căpitanul-poștaș... N-o mai putea interesa. Era atît de bătrîn și atît de... Domnul Abe primise niște portocale. I le făcuse cineva cadou ? Dumnezeuule, ce aromă aveau ! Oare va avea gentilețea să... Ei, fără îndoială, un asemenea bărbat...

XXIII

În vreme ce domnul Abe își schimba costumul, în mizera sa cameră (abia acum vedea adevărata stare a locuinței sale și s-ar fi lăsat cuprins de indignare dacă nu

s-ar fi concentrat asupra importantelor acțiuni ce avea să le întreprindă în curînd), doamna Nada își revenise din uluială și se pusese pe treabă. Deși unei femei îi trebuie o cantitate enormă de timp ca să-și termine preparativele în vederea cuceririi unui bărbat, era optimistă. Nu era îngrijorată de faptul că de afară răzbătea pînă la ea torsul lin al motorului, semn că Abe avea intenția să nu zăbovească prea mult (altfel l-ar fi oprit), nici de faptul că, oricum, un bărbat își termină toaleta mai repede. Important era să nu-și piardă din nou capul. Să n-o ia razna în efuziunile ei sentimentale. Și apoi, avea experiență destulă. Mai simțea o urmă ușoară de beție plăcută (aroma portocalelor să fi fost de vină ? (dar asta n-o împiedica în febrila ei activitate. În primul rînd rochia. Cea mai bună se prăpădise. Dealtfel nici nu prea mergea albul. Se gîndi la ceva mai șocant. Iată, o rochie roșie, un roșu violent, ațîțător. Și coafura ar trebui nișel schimbată. Blestemata aia de ploaie o nenorocise. Parcă stătuse sub un duș (își aduse aminte că ploaia era caldă). Nu-i nimic. O perucă poate face minuni. Mai cu seamă cînd are culoarea aurului. Apoi, creme, farduri, esențe tari. Descoperise în caseta cu bijuterii o pereche de cercei superbi. Un dar al Guvernatorului, din vremea cînd acesta se dădea în vînt după ea (ce timpuri !). Ei, nu era vremea amintirilor de nici un fel. Fiecare cercel avea cîte un rubin în formă de lacrimă. Două lacrimi enorme, de sînge, curgînd din montura lor de aur. Mai greu era cu alegerea colierului. Unui bărbat ca Abe nu-i puteau place podoabele prea ostentative. Ajungeau cerceii ca să-l impresioneze în vreun fel. Deci să aleagă ceva potrivit cu decolteul acela larg (o avantaja, umerii nu-și pierduseră rotunjimea iar

sinii, cu grijă săltați, își dezvăluiau din rotunjimi atîta cît se cuvenea). Imaginea din oglindă o mulțimea. Ce sîni superbi ! Parcă ar fi... parcă ar fi două portocale ! Doamna Nada se felicita pentru o fericită inspirație — în salonul cel mare aprinsese cîteva lumînări. Lumina lor mai mult ascundea decît dădea în vileag detaliile. Argintăria bătrînă lucea stins și misterios, oglinzile, ușor coclite de vreme, răsfrîngeau luciul acela, creînd o atmosferă romantică. Draperii grele, căzînd în falduri maiestuoase, împiedicau lumina zilei să pătrundă în încăperea unde se păstra, fără îndoială, singura mobilă cu aer aristocratic din Insulă. Adică atît cît mai putuse fi salvat. Da, putea fi mîndră și de asta, nici casa Guvernatorului nu rivaliza în bun gust și lucruri rare cu tot ce supraviețuise în anii de cumplită restriște, aici, în casa ei. Focul din cămin ardea mocnit, cîte un buștean trosnea ușor tulburînd liniștea salonului și contribuind la creșterea notei de romantism. În fugă, doamna Nada adusese și un patefon străvechi, o piesă rară pentru care colecționarii de pe Continent ar fi dat bani grei, pîlnia lui uriașă îi aducea aminte de o epocă glorioasă în care... Nu, se hotărîse doar, nu mai conta nimic din tot ce ținea de trecutul ei sentimental. Acum se gîndea numai la domnul Abe. Cu o tandrețe aproape feciorelnică. Ce fiori o treceau, Dumnezeu ! În cele din urmă găsi și o podoabă pentru gîtul ei delicat — un colan de aur vechi, simplu și fin, de la distanță aproape nu se vedea, din apropiere linia aceea de aur roșu părea... da, asta trebuia să sugereze, urma lăsată de cuțitul ghilotinei, capul aristocratic fusese odată rostogolit într-un umil coș de nuiele, apoi ridicat de acolo de mîna călăului și arătat unei mulțimi în delir, apoi, cu

un balsam miraculos fusese lipit la loc, un tînăr nobil înfruntase plebea răsculată ca să fure mai întîi capul apoi și trupul, se întîmplase în timpul unei revoluții de pe Continent, care, nu mai știa să spună, oricum nu una din cele care s-au petrecut sau s-ar fi putut petrece pe Insulă, deci o revoluție care se va fi întîmplat într-o eră de mult apusă, cînd mai existau leacuri miraculoase și nobili tineri înflăcărați de pătimașe iubiri și... Păi da, era gata să-și dea din nou drumul. Ce naiba ? Nu mai avea răbdare ? Terminase prea repede ? Ce putea să facă ? Să numere prin cîte revoluții trecuse ? Dar acelea nu se întîmplaseră aici, ci pe alte insule, îl însoțise în tinerețe pe Bel, de la el avea colanul de aur... Numai că Bel nu fusese niciodată mistuit de o dragoste pătimașă. Nici pentru ea nici pentru vreo altă femeie. Pentru aur da. Asta era altă poveste și ar fi vîndut-o și pe ea, mai ales că ar fi obținut un preț fabulos în vremea cînd... Își aranjase de cîteva ori peruca — un dar mai recent din partea căpitanului bărbos, cel atît de bătrîn acum. Ei, atîta pagubă că îmbătrînise bătrînul pun-gaș. Ce bărbat mai putea sta alături de Abe. Se referea bineînțeles la bărbații din Insulă. Niște umbre, asta erau cu toții (băștinașii nu intrau la socoteală, deși văzuse cîțiva tineri frumoși, erau urmașii acelor pescuitori de perle care știau să facă dragoste, numai că acum ea nu mai putea să cumpere dragostea unor asemenea tineri, adică se gîndea că s-ar fi compromis, s-ar fi înjosit și așa mai departe, cu toate că...) Ar fi fost curioasă să știe ce face domnul Abe în camera lui, de ce zăbovește atîta.

Domnul Abe nu-și găsea butonii, treabă care îl enervase cumplit. Uite ce fleac putea să-l întîrzie. Un valet

ar fi fost necesar, s-ar fi putut sluji de ajutorul de polițist... Ei, nici chiar așa, individul ăla l-ar fi stînjedit, n-ar fi suportat atingerea mîinilor lui uriașe cînd i-ar fi ținut haina de pildă. Un valet stilat ar fi fost cu totul altceva, dar de unde așa ceva pe Insulă ? Așa că haina și-o îmbracă singur. Găsise butonii rătăciți într-un sertar și se simțea grozav după ce se schimbase, cămașa i se mula pe trup, după baia caldută (e adevărat că se folosisese doar de un lighean cu smalțul sărit, dar efectul la urma urmei era același) materialul fin al cămășii îi producea o senzație extrem de plăcută (n-o mai simțise pînă atunci), costumul, privit în oglindă, îl mulțumea, chiar îl încînta (se privea cu alți ochi) pînă și pantofii de lac îl bucurau cu luciul lor (ce naiba, începuse să țină la tot felul de lucruri pe care înainte le ignorase pur și simplu ; pistolul, hainele, mașina, cine știe ce se mai ivea de aci încolo !). La „Club“ va face o bună impresie. Și tare îi păsa lui de ce impresie va face acolo ! Pentru asta se ducea ? Uite că și pentru asta. Va fi, în sfîrșit cineva. Va avea el grijă și de o eventuală partidă de șah cu ramolitul acela de Guvernator. Era curios să vadă ce figură va face directorul închisorii fără pușcăriași — acesta era, oricum, un neutru. Adică nu figura pe lista vinovaților. N-avea ce să caute pe ea. El ajunsese pe Insulă din întîmplare. În urma unui naufragiu. Și peste toate își pierduse memoria. Nu mai știa de unde plecase. Citea cu nesaț toate ziarele vechi aduse de căpitanul poștaş, în speranța că va descoperi printre rînduri un nume care să facă lumină în bezna care i se lăsase peste amintirile sale. Era puțin cam sărit și Bel îi propusese Guvernatorului să-l numească în funcția aceea, poate

vrînd să-și bată joc. Dar naufragiatul o acceptase cu multă demnitate și își luase rolul în serios. Ce fel de seriozitate mai putea fi și asta ? În sfîrșit, individul acesta îi putea servi drept martor. Îi va urmări reacțiile și va afla dacă se află pe drumul cel bun. Dar pînă atunci să rezolve povestea cu doamna Nada. Îl aștepta, fără îndoială, cu nerăbdare. În clipa cînd trecuse prin fața ei îi văzuse expresia feței. Și ce-i mai străluceau ochii ! Păcat că nu s-a întîmplat mai demult. Adică n-a reușit să-i aprindă privirea decît acum cînd...

Elegantul domn Abe se pregăti să coboare.

XXIV

Scîrțîitul jalnic al scărilor nu-i strica lui Abe buna dispoziție. Dimpotrivă, părea că-l amuză. Învîrtea portocala ce i-o destinase doamnei Nada, schimbînd-o dintr-o mîină în alta la fiecare treaptă. Dar cînd o văzu, stînd dreaptă în mijlocul salonului discret luminat, se opri brusc. Era rîndul său să fie uluit. Îl aștepta o femeie distinsă, de o frumusețe cumva stranie (poate vinovată era rochia sîngerie). Nota de distincție a trăsăturilor ei nu era defel alterată de violentul roșului. Ce mai, avea în față o adevărată doamnă și nu o... pasăre caraghioasă, cu penele smulse și așa mai departe... În fine, astea, comparațiile, aparțineau trecutului.

Iar atmosfera salonului îl cuceri total. Nu și-l închipuise niciodată așa. Mai intrase de câteva ori aici, dar ceea ce văzuse nu suferea comparație. Îl ispiti un gând. Dacă s-ar opri acolo ? Să scape în vreun fel de portocalele alea blestemate și... să oprească timpul. Ar fi fost minunat să devină stăpînul acelui salon. Să-l transforme într-un domeniu al său. La naiba cu lumea de afară ! Cu Insula, cu vinovații ei, cîți mai erau, cu clima nebună, schimbătoare de la o zi la alta, de la un ceas la altul. La urma urmei ar putea încerca.

Bine, s-a hotărît, va opri, nu știa pentru cît, timpul.

Doamna Nada îl privea ca pe un stăpîn (așteptat dintotdeauna !). Era vădit că-i lasă orice inițiativă.

Domnul Abe deveni galant. Îi oferi brațul și o conduse spre scaunul din capul mesei. Ea ezită o clipă să se așeze, locul acela i s-ar fi convenit lui. Sau poate că vor sta unul în fața celuilalt. Dar așa distanța ar fi fost prea mare. Masa lungă, cu două duzini de scaune (făcută pentru banchetele din alte vremuri) ar fi trebuit să stea în sufragerie, dar aceea nu mai exista — aici, în salonul neobișnuit de mare, doamna Nada adunase tot ce se mai putuse salva.

Ea se așeză, în cele din urmă ascultătoare, pe scaunul la care fusese condusă și așteptă. Puțin temătoare (doar era ultima ei șansă !).

Domnul Abe, fostul contabil conștiincios (acum nu mai putea fi numit altfel), culese de undeva o tavă grea — argint înnegrit de vreme, și o așeză cu grijă pe tăblia lucioasă. Apoi depuse delicat fructul cel minunat. Arăta superb acolo.

Doamna Nada scoase o ușoară exclamație.

Abe era în vervă. Se mișca în jurul ei, ușor, parcă plutea sau parcă aluneca pe oglinda parchetului, totuși mișcările lui lăsau să se ghicească o anume forță reținută.

„Visezi, nu poate fi adevărat“, își spunea doamna Nada. Pietrele rubinii ale cerceilor, lacrimi de sînge împietrite, adunau lumina slabă a lumînărilor, dîndu-i putere. Scînteiau puternic acele lacrimi statornice în încremenirea lor, doamna Nada abia avea curajul să respire, altfel poate s-ar fi scurs în aceeași oglindă pe apele căreia domnul Abe aluneca, fără îndoială că asta s-ar fi întîmplat. Așa că ea nu îndrăznea să respire de teamă să nu destrame visul, ori vraja, ori ce o fi fost. Apăruseră lîngă tavă și niște minuscule tacîmuri, tocmai potrivite pentru înfruptarea din alesul fruct.

Vocea lui Abe se auzi calmă, dar cu o undă de căldură necunoscută de ea :

— Ar trebui să te ajut. Dar mai am cîteva treburi de făcut.

Vocea lui se apropiase.

— O să mă întorc curînd. N-ai să părăsești salonul, nu-i așa ? E o rugămintă.

Îi simțea și răsuflarea fierbinte.

Cum putea ea rezista unei asemenea rugăminți ? Ar fi fost în stare să aștepte o veșnicie în salonul acela, în salonul ei (ori, cine știe, poate al lor).

Doamna Nada nu tresări cînd buzele sale i-au atins, ușor, lobul urechii. Chiar în locul de unde pornea lacrima rubinie. Un sărut ca o părere. Dar nu se înșelase. Domnul Abe se purta atît de delicat !

— Portocala, murmura el, darul meu neînsemnat, ai s-o guști acum, nu-i așa ? Fă-mi, te rog, plăcerea asta.

De ce nu ? Dacă o ruga ! Avea să-i povestească după aceea cît fusese de delicioasă. Luă cuțitașul și se pregăti să decojească fructul.

Domnul Abe se îndepărtase pe nesimțite. Alunecînd pe oglinda parchetului. În prag se opri. Ezita să părăsească acel loc minunat ? Ori nu-l lăsa oglinda aceea ? Poate mai avea timp să... Parcă spusese că anulează timpul. Ajunsese și stăpînul timpului pe Insulă ?

O rază de soare pătrunse, ca o lamă fină de pumnal, printre grelele draperii. Oglinda fu tăiată în două. Se sparse. Și astfel domnul Abe își redobîndi libertatea. Se crezuse, cu toate că era un stăpîn, prizonier al oglinzii. Acum putea pleca. Lumina aceea dezvăluia detalii care... Nu, fusese prea frumos, de ce să nu păstreze o amintire... O privi pe doamna Nada. Stătea în aceeași poziție ca înainte, doar capul îi era ușor aplecat într-o parte. În partea locului ales de el pentru sărutul acela cast. Cuțitașul străpunsese coaja fructului și... Nici o mișcare. De bună seamă doamna Nada nu mai îndrăznea nici să respire de teamă să nu destrame un vis. Nu mai îndrăznea chiar deloc. Domnul Abe păși peste prag. Îl aștepta lumea de afară. Visul se terminase. Ori dăinuia, chiar mai presus de puterile lui de stăpîn. În vis nu există timp.

XXV

Torsul lin al motorului îl trezi la realitate. Cîte mai avea de făcut ? Fosta lui meserie îl făcea să țină, pe cît era cu putință, o evidență clară a celor săvîrșite pînă

atunci. Poate că ar fi cazul să completeze niște fișe (oricum, n-ar fi semănat cu acelea întocmite pentru Companie, de data asta ar fi fost vorba de oameni reali, de fapte concrete). Dar asta ar însemna să piardă o groază de vreme. Putea socoti și în minte. Oricum, era mulțumit de cele realizate (adică respectase instrucțiunile, micile abateri nu i se datorau, dar fuseseră prevăzute și nu încurcau desfășurarea evenimentelor așa cum fuseseră ele programate — cel puțin așa nădăjduia el). Căpitanul-poștaş, șeful poliției, Doctorul, doamna Nada... Lista se completa încetul cu încetul. Urma partea cea mai dificilă. Cea rezervată Guvernatorului, lui Bel, ajutorului de polițist și... Ei, despre persoana lui erau mai multe de spus. Era sigur că va rămîne pînă la urmă. Altfel cum putea avea convingerea unui lucru bine făcut? La „EI“ nu mai trebuia să se gîndească. La cei care-i încredințaseră această misiune și-l investiseră cu o putere de nebănuit. Chiar dacă își amintea de ei nu-î mai putea socoti dușmani. Era ciudat, dar asta simțea. Se simțea chiar în aceeași tabără cu „EI“. Nu era de partea lor de vreme ce urmăreau aceleași țeluri? Oricum, nu se înfruntau direct. Era liber să-i ignore. Sau să spere. Să spere ce? Păi poate că pînă seara își vor modifica intențiile. Îl vor răsplăti și... Iar se complica în socoteli? La naiba cu acești „EI“! Nici măcar nu se întreba cine sînt. Vremea unor astfel de întrebări trecuse.

Se urcă în mașină și senzația de siguranță care-l stăpînea crescuse.

Își aduse aminte că rezolvase, corect, problema portocalilor. A celor abia începute ori nefolosite. Sau se va rezolva pînă la urmă. Cea a șefului de poliție o aruncase în golf. Cea întreagă, destinată căpitanului poștaş ajunsese tot acolo. O aruncase el pe fereastra camerei sale. Ei da,

ce priveliște minunată văzuse. O întindere de necuprins, albastră, atît de albastră că îi dăduseră lacrimile cînd o privise. Nu ținea minte ca de la fereastra sa să aibă prilejul admirării unei asemenea mări. Niciodată nu fusese cerul atît de senin (cît trecuse de la ridicarea ceții și oprirea ninsorii ?). Ce rămăsese de la Doctor îndepărtase desigur ajutorul de polițist. Îi dăduse doar instrucțiuni precise. Cît privește portocala rămasă pe talgerul de argint din dormitorul doamnei Nada, n-avea decît să rămînă acolo. Ca și visul. Ca și...

În sacul devenit ușor mai avea patru portocale. O purta și pe a lui cu el, cine știe ce se ivera, neprevăzut, și dacă avea nevoie îi stătea la dispoziție. Mai bine ar lăsa-o acasă. Dar asta însemna să treacă pe lîngă salon. Emanatiile ucigăse se risipiseră dealtfel în toată casa. Bine, o va lua cu el.

În mașina deschisă simțea din plin schimbarea vremii. Aerul era cald și plăcut. Dinspre golf adia o briză ușoară. O mîngîiere. Simțea ispita (a cîta oară ?) să oprească totul. Ce-ar fi să tragă un pui de somn, acolo, în mașină ? Să dormi în aer liber, mîngîiat de briza aceea minunată ! Incepea să merite să trăiești pe Insulă ! Chiar dacă nu avea priveliștea de la fereastra sa, și din locul acela marea se dezvăluia la fel de superbă. Uite și niște pînze în golf. Se întorceau pescarii atît de repede ? Ori abia acum ieșeau în larg. ? Ce prostie ! Ei plecaseră cînd vremea era încă bună, cine să prevadă ninsoarea ?, și apoi în larg poate că nu se întîmplase nimic. De unde să știe el cum arăta marea în larg ? Traversase totuși marea, atunci cînd sosise pe Insulă. Și ce era cu asta ? Mai ținea minte ceva ? Nimic. Cum nu-și amintea, din viața sa pe Continent, decît un nesfîrșit șir de eșecuri. Parcă pe Insulă fusese mai

grozav ! Dar nu ajunsese el un contabil conștiincios ? În ochii cui ? Ai lui, vezi bine. La urma urmei puțin îi păsa de părerea celorlalți. Și ce-i tot dădea cu marea ? De cînd devenise un admirator al ei ? Îl vrăjise imaginea ei cînd o privise pe fereastră și... Dumnezeu ! Asta era ! Pipăi febril sacul cu portocale. Simți doar trei fructe. Îl desfăcu și le rostogoli pe banchetă. Așa era. Nu ieșeau la numărătoare decît trei. Priveliștea mării îl furase și, din nebăgare de seamă, aruncase pe fereastră încă o portocală. A cui ? Ceva totuși se înregistrase din actul său involuntar. Așadar nu se uită nimic. Doar dacă dorești. Păi de ce nu-și dorește asta ? Să uite de portocala care, poate, îi era destinată. Să uite așa cum, cu bună știință, uitase amănuntele vieții lui. Și nu-și putea descoperi vinovăția. Uitarea înseamnă disculpăre ? În fața cui ? A lui, bineînțeles. Și „El“ ? Spusese că-i va ignora. Ei bine, îi ignoră. Ducă-se dracului ! E simplu. Chiar prea simplu. Ar trebui să verifice. Să vadă dacă toate sînt în regulă. Ce naiba era cu atîtea pînze în port ? Erau frumoase, grozav de frumoase dar prea multe se adunaseră în portul pescăresc. Prea multe pentru ora aceea. În schimb, în fostul mare port șalupa poștală era stingheră. Păi nici nu se putea altfel. De unde naiba să fi venit alte vase ? Și pentru ce ? Nici n-avea chef de oaspeți. Mai precis nu era dispus să primească oaspeți pe Insula lui. Asta chiar că suna bine. Dar mai întîi să verifice dacă nu făcuse o greșală de neiertat aruncînd cu o portocală mai mult. Pînă la urmă va găsi o soluție.

Porni pe strada principală. Lucru uimitor, vremea bună scosese mulțimea pe acel bulevard ce fusese odată mîndria unui oraș. În mod firesc, pe o asemenea vreme (rară) pescarii s-ar fi aflat în larg. Acum vedea grupuri de

bărbați discutînd (agitați) și femei așteptînd (resemnate). Copiii alergau pretutindeni. Trebuia să conducă atent. La „Club“ toate păreau a fi în ordine. Trăsese mașina lîngă clădirea greu încercată de scurgerea timpului, dar nu coborî. Prin ferestrele pîcioase reuși să-l vadă pe Guvernatorul Zabel instalat în fotoliul său. Citea un ziar. Bel era cocoțat pe teigheaua barului (o știa, o teighea soioasă). Avea și el un ziar în mîini. Pînă și nevinovatul director al închisorii fără pușcăriași se afla acolo și... citea un ziar. Asta nu putea să însemne decît un singur lucru. Ajutorul de polițist scăpase. Adică reușise să iasă din cabina în care zăcea Doctorul. Îndeplinise deci ordinul. Reușise să ajungă și la „Club“ înaintea lui (cam prea repede, putea să-i încurce socotelile) și să aducă ziarele. Apoi dispăruse. Că adusesse ziarele nu era rău. Dimpotrivă. Cineva trebuia să facă asta și Abe scăpase amănuntul nu lipsit de importanță. Ajutorul de polițist intuise că adusul ziarelor va amîna orice explicație și asta și făcuse. Le adusesse și cei de acolo așteptau liniștiți să apară și ceilalți. Fără îndoială că nu comentase nimic. Prea erau preocupați aceia de lectura ziarului (ce puteau citi atît de interesant?). Cert era un lucru — ajutorul de polițist dispăruse. După ce a terminat treaba cu ziarele ar fi trebuit să-l caute la pensiune. Pentru ce? Pentru noi instrucțiuni. Doar el era stăpînul! Mă rog, dacă terminase în port mai repede decît se așteptase s-ar fi convenit să alerge și să-l caute. Ce dracu' va face acum cu portocala lui? Socotise că va urma el. Și cînd colo nici urmă de ajutor de polițist. Te pomenești că e mai bine așa. Îl va ajuta în înfruntarea pentru care se pregătea. Asta dacă nu...

Brusc se hotărî. Porni în viteză spre port. Pusesé din nou în funcțiune sirena și lumea (tot mai multă) sărea din calea lui. De unde ieșeau atîția ? Simțiseră că se întîmplă ceva ? Ce înțeleseseră ei din ceea ce povestiseră cele trei femei ? Unde era pasivitatea lor cu care se obișnuise ? Ori fusese doar o aparență, un joc, o înșelăciune ? Așteptaseră momentul prielnic. De cînd îl așteptau și ce fel de moment prielnic ? Pentru ce ? Numai gloata asta lipsea. Parcă naviga pe apele unui rîu furios, așa arăta strada, ca un rîu.

XXVI

Portul era pustiu. Un promontoriu îl despărțea de portul pescăresc și domnul Abe nu mai putea vedea ce se întîmplă acolo. Dar nu-l interesa deocamdată. El controla ce se întîmplase aici, unde fusese locul de ancorare al marilor vase. Felinarul farului improvizat ardea în mod inutil. Căldura crescuse. Oare chiar ninsese în dimineața aceea ? Greu de crezut, judecînd după starea vremii de acum. Noroc cu briza, căldura era totuși suportabilă.

Șalupa poștală se legăna ușor ca o pasăre uriașă adormită pe apă. Avea un aer pașnic. Pe punte ardeau, ca și dimineața, niște lumînărele. Pe unde umbla aiuritul ăla de ajutor de polițist ? Ar trebui să interzică accesul în port. Femeile acelea apăreau și dispăreau ca niște năluci.

Domnul Abe opri motorul și coborî. Piatra cheului dogorea. Era și acesta un loc plăcut, liniștit, departe de agi-

tația fostului oraș, agitație încă neexplicabilă. Domnul Abe ezită, să se îndrepte spre cabina telegrafului ori...

Nu se poate ! Și totuși asta era. Numără pîlpîirile de pe punte. Față de cele pe care le știa se mai adăugase una. Se îndreptă spre șalupa poștală. Pasarela de lemn se îndoi sub greutatea lui. De pe punte își luară zborul cițiva pescăruși. Frumoase păsări, nu le mai văzuse de mult. Veniseră aduse de vremea bună. Se schimbaseră multe pe Insulă. Fără îndoială că aveau să se mai petreacă destule. Pașii lui sunau ciudat. Oricum erau niște pași hotărîți. Nu șovăia deloc. Știa ce o să găsească, doar că era curios să lămurească și cum s-a întîmplat. S-ar putea spune că fusese îndemnat să arunce portocala aceea. Nu fusese de vină frumusețea peisajului și așa mai departe. Nu fusese un gest automat, lipsit de control ci dimpotrivă. Putea să-și amintească foarte clar. Deschisese fereastra (cu geamul spart), privise marea și cînd aruncase portocalele le număraseră. Deci fusese îndemnat. Îndemnat de cine ?

În fața sicrielor se opri. Iată-l pe căpitanul poștaș rînjind strîmb parcă vrînd să rîdă de Pol, șeful poliției care se afla alături. Acesta avea o expresie preocupată. Încă mai căuta. Ținea să dezlege misterul portocalelor. Îl ignora, firește, pe Doctor care era așezat lîngă el. Doctorul dormea și era limpede că nu visează nimic. Și iată-l pe ajutorul de polițist. El îi adusese pe ceilalți și, ostentiv, se întinsese alături de ei. Aiureli ! Ce oboseală ? Pieptul îi era străpuns de o lance.

Domnul Abe se aplecă s-o examineze. Nu simțea nici o repulsie pentru cadavrele din fața lui. Nici milă. Nu avea nici un sentiment. Așa trebuia să se întîmple. Cel puțin acesta trebuia să fie rezultatul. Numai că modul cum o sfîrșise ajutorul de polițist aducea noi probleme.

Aşadar era o lance, o lance de război străveche, de care se folosiseră pesemne foştii războinici ai triburilor în luptele lor pentru dobândirea puterii în Insulă.

O undă de nelinişte se strecură în sufletul lui Abe. Ajutorul de poliţist fusese răpus cu o armă neobişnuită. Nu era greu de ghicit cine fusese făptaşul... Domnul Abe îşi aminti şuvoiul străzii. Era mai corect să se gîndească la făptaşi. Folosiseră arma aceea în mod simbolic. În ceea ce-l privea pe ajutorul de poliţist aveau dreptate. Acela fusese fratele lor şi el îi vînduse. Se răzbunaseră deci pentru vînzările de frate. După ce s-au răzbunat, le-a venit ideea să-l ducă alături de fostul lui şef. Sau înţeleseseră ceva din toată povestea? Începuseră să-i tălmăcească sensurile? Asta însemna că au să meargă mai departe. Iată, sosise clipa lor. O aşteptaseră atîta vreme! Ce-i tot da cu drepturile lor? El, Abe, n-avea nici un drept? El nu aşteptase un amar de vreme? Pînă unde vor merge băştinaşii? Intrase în joc o forţă nouă. Nu credea că ea fusese prevăzută de „EI“. Era de aşteptat ca „EI“ să ignore o eventuală intervenţie a populaţiei. Aşa erau obişnuiţi, intra în sistemul lor de gîndire. Masa trebuia supusă prin orice mijloace. Asta ştiau „EI“. Şi ce probleme să-şi facă în acest caz cînd populaţia era supusă de mult? Nici pe Abe nu-l interesaseră băştinaşii. Cel puţin nu pînă cînd primise serisoarea. Se gîndise la ei, dar nu insistase. E adevărat, fusese tentat, o clipă, să-i treacă (pe toţi) pe lista vinovaţilor, vinovaţi că se lăsaseră cîndva supuşi. Apoi îi abandonase, îl derutase numărul precis al portocalelor şi faptul că pentru fiecare fruct găsisese un vinovat. Iar după ce trecuse la acţiune, ei cei care alcătuiau populaţia Insulei, deveniseră proprietatea lui. Stăpînul Insulei era, de drept, şi stăpînul lor. Doar nu era să stăpînească numai un petec de pămînt!

Deci oamenii aceia fără nume se răzbunaseră (deocamdată ?) pe fostul lor frate. Și-l așezaseră lângă cei care-i fuseseră stăpîni. Nu mai era de-al lor și, în afara armiei, orice ritual devenea de prisos. Dar de ce invadaseră strada principală ? Păreau agitați. Iar femeile... Blestematele acelea de femei dăduseră vestea. Cine știe cum își chemaseră bărbații de pe mare. Cînd scotocise printre vechi hîrtoage ca să dea de povestea Guvernatorilor, citise și cîte ceva despre istoria veche a Insulei. Pînă ce nu veniseră străinii care să le impună Guvernatori. Ei îi învățaseră o mulțime de lucruri, cu forța bineînțeleș, și astă dusesese, în final, la dezastrul Insulei. Compania venise ca un rău în plus. Ea doar storsese ce se mai putea. Și plecase. Ca să-l lase pe el, domnul Abe, singur în fața acestei populații trezite printr-un miracol. El se pregătise pentru înfruntarea cu niște oameni pe care-i cunoștea, le știa reacțiile, felul cum gîndeau. Nu era o luptă ușoară, dar de dimineată, de cînd devenise un alt om, simțea că e în stare s-o poarte. Și iată-i acum pe acești foști pescuitori de perle, deveniți jalnici pescari trăitori de azi pe mîine (și doar așa cunoscuți de el), că se ridică împotriva ordinii. Ordinea cui ? Ordinea instituită de ei, oamenii puternici pe care Abe îi moștenise. Poate că se înrudea cu familia Guvernatorilor. Aiureli de nebun ! Cum să fie neam cu Zabel, cînd acesta încheia un șir, încheia o istorie și... Și ce venea în loc ?

Lancea străveche era destul de grăitoare.

Nu, dacă asta i se cerea, va lupta și împotriva lor. N-avea chef să piardă tocmai acum. Și în fața unor asemenea adversari.

Abe își pipăi pistolul. Minerul rotund se lăsa ușor mîngîiat. În mîna cealaltă ținea sacul cu portocale. Erau arme redutabile, le văzuse efectul. Dar ajungeau pentru

toți ? Cum să le împartă ? El nu putea face minuni. Doar să lupte, din răputeri. Asta da, era datoria lui.

Țipetele ascuțite ale pescărușilor îl făcură să-și întreprună gîndurile. Nu putea șocoti cît zăbovisese pe punte. Poate mult, poate puțin.

Golful era năpădit de păsări, pescărușii păreau înnebuniți de ceva. Se îngrămădiseră și pe punte, ba chiar încercau să se așeze pe sicrie. Flăcările mici ale lumînărilor se stinseseră în bătaia furioasă de aripi. Abe acoperi sicriile și plecă.

XXVII

Pescărușii aveau de ce să fie înnebuniți. Oglinda golfului se albise de pești morți. Așadar asta îi atrăsese. Numai că, alături de pești pluteau și stîrvuri de păsări.

Briza nu mai sufla și dogoarea se înstăpînise pe cheu. Abe îl străbătu, asurzit de țipetele pescărușilor și se apropie de cabina telegrafului. Acesta funcționa din nou. Dar ajutorul de polițist nu mai era oa să descifreze mesajul. Țăcănitul telegrafului avea în el ceva alarmant. Poate era de vină gălăgia infernală a păsărilor. Poate dogoarea. Și peste toate un miros greu se ridica din golf. Cîtă deosebire față de situația întîlnită aici în urmă cu doar cîteva ore !

Telegraful țăcănea neobosit. Ușa era deschisă larg, Abe putea să intre fără nici un risc. Deși avea presimțirea că va intra într-o capcană. Că va cădea într-o cursă. Pericolul nu îl constituia cabina în sine, ci mesajul acela transmis insistent. Totuși trebuia să întreprindă ceva. La urma urmei un fost contabil conștiincios ar trebui să se descurce

cu un asemenea mesaj. Măcar o parte din el să-l înțeleagă. Doar câteva cuvinte și restul ar deduce. Sau chiar câteva litere. Ar rotunji el cuvîntul ca să capete un sens. Privi bănuitor șarpele de hîrtie ajuns la o lungime incredibilă. Probabil că înregistrarea a început de câteva ceasuri. În curînd șarpele acela se va strecura afară, va cuprinde în încolăcirile lui portul și apoi întreaga Insulă... Nu-l va lăsa. Rupse hotărît panglica subțire. Se gîndi că ar fi bine să strice telegraful. De fapt pentru cine mai valorau ceva punctele și liniuțele acelea? Se înfurie de-a binelea și rupse în mai multe locuri panglica. Așa nu va putea ieși afară. Cea care creștea din nou se va opri ea singură. Ce naiba, „EI“ nu-și dau seama că nu-i mai ascultă nimeni? Ori, mai bine zis, n-avea nimeni chef să-i mai asculte. În orice caz nu el.

Rămăsese cu un petec în mînă. Un biet petec de hîrtie, ce șarpe? de unde îi venise asociația asta monstruoasă? Privi chiorîș semnele înscrise și, ciudat, ar fi dorit să nu înțeleagă nimic. Și totuși... Niște vagi amintiri, din timpul școlii (n-avea importanță numele orașului unde fusese școala aceea, nici măcar țara unde era orașul), atîtea puncte, atîtea liniuțe, înseamnă... Ei da, uite aici un „O“. Trei liniuțe. Și mai departe un „P“. Apoi... Sigur, e un „R“. Pe urmă nu mai înțelegea, apoi din nou semne cunoscute și iarăși... Așadar „OPRIȚI“. Ce naiba să oprească? Sau cine să oprească? Își pierdea timpul de pomană. Smulse un alt petec de bandă. Din cea proaspăt înregistrată. Cuvîntul se repeta. Îl recunoștea acum și pe panglica încolăcită pe podea. Peste tot vedea cuvîntul acela. Se așază pe scaun (cîți mai stătuseră pe scaunul acela... mai bine să se ridice în picioare). Desluși un alt cuvînt. „CONFUZIE“. Și ce-i cu asta? Ce-i păsa lui de confuziile altora? Înseamnă

că erau și alți vinovați și... Păi despre asta și pomenea mesajul. Vorbea despre alți vinovați. Abe renunță să mai descifreze mesajul. De fapt refuză acest lucru. El avea vinovații lui de care era răspunzător, începuse o treabă și era hotărât s-o ducă pînă la capăt. Ce putere îl putea opri ? Niciuna. Să nu cumva să încerce „EI“ sau cine știe cine să...

Nu, nu-i mai păsa de nimeni. Ducă-se dracului telegraful, și cabina lui, și portul, și...

Va pleca imediat. Avea destule probleme de rezolvat cu băștinașii (o presimțea) ce să-și mai bată capul cu mesajele venite de aiurea. Dar mai întîi să rezolve povestea cu Guvernatorul și omul său de încredere. Era stăpînul Insulei, dar voia o confirmare a acestui statut. Așa fusese făcut planul de la început și un plan trebuie îndeplinit. Bun sau rău, la sfîrșit el trebuia să întocmească un bilanț.

Cît despre cabina telegrafului, ea nu mai exista pentru el. Dispăruse pur și simplu. I-ar fi dat foc, ar fi aruncat-o în aer, dar era mai simplu așa. O anula și gata. Prin voință. Aceasta era voința lui de stăpîn al Insulei.

Străbătu cheul aproape în goană. Urcă în mașină și porni motorul. Mașina țîșni din loc, o plecare spectaculoasă, de toată frumusețea. Făcea s-o vadă cineva ! Numai că la scena asta Abe n-avea spectatori. Păcat ! Se consola la gîndul că la „Club“ faptele se vor desfășura altfel. Și, fără îndoială, va culege aplauze. Nu din cele obișnuite, asta nu putea pretinde (ba chiar ar fi dăunat unei anumite solemnități neapărat necesare), se mulțumea cu privirile pline de admirație și de supunere... Ale cui ? Ale băștinașilor ? Nu păreau dispuși. Ale directorului închisorii fără deținuți ? Acela nu conta. Ale vinovaților ? Nu mai erau decît doi și pe aceia îi va lichida. Atunci ale lui. Ale ultimului vinovat. Vinovat pentru ce ?

La întrebarea asta prefera să răspundă mai târziu. Dar nu-l va întreba nimeni. Ei bine, își va răspunde lui însuși. Oricît de stăpîn devenise, tot un însingurat a rămas. Nu putea să cumpere prietenia cuiva ? Să dea un ordin : „ai să-mi fi prieten !“. Ori mai bine, să dea un edict, avea de gînd, nu-i așa ? să preia funcția Guvernatorului și trebuia să înceapă cu ceva. Să reia vechea meserie, uitată, de om-fără-umbră ? La ce bun ? El era un om-fără-prietenii.

Apăsă furios pedala de accelerație.

Așa se simțea mai tare. Plăcerea vitezei îi creștea forța. Avea impresia că puternicul motor îi împrumuta, frățește, din forța lui. Mai avea pistolul. Și hainele cele noi (astea la ce-l puteau ajuta ?). Avea o mulțime de lucruri ! Iar Insula...

Ei, Insula i se dăruia, abia acum, așa cum o visase. De o frumusețe fără seamăn. Frumusețea aceea ar fi trebuit să alunge orice umbră de grijă. Cîți oameni n-ar dori să trăiască acolo ! Păi asta dorise și Guvernatorul. Și Bel. Și... ceilalți nu mai contau. Da, dar erau vinovați. Frumusețea nu se dăruiește celor vinovați. Atunci cum rămînea cu el ? Cu el era tare complicat. Îi mai trebuia mult pînă să se înțeleagă. Cît de mult ? Cum se putea măsura timpul acela ? Și care era, mă rog, măsura ? N-avea pe cine să întrebe. Despre așa ceva nu poți să stai de vorbă cu un pistol oricît ar fi el de mare.

Și ce neapărată nevoie avea el să stea, acum, de vorbă cu cineva ? Plimbarea (era o plimbare ?) îl umplea de bucurie, soarele generos îl entuziasma (înainte fusese numai furios !), seninul cerului îi făcea sufletul mai curat... Oho ! încă puțin și va scrie un poem. Ori va compune o odă. Dădeau talentele peste el, așa, deodată pînă atunci

nu se gîndise la frumuseţea unei poezii. Cît despre muzică... Şi n-avea intenţia nici acum. Dar buna dispoziţie i se instală treptat în sufletul acela pe care-l crezuse disponibil pentru... Ei nu, ajunge. El era om de acţiune. Şi se pornise nu la plimbare, ci pe drumul dreptăţii. Al dreptăţii lui !

XXVIII

Entuziasmul i se potoli repede, trebuia să fie atent la drum, grupuri compacte de oameni nu se prea sinchiseau de sirena maşinii poliţiei. Conducînd mai potolit avu vreme să vadă destule feţe ostile. De ce ? N-avusese de-a face cu oamenii aceştia. Ei figurau doar cu numele pe hîrţile ce purtau antetul Companiei. Ei, îi va potoli el. Îi va pune cu botul pe labe. Mai avea timp, pînă seara, să organizeze o manifestaţie în cîntea lui. Cu toată căldura înnăbuşitoare. Vor ieşi cu toţii pe bulevardul principal. Cu flori... Cum de nu-şi dăduse seama pînă acum ? Palmierii arătau altfel. Jalnicele sperietori, fantomele-copaci, prinseseră culoare. Şi simţea un parfum deosebit, flori imense, roşii, albe, explodaseră pe marginea drumului, nu le mai văzuse, nici în plină vară oraşul nu se bucurase de asemenea splendori, cîte se întîmplaseră în scurtul interval de la... ei bine, de la sosirea portocalelor pe Insulă.

Domnul Abe redusese şi mai mult viteza, de data aceasta intenţionat, hotărîse să amîne cît mai mult cu putinţă

terminarea cursei. Ar fi stat la volanul acelei mașini o veșnicie. Asta își dorise și în salonul doamnei Nada. Apoi în port. Acum... Acum ajungea la capătul drumului.

Alese cu grijă locul de parcare, înainte de a cobori mai mîngîie, pe furiș, încă o dată, volanul mașinii, culese de pe banchetă sacul cu portocale și, în sfîrșit, se dădu jos. Își aranjă pistolul pe șold și păși ferm spre intrarea „Clubului“.

În încăperea întunecoasă domnea zăpușeala. Ca în miezul verii. De fapt cine mai știa în ce anotimp se aflau ?

Domnul Abe intrase tocmai la timp ca să audă cererea Guvernatorului. Să i se scoată fotoliul pe terasă.

— Minunată idee, exclamă Abe în loc de salut. Ascultă Bel, cred că ai putea scoate și niște mese. Mai cred că ai putea face treaba asta foarte repede. E un aer insuportabil aici.

Și ieși pe terasă înaintea tuturor. Trecînd pe lîngă Guvernator îl salută, totuși, cu un gest vag, neterminat, mai mult o intenție de a-și apropia un deget de borul lat al pălăriei sale. Ieșind, mai văzu, plin de satisfacție, fața prelungă a lui Bel alungindu-se și mai mult. Apoi îl auzi cum se precipită prin încăperea întunecoasă, indicînd servitorilor ce mese să scoată afară, dînd ordine contradictorii, bîlbîindu-se, ce mai, se cam pierduse cu firea bătrîna canalie.

Cînd, după multă vînzoleală, mesele fuseseră pregătite, domnul Abe se instalează singur la cea mai bine plasată dintre ele. Deși atent la reacția celor din jur, nu putuse să nu remarce bogăția verdelui din grădină. Golful rămăsese departe, duhoarea de stîrv nu putea ajunge pînă acolo, era o adevărată desfătare să respire aerul înmiresmat.

Fuseseră aduse băuturi răcoritoare. Firește, se luaseră cu toții după comanda domnului Abe.

Acesta ceruse o farfurie și aranjase pe ea portocalele. Și o vreme se mulțumi să le contemple. Dar trăgea cu coada ochiului spre ceilalți.

La vederea portocalelor, privirile obișnuiților „Clubului” se aprinseseră. Fiecare avea pricina lui.

Guvernatorul era un bătrîn senil și avea simple poște copilărești. Înghițea chiar în sec. Mîinile îi tremurau ușor.

Bel le cîntărea din priviri. Auzise el ceva de la șeful poliției. Pol îi ceruse chiar sprijinul, promițîndu-i un cîștig fabulos. Era în posesia unui pont grozav, spusese șeful poliției. Îl avea la mîină pe Abe. Un transport de contrabandă (de necrezut !). Ceva foarte prețios, diamante de pildă, chiar dacă aparent Abe va primi doar niște portocale. În ele era cheia afacerii. În jurul lor se învîrtea totul. Acum Abel le cîntărea și nu știa ce să creadă. În primul rînd unde era Pol ? Dispăruse fără nici o explicație și iată-l, dintr-o dată, pe Abe la volanul mașinii poliției (din nou de neînchipuit !). Se topise și ajutorul de polițist. Doar Abe apăruse cu același automobil (de unde naiba tot venea ?). Se volatilizase și Doctorul. Nu era treabă curată ! Prea multe dispariții pentru o insulă așa mică ! Iar portocalele alea ce puteau să ascundă ? Deocamdată erau ascunse doar intențiile acestui Abe. Fostul mototol, om neînsemnat, șters, uite-l ce a ajuns ! (de nebănuit !). Și cum ajunsese la el pistolul gorilei lui Pol ? Ei, aici era cheia problemei. Ar fi trimis niște oameni de-ai săi în oraș, în port, la pensiune, mă rog, peste tot, să cerceteze ce se întîmplă. Numai că se pomenise doar cu trei servitori, restul spălaseră putina (unde ?). Și aceștia îi erau necesari acolo. Unul se ocupa de ramolitul Zabel. Altul nu prididea cu vînzarea romului de contrabandă în încă-

perea dosnică destinată indigenilor (cum de se strînseseră atîția ?). Pe ultimul îl păstra lîngă el. Presimțea că se vor întîmpla multe în ziua aceea. Nu-i plăcuse înflăcărarea șefului poliției. Îl îndispusese vremea rea de dimineață. Peste toate îl văzuse pe Abe în mașina poliției. Singur ! Și acum iată-l, sigur pe el, instalat la cea mai bună masă, comandînd cu aerul cel mai firesc, de parcă era de cînd lumea cel mai însemnat client. Noroc cu fetele. Ele roiau în jurul mesei, atrase de mirajul celor trei fructe. Încercase să-și omoare timpul citind ziarele aduse de ajutorul de polițist (după care acela se topise pur și simplu). Îl așteptase pe Abe. Sau pe oricare din absenți. Guvernatorul moțăise, prefăcîndu-se că citește unul din ziarele acelea vechi cu care-i procopsise căpitanul-poștaş (ei, cu asta chiar că nu era deloc în regulă, primul drum îl făcea întotdeauna la el). Cît despre director, el visase, ca de obicei, citind reclamele de pe Continent.

Directorul închisorii fără deținuți visa cu adevărat. Continentul devenise pentru el o amintire foarte vagă. Și dintr-odată fructele domnului Abe îl făceau să rețrăiască... da, chiar asta era, aroma portocalelor îi amintea de vremea sărbătorilor, ochii rotunjiți de mirare ai fetelor arătau ca ochii copiilor care se bucurau de darurile ce le vor primi, căldura venea de la un foc bun, auzea chiar trosnetul butucilor în cămin, vedea luciul betelei pe cren-gile verzi ale bradului și... De ce să deschidă ochii ? Era așa de bine !

În sfîrșit, fetele care serveau băuturile erau fascinate. Ele aveau, în loc de amintiri trăite, niște povești. Povești auzite nu demult despre cum fusese Insula lor. Și ce fructe minunate puteai găsi pretutindeni. Nu uitaseră poveștile acelea, fiindcă erau foarte aproape de vîrsta

lor — Bel rămăsese credincios principiilor doamnei Nada și le recruta la vârste fragede (dar ceea ce nu știa Bel acum era că și o parte din fetele acelea nevinovate se strecuraseră în stradă și răspândiseră vestea că domnul Abe își făcuse apariția cu un pistol și cu trei portocale).

Mai erau privitori. Cîțiva tineri mai îndrăzneți se strecuraseră în grădină. Cutezanța lor n-ar fi fost posibilă cu o zi în urmă sau chiar în dimineața aceea. Acum însă îi proteja vegetația bogată. Întreaga vegetație din Insulă părea cuprinsă de un soi de nebunie. Creștea literalmente sub ochii oamenilor. Totul se desfășura cu o asemenea repeziciune, încît nici nu mai avea vreme cîeva să se mire. Așadar, cîțiva tineri curajoși îi spionau. Fuseseră trimiși de către cei care umpluseră bulevardul după ce fetele comunicaseră amănuntele privitoare la domnul Abe. Ei mai știau și ce se petrecuse în port (doar participaseră la o parte din evenimente !). Cît despre peștii morți discuta toată lumea. Aceasta era pricina mîniei lor. Nu știau ce legătură să facă între faptele uimitoare petrecute pînă atunci și oamenii adunați la „Club“, dar era limpede că exista una.

Pe cei instalați la mesele de pe terasă nu-i interesa povestea peștilor morți (dacă ar fi știut-o, firește — doar Abe îi văzuse și el n-avea chef să înceapă cu asta). Cu portocalele era în schimb altă treabă.

Primul care n-a mai putut rezista a fost Guvernatorul. L-a chemat lîngă el pe Bel și i-a șoptit ceva la ureche. Doar era omul său de încredere. Acesta s-a înclinat în semn că a înțeles și s-a apropiat de Abe.

— Domnul Guvernator vă pofteste la masa sa.

Abe îl privi întrebător. Aștepta o explicație.

— Poate faceți o partidă de șah.

— Excelent, de cînd n-am mai jucat o partidă adevărată, spuse Abe trecînd peste faptul că Bel i se adresase pentru prima oară cu formula politeții.

Bel zăbovea lîngă masa lui. Ochii lui priveau pieziș spre portocale.

— Numai că domnul Guvernator ar mai dori ceva.

— Spune dragul meu Bel, îl îndemnă îngăduitor Abe.

— De data asta jocul va avea o miză. O să vă înțelegeți la masă, spuse Bel, deși era clar că luptase greu cu ispita de a-i spune altceva. O înjurătură de pildă. Un „mai du-te dracului, cine te crezi ?“. Era ciudat (lui însuși i se părea așa) dar nu îndrăznise.

— De acord, răspunse sec Abe și se ridică. Remarcă atunci că Bel rămăsese cu privirea pe pistolul său. Domnul Abe și-l aranjă cu un gest în aparență neglijent. Parcă din obișnuință. Obișnuința unui om care toată viața lui purtasă o cingătoare de care atîrna un pistol imens.

— Drace !

Exclamația îi scăpase lui Bel. Pur și simplu nu se mai reținuse. Era prea de tot. Fostul contabil gata să execute orice ordin stupid (din partea cui ?) care lucra la o instituție fantomatică ! Un fricos. Un nimeni. Un... Dar se umilise în fața lui. I se ploconise ca unui... Făcu un gest de lehamite din umeri. Pînă la urmă ar trebui să-i fie milă de soarta lui. Decăzuse chiar așa de tare ? Și totuși nu era chiar așa. Abe, cel de acum, impunea. Îi simțise forța. Bel nu se înșela niciodată în împărțirea oamenilor. O împărțeală simplă : cei tari și cei slabi. Abe, domnul Abe, trecuse în tabăra primilor. Era buimăcit. Și se hotărî să se retragă în camera întunecoasă. Cîteva pahare o să-i refacă moralul profund zdruncinat. Și apoi, de acolo, putea supraveghea de minune scena. Mai trebuia să-și ia

din sertar pistolul său. Asta chiar înainte de a destupa sticla aceea (cu rom curat, nu ca poșirca ce o vindea în încăperea din spate — și așa, gîndindu-se la sticla aceea își aminti că omul care servea acolo venise să-i raporteze că oamenii sînt nemulțumiți de ea — auzi acolo !, așa ceva nu mai auzise pînă atunci, cum de îndrăzniseră ?).

Așadar Bel se retrăsese cu gîndurile lui cu tot, iar Abe se duse la masa Guvernatorului.

— Gata pentru o partidă ? îl întrebă jovial.

— Și pentru mai multe, he-he ! rîse subțire Guvernatorul.

— Care e miza ?

Guvernatorul întinse degetul arătător, lung și subțire, o părere de deget, spre portocale.

— Pot pune în joc doar una singură, îl avertiză Abe.

— De acord, primi repede Guvernatorul.

— Și ce oferiți dumneavoastră ?

— Pune dumneata condițiile.

— Fotoliul dumneavoastră, spuse Abe dintr-o suflare.

XXIX

Imediat după cererea lui Abe se auzi un zgomot de sticlă spartă. Directorul închisorii fără deținuți scăpase paharul din mînă. Pe față i se citea stupefacția.

— Ce vrei să spui ? întrebă stins Guvernatorul. Îmi rîvnești funcția ?

— Ei, să nu exagerăm. Deocamdată... vreau să stau și eu mai comod în localul ăsta.

Guvernatorul îl privea pieziș, bănuitor. Dar, repede, privirea îi fu atrasă de portocală.

— Nu cer decât fotoliul. Firește, dacă o să câștig, adăugase Abe zîmbitor.

Directorul îl socoti nebun. Înnebunit așa, din senin. Se poate întâmpla. Ce, el nu-și pierduse memoria dintr-o dată? Și totuși se schimbase Abe! Auzi la el, fotoliul Guvernatorului! Și mai adăugase: „deocamdată“! Deocamdată un singur lucru era cert. În viața lui Abe nu câștigase nici o partidă cu Guvernatorul.

Pe masa Guvernatorului era pregătită o tablă de șah (o purta întotdeauna la el, cine știe ce ocazie se iveau, dacă nu, juca singur și câștiga mereu).

Era vădit că bătrînul ardea de nerăbdare să înceapă partida. O formalitate, părea că spun privirile sale care alunecau mereu în direcția portocalei. Abe adusese o portocală și o așezase lângă tablă.

— Sper că e coaptă, șopti el și făcu prima mutare.

Guvernatorul juca nervos, apuca piesele cu lăcomie (pe cele capturate) și un observator (acesta, firește, nu exista, Bel era retras în camera întunecoasă, directorul se prefăcea că studiază ziarul, de fapt îi urmărea însă de la distanță la care se afla nu putea vedea tabla), așadar un observator ar fi remarcat că atacul declanșat de bătrîn se desfășura nefiresc, nu viza locul regelui ci flancul tablei (în direcția în care se afla așezată portocala).

Domnul Abe părea detașat. Muta cu gesturi elegante, îndeplinea o obligație de protocol.

„Măcar pierde cu o anumită noblete“, își spuse directorul. Și-o fi pierdut el memoria, dar numai pentru ceea ce fusese demult. Ce se întâmplase în ultima vreme ținea minte. Și toate partidele de la „Club“ avuseseră același sfârșit. Numai că atunci Abe părea fisticit de cinstea ce i-o făcea Guvernatorul și înfrângerea sa era...

— Mat !

Abe anunțase evenimentul cu ton sec. Pe fața sa nu se citea nimic. Nici bucuria succesului, nici nerăbdarea primirii răsplătei, nici infatuarea învingătorului care se știe privit de toți. Fața domnului Abe împietrise.

Directorul se săltase de pe scaunul său și rămăsese la jumătatea gestului, uitînd să-l termine.

Bel apăruse în cadrul ușii. Își părăsise bîrlogul și stătea acolo, buimăcit.

Guvernatorul avea un chip alb, golit de sînge. Își încheștasă degetele prelungi pe rezemătoarele fotoliului, temîndu-se parcă să nu-i fie smuls cu de-a sila.

Fetele încremeniseră în locurile unde le surprinsese vestea anunțată de domnul Abe. Statui din marmură neagră, frumos șlefuită, lucind în soarele generos ce le puneă în evidență dulceața rotunjimilor.

Era incredibil.

Ceva trebuia să se întîmple.

Și pînă la urmă s-a întîmplat. Guvernatorul și-a descleștat degetele devenite gheare. Încet, cu părere de rău, le smulgea din carnea lemnului scump. Trupul său își pierduse orice greutate. Nu se ridică. Se înalță pur și simplu. Ca într-un miracol. Cel puțin așa vor fi gîndind nătărăii aștia adunați aici, își spuse Abe. Îl cunoștea el, juca teatru (doar era în distribuție), avusese strămoși iluștrii

(mă rog, farsori sau cum s-or mai fi numit), învățase de la ei o mulțime de trucuri. Oricum, stătea în fața lui Abe, drept ca o luminare și arăta foarte distins, depășise momentul unei crize, singele îi revenise în obraz, mâinile i se odihneau, liniștite acum, pe spătarul înalt al fotoliului.

— Schimbăm locurile ? întrebă el.

Abe se ridică fără prea multă ceremonie. Cu gesturile firești s-ar spune.

— Dacă vrei putem continua, mai am ce oferi ! continuă Guvernatorul.

O voce ușor obosită, ușor nostalgică și totuși, încăpăținată. Bătrînul știa să piardă ! Ori poate încerca o stragemă ? De unde să fi învățat el să piardă ? Nu i se mai întîmplase așa ceva. Și, dealtfel, era învins doar pentru un moment. Avea să recîștige ceea ce pierduse și pe deasupra... Desigur, ar fi putut încerca și altfel. Mai avea încă autoritate. Bel era în apropiere. Și apoi, poliția ce păzește ? Unde dispăruseră oamenii lui ? Cînd se vor ivi, ajungea un ordin și... Totuși risca în continuare. Cîndva îi plăcuse jocul cu riscul. Doar n-o să-i înfrîngă un oarecare, pînă mai ieri un supus umil. Ce, credea că-l impresionează cu aerul său marțial ? Dar indiferent de cum arătase pînă atunci Abe și cum arăta acum, el era stăpînul portocalei la care rîvnea. Dorința îi creștea pe măsură ce vedea că era tot mai greu s-o ia el în stăpînire. Ei, atîtea gînduri pentru o portocală ! Și totuși, ce fruct minunat ! Deocamdată va trece drept un bătrîn nobil care știa cum să piardă, apoi... mă rog, va vedea cum decurg lucrurile. Își va asigura el o retragere onorabilă. Dar la naiba ! De cînd știa să cîștige Abe ?

Locurile celor doi jucători s-au schimbat în tăcere.

Directorul închisorii fără deținuți recăzu în scaunul său. Lucrurile vor intra în normal. Și Abe va fi probabil pedepsit. Cine știe ce-l aștepta. Îl amuza gândul că avea toate șansele să primească în instituția sa un client. Asta ar fi ceva !

Fetele își reluaseră mișcarea (asta însemna că vestea succesului, chiar trecător, înregistrat de Abe, se va răspîndi în stradă).

Bel se postase în spatele fotoliului în care se așezase Abe (poate din obișnuință).

— Ascultă, aș prefera să te văd în timp ce joc. Treci undeva în fața mea și așează-te ! îi spuse Abe aspru.

Bel încercă să prindă privirea Guvernatorului. Dar acela studia tabla de șah. Îl văzu, în schimb, pe Abe aranjîndu-și cingătoarea. Își potrivise pistolul la îndemînă. „Drace, asta parcă s-a născut cu pistolul la brîu !“ își spuse Bel.

— Parcă ți-am cerut ceva, mîrîi Abe.

Bel se execută. Ezita însă, nu știa unde să se așeze, ieșise doar în raza vizuală a lui Abe și se fițîia în mod caraghios printre scaune.

— Nu te mai agita atîta ! Ia sticla aia de rom puturos și așează-te ! Poți să bei din ea pînă crăpi !

Directorul rămăsese cu gura căscată. N-avea nici o șansă. Abe nu arăta a viitor client. Iar Bel parcă se îndobitocise. Făcea tot ce i se cerea. Era plecat după sticla sa, cînd Abe anunțase din nou :

— Mat !

De data asta cîștigase reședința Guvernatorului.

Pe director îl treceau sudorile. Nu înnebunise doar Abe ! Auzi acolo pe ce mizează bătrînul ! Și cum joacă ! Nu mai

vede ce se întâmplă în jurul său. Nu mai aude nimic. Abe însă e senin. Cîștigă fără să clipească. Acceptă toate ofertele Guvernatorului, mașina, armele de vînătoare, bijuteriile. Și cîștigă. Deși Insula a devenit fantoma a ceea ce fusese, Guvernatorul mai avea destule. Putea să-și încerce noi șanse. Și asta făcea. Cu patimă. Uitase că era stăpînul Insulei. Adică fusese. Pînă în clipa aceea.

— Mat ! anunțase noul Guvernator.

Era incredibil. Așa se făceau guvernatorii ? Așa se cîștiga puterea ? Și de ce nu ?

Bel fu expediat într-o cursă urgentă. Ezitase să se supună ordinelor lui Zabel. Plecase cînd intervenise, destul de brutal, Abe. Plecase cu mașina și nu zăbovisе prea mult. La întoarcerea sa se desfășura o nouă partidă. În decurs de o oră Guvernatorul, sau fostul Guvernator, devenise un bătrîn oarecare. Un ramolit, așa cum dealtfel îl consideraseră cu toții și pînă acum (dar care mai știa să-și pună cîte o mască înșelătoare și care, oricum, poseda însemnele puterii), un ramolit deci care-și pierduse nu doar averea, ci și rațiunea.

Directorul tot mai credea că lucrurile vor reveni în matca lor. Nici pomeneală. Pe măsură ce pierdea, Zabel părea tot mai împătimit de obsesia lui — dobîndirea portocalei. Îl implora pe Abe să accepte cutare lucru, se umilea, aproape plîngea, el dorea să continue jocul.

Sub privirile directorului se petrecu investirea lui Abe în noua sa funcție. Bel adusese niște hîrtoage vechi ce purtau peceti din cine știe ce vremuri (el nu cunoștea povestea familiei de Guvernatori, auzise ceva vag), Zabel semnase — cu mîna tremurîndă, în vreme ce studia situația pieselor sale din noua partidă abia începută. Abe semnase cu toată seriozitatea (doar fusese contabil, știa valoarea unei semnături) după ce citise textul. Ceru chiar o modificare. Zabel o făcu fără crîcnire. În felul acesta mai

avea dreptul la o partidă, cea în curs de desfășurare era evident pierdută.

Directorul ceru unei fete ceva de băut. Simțea nevoia unei băuturi tari, se săturase de răcoritoarele comandate de Abe. Dar fusese prudent, îi șoptise fetei ceea ce dorea, dacă se supăra Abe ? Uite ce minune ! Se temea de-a binelea. Ajungea o semnătură și noul stăpîn își putea exercita puterea ! Ferice de Bel. El avea posibilitatea să devină omul de încredere al șefului. Uite-l cum se ploconește în timp ce-i înmânează dovezile scrise ale bunurilor cîștigate. Deși... Abe, mă rog, domnul Guvernator Abe, ar trebui să fie mai atent. Bel avea la el un pistol. Umflătura aceea îl trăda. Oare Abe văzuse ? La urma urmei ce-i păsa lui ? Ce avea el cu Insula asta ? Aștepta un prilej ca să poată pleca. Numai că nu știa unde. Pînă la urmă își va aduce aminte și...

Zabel epuizase tot ce avea de oferit. Își chinuia, disperat, mintea, ca să găsească o soluție. Nu mai putea încerca nici măcar o viclenie (se trezise prea tîrziu, Abe fusese diabolic, știuse să-l subjuge, să-l împătumească în joc și scăpase ocazia cînd încă ar mai fi putut schimba metodele... polițiștii lui, sau cei care fuseseră ai lui, tot nu apăruseră), era stors, nu...

— Mai am ceva, strigă el triumfător.

Abe aștepta liniștit și demn (demnitatea stăpînilor !).

— Încă o partidă, îmi ofer viața !

Abe începu să așeze piesele. Acceptase cu generozitate.

Un singur lucru nu înțelegea directorul închisorii fără deținuți. După ce începuse să piardă, Zabel nu încercase să-și recupereze drepturile și bunurile. El voia doar portocala. Pentru ea începuse partida, numai pentru ea

juca. Și Abe accepta ofertele lui, cu generozitate (falsă, învățase deja să fie un conducător) dar nu oferea nimic în plus. Te pomenești că Abe lucra după un plan. Omul ăsta venise foarte sigur pe el. Și venise singur. Unde îi erau prietenii ? Sau cei care se numeau prieteni între ei deși... Nu erau și gata. Doar n-o să pornească el să-i caute. Era prea cald. Poate căldura îi luase mințile lui Zabel. Făcu semn unei fete care legăna un evantai. Un evantai imens care... Fără să-și dea seama ce face o trimise la masa jucătorilor. Și se simți fericit când Abe îi adresa un semn din cap. Îi mulțumea pentru atenție. Dădu paharul pe gît. Starea de mulțumire îi dispăru. Se comporta ca un lacheu iar băutura era grețosă. Nu era decît o soluție. Să bea în continuare. Știa că pînă la urmă se va îmbăta tun. Nici n-avea altceva de făcut. Decît să se îmbete ca să uite... Să uite ce ? Că e un om fără memorie. Ha ! Cum poți uita că ai uitat ceva... Ce naiba, o lua razna ! Paharul acela era de vină. Cu atît mai bine. Mai ceru unul. Și încă unul. De ce să se plictisească ? Jocul nu mai avea nici un interes. Ce se mai putea întîmpla ? Domnul Abe va pierde o portocală. Asta-i tot ce risca el. Pe cînd Zabel... Ei, Zabel ar fi fost un adevărat învingător. Să lupți atîta pentru o...

I se păru că în grădină se foiesc niște oameni. Nu, avea năluciri, aerul înfierbîntat isca fantasme tremurătoare ori alcoolul își făcea efectul. Zabel era un erou. Lupta ca un leu rănit. Asta-i grozavă ! Ar trebui să i-o spună. Care leu ? Un cîine jigărit care se bătea pentru ultimul ciolan. De ce ultimul ? Mă rog, se zbătea ca să cîștige un ciolan oarecare... Nu un ciolan... o portocală... nu e același lucru, ce naiba ! Abe arăta mai degrabă a leu. Doar leul e stăpînul animalelor. Foarte bine, Abe era un leu și i-o va

spune de îndată. Poate îi va face cinste, poate îi va oferi și lui o portocală... Ce să facă el cu o portocală... Plăcerea era mai mare privind-o... Numai neghiobul ăla de Zabel se lăcomise. Poftim, acum era un neghiob. Întîi leu, pe urmă potaie și acum neghiob... Ha, ha, ha...

Rîsul îi îngheță brusc. Abe îl săgetase cu o privire... mai bine să nu se gîndească la semnificația ei. Și să mai bea o portocală... ei drace, pe el nu-l interesau acum portocalele, să mai ceară deci un pahar. Să-i lase pe indivizii ăia nebuni să se lupte între ei. El se mulțumea cu mai puțin. Nu era beat, doar ușor amețit. De aceea auzea și zumzetul acela. Nu putea veni din stradă, cine să fie pe stradă la ora aceea? Și mai cu seamă pe așa căldură. Fetele păreau puțin agitate. Poate că pentru ele avea altă semnificație partida aceea nenorocită. Schimbarea guvernatorului însemna cu totul altceva.

— Ați cîștigat domnule Zabel, se auzi vocea lui Abe. „Știam eu“, șopti directorul.

— Iată portocala dumneavoastră. O meritați !

XXX

Zabel își înșfăcase trofeul. Îi aspira aroma pierdut în gîndurile lui. Cei din jur nu mai existau. Pentru nimic altceva nu luptase cu atîta ardoare. După înfrîngerile în șir, partida cîștigată, ultima, i se părea singura importantă. Restul puteau fi șterse din memorie. Ce mai contau pierderile de vreme ce reușise să cîștige la sfîrșit ?

Ultimul învingător contează. Și acesta era el. Trebuia să-și savureze victoria de unul singur. Ceilalți îl stînjeneau. Mai demult le-ar fi poruncit să-l lase pentru o vreme și... Ei nu, trecutul se anulasă. Se va retrage în încăperea aceea întunecoasă și... Portocala era desigur minunată. Miezul ei parfumat...

Se ridică și străbătu repede terasa. Dispăru înghițit de umbră și lumea uită de el. Nu mai interesa pe nimeni ce făcea un oarecare domn Zabel. Plecase și atîta tot.

Directorul închisorii fără deținuți socoti că e mai înțelept, deocamdată, să se cufunde în lectura unui ziar. Lăsa altuia inițiativa de a-l felicita pe noul Guvernator. Apoi își va prezenta și el omagiile. Acel „altul“ nu putea fi decît Bel.

Domnul Bel ceru îngăduința să ofere cîteva sticle de șampanie. În cinstea... bolborosea cuvinte fără șir, le spunea cu mare greutate, nu-i venea la îndemînă noua lui situație dar...

Ce discurs idiot, se gîndea directorul, Bel își închipuie că așa va cîștiga bunăvoința lui Abe. Pardon, a Guvernatorului Abe.

Abe acceptă și discursul și șampania. Se simțea bine. Rezolvase problema lui Zabel. Mai scăpase de o portocală. Evantaiul mînuit de fată mai alunga ceva din zăpușeală. Dacă aceea se oprea pentru o clipă ca să se odihnească, aerul era de nesuportat. Ce naiba păzea Bel ? Să facă bine să mai cheme niște fete. Din pricina căldurii îi vuia capul. Ori auzea marea ? Se auzeau pînă aici valurile ei ? Ar trebui să încerce... De ce nu ? Oare ar putea porunci valurilor ca să se potolească ? Cine mai făcuse asta ? Puțin îi păsa lui. De ce să nu încerce ? Era doar

singurul stăpîn ! Enormitatea gîndului îl făcu să suridă. Nu, n-o să meargă pînă acolo. Își putea exercita și altfel puterea. Asupra lui Bel de pildă. Slugarnicul ăsta era categoric un prefăcut. Nu se va lăsa el înșelat. De bună seamă că așteaptă un moment prielnic. Deocamdată se temea să atace, dar... La urma urmei își juca rolul său. Se comportau cu toții așa cum era prevăzut. Fiecare se achita de rolul său. Pînă și directorul închisorii fără deținuți își juca rolul. Acela de martor. Îi citise pe față gîndurile. Acum bea ca să nu se trădeze. Să bea, Bel îi va servi și lui șampanie, o merita, văzuse destule. Poate mai tîrziu el va povesti... Directorul devenise un om valoros. Era depozitarul unor amintiri... Putea să se încreadă într-un ins care-și pierduse odată memoria ? De ce nu ? Însemna că avea una nouă, proaspătă.

Îi ceru lui Bel să aducă și niște fete care știau să cînte. Pe vremuri se organizaseră aici niște petreceri pe cînte. Dar nu dorea obișnuitele cîntece de chef. Auzise el cîndva niște cîntece ale băștinașilor. Fetele desigur că le știau. Vechile melodii ale Insulei. Bel, plin de rîvnă, cotrobăise prin magaziiile de vechituri și apăru cu instrumente ce nu mai fuseseră cîine știe de cînd folosite.

Lui Abe muzica i se părea divină. Vuietul acela ciudat dispăruse. Privea legănarea palmierilor și era el însuși legănat de valurile unei dulci visări. Nici nu putea fi altfel, numai în vis poți vedea o grădină în care... florile se desfăceau sub privirile lui. Explodau pur și simplu, ca niște petarde. Păcat că nu le știa numele. Dar erau superbe. Din ele fetele ar putea face niște ghirlande minunate. Să împodobească terasa. Și strada principală. Lui îi vor atîrna una, din flori albe, pe după gît și va ieși astfel împodobit în fața mulțimii. O mulțime entuziastă. Uralele

vor fi fără de sfârșit. Sau ar putea fi așa fiindcă le va opri el, un gest ar fi de ajuns. Eventual va ține o scurtă cuvîntare. Se cuvenea să adreseze cîteva cuvinte supușilor săi. Apoi se va lăsa purtat, în triumf, spre noua sa reședință. El n-avea nevoie de gardă personală. N-o să fie ca vechii Guvernatori. Va aduce un suflu nou în Insulă. Oamenii vor trăi liberi ca... plantele. Vor înflori aidoma lor. Va desființa poliția. Închisoarea. Directorul va primi o altă funcție. De grădinar-șef, de pildă. Întreaga Insulă va fi o minunată grădină. Cu bogăția asta de flori (au început să invadeze și terasa) vor putea începe un nou negoț. Da, vor exporta flori pe Continent. Vechile legături se vor relua. La inițiativa lui. Va fi reînființată Compania. Compania pentru exportul florilor. Dacă vremea ținea așa (și nu erau motive să se schimbe iarăși, poate nici nu se schimbase mare lucru, numai că pînă atunci fuseseră orbi cine știe din ce pricini) vegetația va putea asigura un negoț rentabil. Vor îneca întreg Continentul. Și nu va accepta amestecul unor afaceriști de acolo, condițiile le va stabili el și numai el. Compania își dobîndea independența. Va trimite tineri băștinași la școli, cînd se vor întoarce primii învățați va repune bazele învățămîntului insular. Copiii vor putea învăța istoria Insulei, povestea Guvernatorilor, de la Abel pînă la Zabel, cel care-și jucase viața pe o portocală... Nu, nu va mai admite pătrunderea portocalelor. La naiba cu aceste fructe ! El dorea numai flori. Și, uite, ajungea să-și dorească un lucru și el se împlinea sub ochii lui. De neînchipuit cum o grădină poate înflori în așa scurt timp. Nu era vis. Toate erau adevărate. Fetele cîntau, agitau ușor evantaiele, directorul citea ziarul (cum naiba putea rămîne indiferent la ce se petrecea ?), Bel destupa zelos sticle de șampanie iar grădina... Putea să vadă cum crește... Iată arbustul acela din

marginea terasei. Își întindea crengile înflorite peste masa cea mai apropiată. Le vedea cum înaintează. Șerpi vegetali, viguroși, își căutau drumul și în alte locuri. Unde mai văzuse el ceva care semăna cu un șarpe ? O, acela era de hîrtie, o biată panglică subțire, fără vlagă, care... Ce scria acolo ?

Abe făcu un gest de înlăturare cu mîna.

Bel interpretase altfel gestul și alergă să-i umple o cupă cu spumoasa șampanie. Era ultimul stoc. Nu-i nimic. În schimbul florilor vor aduce și șampanie. Din cea mai fină. Pescarii se vor transforma în grădinari. O muncă ușoară, judecînd după felul cum se dezvoltă vegetația. Mai degrabă trebuia împiedicată să... Oricum, dirijată. Programată. El va face niște planuri precise. Se pricepea la întocmirea unor... Doar fusese con... Ce întreba Bel ? Unde erau Pol și ajutorul său ? Ce importanță avea asta ? Nu, Insula nu mai avea nevoie de polițiști. Nu de asta întreba Bel. El doar regreta că prietenii săi lipsesc de la sărbătorirea acelui triumf. Prietenii cui ? Bel voia să insinueze că aveau prieteni comuni ? Dovedea o gîndire periculoasă. Să bage de seamă ! Firește, el, Abe, va arăta bunăvoință față de persoanele ce-i vor fi loiale. Asta însă nu însemna că... Spera să fie bine înțeles. Șampania era grozavă. Să-l servească pe domnul director, adică pe noul grădinar-șef al întregii Insule... Ei, de ce scăpase ziarul din mîini ? Nu, n-avea nevoie de mulțumiri. Se baza pe hărnicia noului numit. Nu era o funcție co'osală ? Colosală ! Cît îl privea pe Bel, să mai aștepte. Pînă una alta ar face bine să aibă grijă de terasa lui. Nu vedea că în curînd vor fi sufocați de verdeață și de flori ? Unde-i erau servitorii ? Să aducă uneltele necesare și să taie șerpii aceia care încolăceau mesele. Dar cu atenție ! Ar fi cazul

ca domnul grădinar-șef să supravegheze personal lucrarea. Bel va fi deocamdată șef de echipă. Era suficient atât. Un șef de echipă nu pune atâtea întrebări unui Guvernator. Ce-i tot dădea cu Doctorul? Era cumva bolnav? Voia să tragă chiulul de la o sarcină importantă **ce** i se încredințase? N-avea nevoie de doctorul acela. Va **ch**ema el de pe Continent o armată întreagă. Se va preocupa temeinic de sănătatea publică. Pe Insulă vor apare din nou spitalele de psihiatrie, ca acela în care fusese internat Cabel... Ei, nu cu asta va trebui să înceapă! Întîi va igieniza Insula. Vegetația îl va ajuta. Ea era aliatul său cel mai de preț. Mai greu va fi cu miniștri. Deși... Ce dracu'! Doar nu se va încurca el cu asemenea fleacuri! La ce bun să numească niște oameni de paie care nu fac altceva decît să-i cînte în strună, se săturase de ei, îi va destitui... Și ce era dacă nici măcar nu-i numise? De ce își permite domnul grădinar-șef să angajeze o discuție dacă nu fusese invitat s-o facă? Mai bine să raporteze cum mergea lucrarea. Acum accepta un simplu raport oral. Pe viitor însă, rapoartele vor fi scrise. Și predate unui secretariat unde totul se va desfășura cum se cuvine. Nu avea pe cine să numească în acest secretariat? Va găsi el. De ce naiba se găsea mereu cîte unul care să-i cîntărească vorbele?

Abe făcu semn fetelor să continue. Se săturase de discuții, avea și el dreptul la o clipă de răgaz, nu-i așa? Nu în fiecare zi dobîndești un fotoliu de Guvernator. Și dacă-l dobîndise măcar să-l folosească. Era ceva să te odihnești în el. Puteau să se odihnească și cei din prima echipă de grădinari. Va institui un ordin prin care-i va răsplăti. Trebuia doar să-i găsească un nume. „Ordinul palmierului veșnic verde“ suna bine? Va formula textul brevetului. Firește, prima distincție i se cuvine lui. Își

cîstigase dreptul acesta. Poate n-ar trebui să fie atît de generos cu ceilalți. Deocamdată să se mulțumească doar cu niște medalii. Ori diplome. Ajungeau niște diplome, n-o să risipească în stînga și în dreapta înaltele ordine ! Mai tîrziu... Ei, va vedea el ce va face mai tîrziu. Să se mai aducă șampanie. Atîta cîtă mai este. Toată. Simțea o sete cumplită. Iar șampania aceea era o mîngîiere.

Băștinașii vor fi încîntați de schimbări. Nu vor mai fi obligați să iasă în larg, înfruntînd furtunile, după o hrană nenorocită. Niște amăriți de pești. Morți. Ei, ce contau niște pești morți care albiseră apele golfului ? Grădina își reîncepea asaltul asupra terasei. Fără îndoială că întreaga Insulă era acum o grădină de basm. Vor veni s-o vadă oameni din toate colțurile lumii. Dacă le va permite el. Dacă le va acorda vize de intrare. Era necesar un serviciu special. Se va gîndi și la asta. E o treabă importantă. Se vor găsi destui care să dorească stabilirea în preafericita Insulă. Se impunea o selecție riguroasă, doar n-o să permită tuturor nepricopsiților să dea buzna așa, dintr-o dată. Dumnezeuule cîte mai erau de făcut ! Avea nevoie de oameni buni. De nădejde. Uite-i pe ăștia de aici ! Grădinarul șef, abia numit, se și grăbește să chiulească. Ce fel de disciplină era asta ? Își virise din nou nasul în ziar... Un ziar ! Înființarea unui ziar. Un titlu potrivit, un bun colectiv de redacție (de unde-l aduna ?), cenzura, deocamdată un singur funcționar era suficient. Cînd ziarele se vor înmulți, odată cu populația, va crea un organism pentru asta. Sub directa lui supraveghere. Ehei, nu te joci cu cuvintele ! Ele pot fi niște arme grozave ! Mai grozave decît...

— Ce naiba tot citești acolo ? îl întrebă pe fostul director al închisorii fără deținuți. Îl irita, nu-l lăsa să vi-

seze în voie, să se bucure de planurile sale (te poți bucura și de planuri, nu-i așa ?).

— E un zia vechi, răspunse prudent noul grădinar-șef al Insulei.

— Și ce-ai găsit atît de interesant în el ?

— O știre presărată printre altele. Despre o otravă foarte puternică...

— Îți ordon să citești știrea aia cu voce tare. Nu, mai bine relateaz-o pe scurt, s-ar putea să fie o poveste plicticoasă. Și grăbește-te, va fi nevoie iarăși de intervenția dumitale. Nu privești grădina ?

Grădinarul șef o privea, ușor înspăimîntat. Se părea că e singurul care-și dă seama de neverosimilul întîmplărilor. Bel era prea preocupat (îl pîndea încordat pe Abe) iar fetele se amuzau. La vîrsta lor ce puteau face ? Cît despre servitori, ei se luptau cu șerpii vegetali. La ce naiba trebuia să-i conducă ? Se descurcau și singuri. Unul dintre ei abandonase vînzarea băuturilor, dealtfel îi șoptise lui Bel (și fostul director auzise) că toți clienții dispăruseră, celălalt tot nu mai avea ce face, domnul Zabel nu mai trebuia servit. Vegetația înnebunise pur și simplu. Putea să jure că în urmă cu jumătate de oră pomișorul ce se afla în dreptul lui avusese crengile uscate, le văzuse apoi înmugurite și înflorite iar acum se rupeau de rod. Rodiseră și alții, pomi ciudați, nu-i văzuse niciodată astfel. Flori noi răsăreau pretutindeni, răni uriașe, sîngerii, în verdea cărnos. Ori neasemuit de albe. Ori albastre, cum nu credea că ar mai exista pe undeva.

— Mai aștept mult ? se auzi vocea lui Abe. Se înfuriase. Bătuse din picior.

— De fapt e vorba despre o nouă armă. O substanță toxică. Nu se dau detalii privind...

— Nu mă interesează detaliile. Nu vreau o dizertație științifică. Mai scurt.

— Pare cumplită. În cantități infime acționează cu o eficacitate de neînchipuit.

— Și ce-i așa de senzațional în asta ? De cînd mă știu se tot descoperă arme noi. Mare scofală că au descoperit o substanță toxică ! Auzi acolo, otravă ! Vor să lupte împotriva șobolanilor ?

— Nu se dau prea multe amănunte. Compoziția chimică este, firește, secretă. Poate are importanță faptul că...

— Domnule Bel, te-am numit șef de echipă, dar nu te-am desărcinat din funcția de aici.

— Dar e localul meu, încercă Bel.

— E al Insulei.

— Eu n-am jucat șah.

— Nici nu văd cine ar accepta o partidă cu un... în fine. Mai doresc șampanie.

Bel dispăru bombănind.

— Deci au descoperit o otravă, reluă Abe fără prea mare interes. Dar dacă începuse discuția trebuia s-o termine. La urma urmei trebuia să stea de vorbă cu supușii săi. Nu toate discuțiile astea sînt amuzante. Ba chiar pot deveni o corvoadă. O sursă de enervare. Bine cel puțin că el avea ultimul cuvînt..

— Cine ? mai întrebă el.

— Nu se înțelege precis. O Companie anonimă.

— Asta-i tot ?

— Are efecte paradoxale. Este toxică pentru organismele animale, în schimb vegetalelor le prieste de minune. Se dezvoltă miraculos.

— Așa ceva nu există ! decretă domnul Guvernator Abe privind enormele flori sîngerii.

— Poate influența și clima.

— E absurd, spuse Guvernatorul și ceru fetelor să-și agite mai cu viață evantaiele.

— Vor s-o experimenteze pe o insulă părăsită.

Bel apăruse pe terasă cu o sticlă de șampanie. Se opri în spatele noului grădinar-șef și privea peste umărul său. Nu-și putea desprinde privirile de pe ziar.

— Ce-ai înlemnit acolo ? Mă usuc de sete.

Bel voia să spună ceva, asta era clar, dar bîguiala lui era de neînțeles.

— Spuneai că sînt ultimele rezerve ! Asta de unde ai scos-o ? Te cunosc eu pe dumneata ! Așa îl înșelai și pe Zabel. Îl amăgeai cu tot soiul de fleacuri.

Bel nu reușea să-și exprime clar gîndurile ce-l chinuiau.

— Căldura asta v-a zăpăcit pe toți.

— Insula..., spuse Bel.

— Ce-i cu ea ? E o insulă frumoasă. Și e a mea, spuse Guvernatorul.

— Vor să experimenteze arma pe o insulă...

— Am mai auzit asta.

— Coordonatele date în ziar corespund cu...

— Acum vreți să-mi țineți o lecție de geografie !

— Iar data...

— Dă-mi odată șampania aia ! Mă plictisiți. Îndrugați numai absurdități. Unde s-a mai auzit despre așa ceva ? Auzi acolo ! Povești cu regnul vegetal și cu... În sfîrșit !

Exclamația era de satisfacție. Una dintre fete luase sticla din mîna lui Bel și îi umpluse cupa. Domnul Guvernator Abe o sorbi pe nerăsuflete și suspină mulțumit. Așa era ! Convorbirile cu supușii pot fi un adevărat chin. Pe viitor nu va ajunge oricine la el. Va acorda audiențe doar în cazuri excepționale. Pentru fleacuri vor fi niște funcționari. Superiori. Nu din respect pentru cei ce vor voi să i se adreseze. Din respect pentru el. Plătise destul pînă ajunsese aici. Asta o știa numai el. Și nu va mai afla nimeni. Să afle ce ? Și ce plătise mă rog frumos ? Care era prețul ? Ei, doar n-o să se întoarcă la vechile întrebări tocmai acum. La vechile întrebări... Asta era. Aproape că uitase. Mai avea de îndeplinit niște îndatoriri. Îndatoriri ? În fața cui ?

— Aruncați dracului ziarul acela !

Tonul lui Abe devenise violent. Bel tresări puternic. Mîna sa dreaptă se îndreaptă spre... Nu, fusese doar schițarea unui gest. Un fel de repetiție. Renunțase repede și își trăsese capul între umeri. Uimitor, dar visătorul (ajunsese și asta !) de Guvernator fusese mai rapid. Bel doar ridicase mîna, pe cînd a lui Abe deja încheștase patul pistolului.

— Domnul grădinar-șef mi se pare că fumează. Are deci chibrituri sau o brichetă. Sau, mă rog, un amnar, or ce s-o mai fi folosind de cînd cu criza de benzină. Să facă bine să dea foc ziarului, altfel...

Tonul era elocvent. Iar trecerea de la o stare la alta fusese deosebit de rapidă. Adică acum părea din nou confundat în reverie. După ce doar cu o clipă înainte pusese mîna pe pistol și fața sa arătase ca aceea a unui...

Actualul grădinar-șef prefera să nu-și termine gîndul. Nu era prudent nici măcar să se gîndească la acest om în

prezența lui. Și n-avea decît să se supună. Dealtfel nici nu-i era prea limpede motivul spaimii lui Bel. Ce voia să zică ? El nu știa prea multe despre Insulă. Nici nu-i cunoștea coordonatele. Ei drăcie, doar nu cumva ?... Dar Guvernatorul părea foarte liniștit. Destins. Calm. Cu un ușor zîmbet de satisfacție pe față. Așa da. În felul acesta putea gîndi despre el. Nu se putea trăda. Îi era teamă de el, asta era ! De pînă mai ieri cumsecadele domn Abe !

Fetele nu-și întrerupeau melodia lor dulce, legănătoare. Nu primiseră nici o dispoziție în acest sens și era clar că Guvernatorul era încîntat de ele. Poate avea să le scape de afurisitul de Bel. Pe rînd, cîte una, se strecura pe nesimțite afară și transmitea știrile. Adică tot ce se petrecea pe terasă. Nici ele nu înțeleseseră prea bine ce era cu acele coordonate, dar... Să hotărască bărbații. Ei, oricum, erau navigatori, poate că tălmăceau în vreun fel vorbele acelea ciudate.

— Domnule Guvernator, nu ar trebui să interveniți ? se auzi vocea timidă a grădinarului șef.

— În ce chestiune ?

— Dacă Bel are dreptate ? Insula aceea ar putea fi...

— Domnul grădinar-șef să-și vadă de îndatoriri. Uite, echipa lui nu prea lucra cu sîrguință. Ce fel de treabă era asta ? Aștepta să răsară un palmier chiar pe terasă ?

— Bine dar tocmai asta ar trebui să... Nu vedeți ? Vegetația ! Creșterea ei monstruoasă...

— Va fi bogăția Insulei, hotărî Abe.

— Dacă nu cumva...

Atunci se auzi avionul. Primul care survola Insula după... Cine stătea să facă socoteala ? Ajungea că era

primul. Zbura aproape atingînd vîrfurile înalte ale palmierilor și uruitul puternic al motorului împiedică zgomotul străzii să ajungă la cei de pe terasă.

XXXI

— Un avion ! exclamă grădinarul șef.

— N-ai mai văzut avioane ? întrebă Guvernatorul iritat.

Fostul director al închisorii fără deținuți se apucase cu mîinile de cap.

— Dumnezeule ! Cine m-a pus să vin aici ?

— Nu te-a pus nimeni în mod special. Te-a aruncat marea pe țarm. Ai uitat și faptul că ești un naufragiat ?

— Bine, dar eu am o slujbă, o situație, mi s-a spus că aici pot trăi liniștit și...

— Asta o să și faci. Dacă îți vezi de treabă. Îți cam negligezi îndatoririle.

— Ar trebui să protestăm !

— Ușurel băiete ! Ce naiba, te-ai speriat de un avion ? Și nu-ți mai face atîtea griji. Nici măcar nu ești vinovat.

— Ce nu sînt ? întrebă uimit grădinarul șef. Atît de uimit era, încît renunțase la văicăreli.

— Pentru noi nu prea contezi. Ești un intrus. Tu nu intri în calcule, îl lămuri Abe plictisit.

Cel puțin așa voia să pară. Trecerea avionului îl tulburase și pe el. Ce naiba căuta pe acolo ? Naufragiul vasului petrecut cu ani în urmă fusese singura excepție. Nu se mai apropiase de atunci nici un vas mare de Insulă.

Cît despre avioane, ce să mai vorbim ? Dealtfel o excepție ajunge. Avionul acela... Dacă îl trimiseseră „EI“ ? Uitase ? Uitase din nou. Ce însemna acest din nou ? Or să înceapă din nou întrebările, nesfîrșitele întrebări. S-a spulberat preafericita pace. Cu toată bogăția verdelui din jur (prea era copleșitoare) îi revenea în minte golful așa cum îl văzuse în dimineața pîcloasă, ceața... Numai că această ceață se ridica și lăsa un gol imens. Treptat însă, golul se va umple. Cu spaimă.

Grădina răsuna de țipetele isterice ale papagalilor (ăștia de unde apăruseră și cînd ?). Doar nu erau trimiși tot de „EI“. Asta era o stupiditate enormă ! Auzi ce gînduri îl frămîntă pe el ! Parcă dimineața era îngrijorat de soarta palmierilor. Acum putea fi liniștit în privința asta. Chiar foarte liniștit. Ori dimpotrivă. Trebuia să se teamă și de ei ? Ce biîguise directorul său, mă rog, noul grădinarșef, el îl numise nu-i așa ? despre o nouă armă ? Ignorase cu bună știință o mulțime de lucruri. Iar acum trebuia să dea socoteală. Cui ?

Privi chiorîș la un papagal roșu, obraznic, care se așezase pe masa lui. Își vîrîse ciocul încovoiat în cupa de șampanie. Asta era culmea ! Ce păzea neghiobul ăla de Bel ?

Bel îl pîndea. Nu-și pierduse atitudinea slugarnică, dar privirile îi trădau gîndurile. Gîndurile despre acest Abe devenit dintr-odată...

Ar fi cazul să fie mai atent. Bel era pregătit pentru orice. Asta nu renunța la luptă. Nu consimțea situația de umilit, cu toată ticăloșia sa. În regulă, n-avea decît să-i înalțe un monument. Și să-l p'aseze în piața publică, acolo unde își făcea aparițiile, regizate firește, omul fără umbră

Abel. Asta-i acum ! O lua de la capăt cu Guvernatorii ! Numai asta lipsea. Și în timpul ăsta Bel era în stare să...

Nu, trebuia să fie el mai rapid. Să nu-i dea nici o șansă. Lui îi dăduse cineva ? E drept, nici nu se străduise s-o obțină. Se lăsase copleșit de acțiunile celorlalți. La urma urmei „EI“ ce doreau ? Același lucru. Asta era clar, dar cine erau „EI“ ? Revenise deci și această întrebare, parcă ieșise din ceață (ceața dimineții). Poate doar o amînase, știind că nu va găsi un răspuns. Nu numai concludent. Era oare necesar ? Măcar să fi fost în posesia unor date. Vechea lui meserie îl obliga să gîndească într-un anume fel. Putea trece peste unele amănunte (cum arătau aceia de pildă), dar ar fi vrut unele informații. De preferat transpuse în cifre. Ar fi putut calcula, eventual, de partea cui e dreptatea. Să facă un bilanț. Să împartă în două coloane faptele. Cele bune și cele rele. Ar fi fost destul de simplu. Făcea adunarea și...

În cele trei zile nu aplicase această metodă pentru inovații din Insulă ? Ba da, dar nu era suficient. Pentru ceilalți nu putea nota nimic. Atunci ce să compare ? Așadar putea trage o concluzie grozavă : metodele contabilicești nu aveau succes aici. Metoda lui era total greșită. Era și asta o culpă ?

Grădinarul șef se ridicase de la masă.

— Aș dori să ies în stradă. Ceva nu e în regulă. Nu auziți nimic ?

— Te pomenești că auzi acum o flotilă de avioane !

— Mă refer doar la stradă. Trebuie să văd ce se întîmplă.

— Poți să ieși, acceptă Abe.

În loc să acționeze, visase. Halal Guvernator !

Îl privi pe grădinarul șef cum străbate terasa.

— Te sfătuiesc să încerci să ieși prin grădină, îi spuse Abe.

— Cum să străbat jungla asta ?

— Te vor ajuta oamenii dumitale. De aceea te-am numit șef.

Voia să evite... Oricum se va afla, de ce tot amîna ? Totuși, în încăperea întunecoasă nu mai intrase nimeni, de cînd se refugiase acolo Zabel. Dacă ar fi vrut să intre Bel, nu l-ar fi oprit. Numai că acesta mirosise ceva (să fi mirosit măcar cu adevărat portocala lui Zabel !). Ocolise mereu încăperea aceea. Șampania o adusese din altă parte.

Abe aștepta să vadă ce va face fostul director al închisorii fără deținuți. Ajunsese în prag. Ezita. Nu mai avea decît un pas și... Îl ascultă pe Abe. Acesta răsuflă ușurat. Putea fi chiar mulțumit. Mai cîștigase o fărîmă de...

Alungă papagalul obraznic care răsturnase cupa de șampanie. Afurisită pasăre ! Nu se putea face nimic cu ele ? Ba da, se înveseli el, în curînd vor pieri. Toate păsările din Insulă. Așteptați voi ! le amenință el în gînd. Cel puțin în golf lucrurile se vor fi lămurit. Pescărușii se înfruptaseră din peștii otrăviți, așa că...

Avea de ce să se înveselească ! Ce se va alege din Insulă ? Își punea cam tîrziu întrebarea. Mai putea fi oprit mecanismul declanșat de...

În clipa aceea îl văzu pe Bel că încearcă o nouă manevră. Mina lui dreaptă pornise într-o mișcare neglijentă (ca să

inducă în eroare), parcă plutea fără să știe unde se va așeza, ce va apuca, dar nu, el, Abe, știa și...

Trase ca un profesionist. Direct din șold. Fără să ridice pistolul ca să ochească. Se achitase minunat de rol. Cît despre Bel, fusese și el la înălțime. Acum însă era lățit pe cimentul fierbinte. O să-l acopere plantele, se gîndi Abe și cu asta încheie orice comentariu privitor la Bel.

Rămăsese singur. Învingător, dar singur. Fetele se risipiseră, speriate de schimbul de focuri (Bel apucase să-și descarce și el pistolul — nimerise probabil un palmier).

Ei bine, acum se putea gîndi în voie. Pe naiba, nu, se săturase !

Oare grădinarul lui șef ajunsese în stradă ? Măcar să se grăbească, altfel nu va putea să străbată din nou grădina. Cărarea ce o deschisese ră oamenii lui se pierdea sub verdele greu.

XXXII

Directorul, grădinarul șef, omul fără nume, cum naiba să-i mai spună ? se întorcea. Era complet răvășit.

— Băștinașii se revoltă !

Abe era gata să întrebe : împotriva cui ?

— Clădirile fostei Companii ard... Și reședința guvernatorială... Până și închisoarea...

Își revărsa știrile pe care, de fapt, Abe părea că le așteaptă. Oricum, nu era mirat. Dimpotrivă, asculta liniștit și aștepta un raport complet. Dădea din cap, aprobativ, la fiecare veste.

— Au aflat totul...

— Asta ce mai e ?

La asta nu se așteptase ? La urma urmei ce însemna totul ? Iar revolta era, deocamdată, pur simbolică. Se răz-bunau pe niște fantome. Și asta nu înțelegea Abe : de ce așteptaseră atât ? În sfârșit, nu era necesar un răspuns. Chestiunea era că în curînd revolta se va abate asupra lui. Și el nu avea mijloace să stăvilească o revoltă. Nu acum. Răspunsul lui va veni mai tîrziu. Nu avea decît să aștepte. Dar nu acolo. Trebuia să vadă Insula așa cum arăta după...

— În larg se văd nave mari. Se apropie de Insulă. Ce se întîmplă ?

Grădinarul șef nu terminase. Mai avea și alte vești. Era atât de preocupat de ele, încît păru că nu observă trupul lui Bel culcat între mese. Pășii peste el, ca și cum ar fi trecut peste un buștean. Poate că asta și crezuse că e, vrejii unor plante îl învăluiseră și chiar apăruseră niște flori.

— Parcă spuneai că s-a aflat tot. Dumneata n-ai aflat ?

— Ce să aflu ? Articolul din ziar e adevărat iar în el se vorbește despre...

Abe nu mai era curios să asculte trăncăneala individului acela, prea speriat ca să nu exagereze, auzi acolo, nave mari !

Și deodată îi reveniră în minte liniuțele și punctele văzute pe panglica telegrafului. Nu dorise să le înțeleagă, dar ele i se înregistraseră și acum le putea reciti... Înțelesese deci mesajul ! Era o scuză ignoranța ? O minciună. Pe cine încercase să mintă ? Pe el, fără îndoială fiindcă „EI“ îl anunțau că... Ei bine, de ce n-ar mărturisi. Se vorbea clar în mesaj despre o greșeală. Nu era vorba de Insula lor. I se transmitea ordinul (mai putea fi vorba de un ordin ?) să oprească toată acțiunea. Să repare ce se mai putea repara. Farsa asta era mai sinistă decât... Decât se așteptase el că ar putea fi la început. Numai că nu fusese o farsă, un joc nevinovat, ci unul deosebit de periculos, iar el... El fusese o unealtă oarbă care declanșase un mecanism ce nu mai putea fi stăpînit. Avea de a face cu niște nebuni ? N-avea importanță acum acest lucru. I se comunicase însă să se oprească (însemna că se mai putea interveni și la acel ceas, ori „EI“ nu știau în ce fază ajunsese). Faptul că își recunoșteau eroarea dovedea că nu erau nebuni. În orice caz nu toți. Care eroare ? Păi în Insulă existau cu adevărat niște vinovați. Ei și ? Nu mai putea exista o altă Insulă cu opt vinovați ? Sau chiar mai multe. De ce nu ? Cum și pe Continent... Știa el foarte bine care era situația pe Continent, nu-i așa ? Doar de aceea fugise. Fugise din fața unor oameni mai puternici decât el și nu făcuse nimic. Asta o spusese de nenumărate ori. Ei și ? Important era că o putea spune și acum. Acum cînd încercase să fugă și de el, fiindcă... fiindcă devenise dintr-odată puternic. Se refugiase în vis. Atîta reușise să facă el cu puterea dobîndită din senin. Deci era vinovat pentru că nu făcuse nimic. Era o vină, fără îndoială, dar

aparținea trecutului. Fusesse mereu singur. Și singur nu răzbești. Căsătoria fusese doar o înscenare, o farsă care-i lăsase o amintire... În sfârșit, fusese un actor slab, ratase și acel rol. Nu se încrezuse nici în el. Asta era ultima mare vină. Măcar să fi realizat ceva. Păi nu pedepsise vinovații ? În virtutea cărui drept ? Și era suficient ? Un singur om nu-i poate pedepsi pe toți, oricât de puternic ar fi. Totuși își făcuse datoria în ziua aceea. Bine, atunci era un erou. Un erou învins dinainte, fiindcă pedepsind niște ticăloși condamnase întreaga Insulă. Poate că „Ef” erau și mai ticăloși. Poate ar fi trebuit să lupte împotriva lor. Nu știa prea bine cum, dar nici nu se gândise la asta. Acum era prea târziu. Nenorocitul acela de ziar spunea că noua substanță are un efect... Ei, îl văzuse. Cel puțin asupra vegetației vedea și acum ce efect are.

În absența fostului director al închisorii fără deținuți luase ziarul, dar abia acum citea cu atenție știrea aceea. Poate ucide pe loc (precizarea nu era necesară pentru el), dar în cantități mici acționează lent. Cît de lent ? Cît mai aveau de trăit oamenii de pe Insulă ? Gîndul acesta, între-barea pusă direct, îl înspăimîntă. Și cu doar cîteva clipe mai înainte aproape se mîndrise cu... opera sa. O viață întreagă fusese un vinovat... fără vină. Și într-o singură zi devenise un ticălos care cumulasе culpe cît pentru mai multe vieți. Nu-i rămînea decît să se mîndrească.

Fusesse o zi cumplit de lungă și abia acum simțea obo-seala. Asta era, un vinovat ostenit. De ce nu-și alungă obo-seala printr-un ordin ? Nici la atîta nu-i servea puterea ?

— Domnule Guvernator !

Fostul director îl prinsese de umeri și-l zgîlțîia.

— Ți-ai pierdut pentru a doua oară funcția, îi spuse Abe blînd. Poate o să ai noroc a treia oară. Dacă...

— Domnule Guverna...

— Spune-mi Abe.

— Domnule Guver...

— Las-o naibii ! De cîte ori trebuie să-ți spun ? se înfurie Abe. Ce dorești ? Nu mai putem face nimic.

— E imposibil ! Nu putem sta pasivi. Trebuie să căutăm o soluție.

Care soluție ? Fuga era inutilă (de cîte ori nu încercase ?). Lui îi rămînea un singur lucru de făcut. Să pedepsească pe ultimul vinovat din Insulă. Chiar dacă prin asta lumea nu devenea mai bună. La urma urmei Insula nu era și ea o lume ? Ce s-ar întîmpla dacă toți ar gîndi la fel ? Nu s-ar mai pedepsi nici un vinovat.

— Eu mai am ceva de făcut, îi spuse directorului (sau fostului director, era același lucru).

— Vă pot ajuta, se oferi acesta.

— Numai ca să ies de aici. Apoi fiecare își vede de ale lui. Dumneata poate mai ai o șansă. Spuneai ceva despre niște nave care se îndreaptă spre Insulă. Și avionul acela...

XXXIII

Pilotul avionului de recunoaștere își transmisese mesajul. Navele care aduceau echipele de salvare se puteau apropia de Insulă. Cu toate că acostarea va fi dificilă, bazi-

nul portului avea un aspect incredibil. Văzuse clar algele acelea monstruoase ce-l acopereau. Cît despre Insulă... O cunoștea. În timpul războiului făcuse numeroase recunoașteri în zona aceea a Oceanului. Era un pilot bătrîn, cu multă experiență, poate de aceea îi încredinșase Compania misiunea aceea. Fără îndoială ultima sa misiune. Nu-i erau prea limpezi evenimentele ce o precedaseră. Știa doar că se făceau cercetări secrete pentru o nouă armă. O substanță toxică. Cineva vorbise mai mult decît trebuia (sau n-ar fi trebuit deloc să vorbească) și aflaseră ziarele. Firește, fără prea multe amănunte, suficient însă ca opinia publică să reacționeze. Se înregistraseră demonstrații de protest pe întreg Continentul. Cereau interzicerea experiențelor. Cine garanta, fără o prealabilă recunoaștere la fața locului (o treabă extrem de simplă, asta făcuse el acum) că Insula era părăsită ? De fapt lumea nu se lega numai de asta, ci condamna arma, în principiu. Lucrurile se precipitaseră la un moment dat. Un fost membru al Consiliului Companiei, care lucrase chiar pe Insulă, se lansase într-o acțiune nebunească. Plătise niște sume enorme (avea de unde) ca să organizeze o rețea foarte complicată, menită să pedepsească niște presupuși vinovați. El avusese doar ideea, de rest se ocupaseră cei plătiți (nici n-ar mai fi putut să se ocupe personal — fusese internat într-un spital, o clinică particulară, departe de curiozitatea lumii, a reporterilor de tot soiul, fotografiilor, echipelor televiziunii și așa mai departe). Fără îndoială că bătrînul nebun știa el ceva despre Insulă, dar să meargă atît de departe ! Ei, probabil că de băstinași nu-i păsa, iar cu restul (puținii rămași după retragerea Companiei) avusese cine știe ce de împărțit. Cel puțin cu Guvernatorul era de înțeles. Pilotul lucrase, după război, pentru Companie. Cum știuse zona ca militar, era firesc să fie folosit

tot în regiunea aceea. Nu se putea lăuda că fusese de prea multe ori oaspetele Insulei (nici n-ar fi dorit), dar îl ținea minte pe individul acela (o fi un bătrîn ramolit acum) — ajungea să-l vezi o dată și să te lămurești că ai în față un ticălos. Mai cunoscuse... Desigur, o femeie formidabilă ! Nu-i ținea minte numele, dar... Ce-ar fi să încerce o aterizare ? Femeia aceea merita riscul. Ei, să fim serioși, cîți ani trecuseră ? Să riște pentru o babornită ? La urma urmei nici el nu... Era s-o pățească — pentru ea — cu oamenii Guvernatorului, de fapt cu unul, Bel sau așa ceva, puțin lipsise să fie împușcat. La dracu, un fleac, doar o amenințare... Femeia... Bine, merita, o mai spusese. Cine mai era pe acolo ? Niște caraghioși de polițiști. Ca în orice insulă. Și un contabil. Țsta nu prezenta nici un interes. Un individ oarecare, nici rău, nici bun, un contabil și gata. Pilotului nu-i plăceau contabilii.

Oricum, el își îndeplinise misiunea, nu-i rămînea decît să se întoarcă. Nu-i prea plăcuse zborul acela deasupra unei dezlănțuiri demente a vegetației, dar pentru asta fusese plătit. Ca și oamenii plătiți de nebun. Și-au făcut și aceia datoria. Au strecurat știri derutante în presă (Compania intenționa cu adevărat să facă niște experiențe, numai că în altă parte), au expediat niște portocale otrăvite (auzi ce idee ?), au lansat mesaje misterioase și așa mai departe. Pe toți dracii ! El își făcuse o datorie cinstită, ce-i venise acum să se compare cu indivizii aceia ? El participa la o acțiune de salvare și spera din toată inima că n-o făcuse degeaba. Să-i ia naiba pe bogătașii ăștia plini de bani cu ideile lor neroade cu tot ! Conducerea Companiei încerca să iasă basma curată. Auzise mesajele radio destinate Insulei (le recepționa cineva ?). Se vorbea mereu

despre o „regretabilă eroare“, despre „opera unui nebun“ (asta da, „operă“ mergea de minune !), despre faptul că era vorba de fapt despre vinovații altei insule (aici o nimeriseră din nou, cine stătea să facă socoteala vinovaților lumii și unde nu se aflau din aceștia ?). Se infirmau, prin mesajele radio, cele transmise printr-un bătrîn telegraf. Bătrînul telegraf al portului. Cine putea sta lîngă el ? Doar văzuse portul, de sus și fusese mulțumit că se afla acolo și nu pe cheu. Probabil că bătrînul telegraf mai tăcănea și acum. Pentru pescărușii morți. Ori pentru șalupa aceea invadată de alge. Ori... Ei da, se pomenea mereu un nume, și acela parcă era al contabilului. I se ceruse insistent să oprească totul. Deci pe individul acela neînsemnat îl alesese nebunul ca să... Nu-i era prea clar ce trebuia să facă dar... Deci era și acela socotit vinovat. Pentru ce ? Sau poate îl alesese tocmai fiindcă un contabil se supune ordinelor unui șef, își face datoria cu meticulozitate, nu scapă nici un amănunt, nu...

După cum arăta Insula își făcuse datoria pe deplin. Nu știa cît de vinovat fusese acela înainte, dar acum... Tare ar fi vrut să-l vadă cum arată. Numai că el n-avea timp pentru așa ceva.

Pilotul înclină avionul său pe o aripă, apoi pe cealaltă, salută Insula, și apoi se îndreaptă spre larg. O să afle mai tîrziu ce s-a întîmplat. El se grăbea spre casă, era prea bătrîn pentru aventuri. Dealtfel o aterizare ar fi fost imposibilă. Nu văzuse nici urmă din pista vechiului aeroport. Nu văzuse de fapt nici un petec de teren liber. Cel puțin în zona pe care o survolase el. I se dăduseră indicații clare. N-avea ce să caute deasupra munților sau dincolo de ei. Desigur, dincolo de ei ar fi putut ateriza, dar n-ar

fi avut ce să vadă. Își putea însă închipui cum va arăta și zona aceea peste câteva zile (sau poate ore). Insula va fi înstăpînită de vegetație și nimeni nu va mai vorbi despre niște presupuși vinovați. Nu acolo.

Pilotul își pregătea în gînd raportul pentru Companie.

XXXIV

Se auzeau strigăte puternice, veneau din stradă și, incredibil, străpungeau bariera verde. Dacă nu cumva veneau chiar din interiorul acelei mase compacte, verzi.

Abe nu mai avea timp pentru nici un fel de calcule. Nu mai putea face pe contabilul conștiincios. Nici pe noul stăpînitor al Insulei. Nu-i mai rămînea decît să fugă. Cît durase puterea și gloria lui ? Ce importanță mai avea ? Și pentru cine ?

Culese grăbit portocalele rămase, aruncă o ultimă privire (oare regreta ?) spre fotoliul de Guvernator și alta grăbită spre fostul director al închisorii fără deținuți. Acela își găsisse (tocmai acum) o ocupație ; examina trunchiul ciudat care era trupul lui Bel.

— Dar acesta e...

— Ai ghicit. Acum o să mă ajuți să ies de aici.

— Bine, dar...

— Mergem ! îl îndemnă Abe.

Într-o mîină ținea portocalele, în cealaltă pistolul.

— Prin grădină nu mai putem ieși.

— Ieșim prin față. Acum e totuna. Nu mai e nimic de ascuns.

La urma urmei, socoti Abe, omul acesta ar trebui să vadă tot. El are de acum cea mai mare însemnătate. Devine cel mai important om din Insulă. Fiindcă e martorul care va povesti... Va fi el la înălțimea sarcinii ? Cum va povesti, de pildă, ieșirea lui din scenă ? Oricum, era o ieșire... eroică. Sau măcar bărbătească. Într-o mînă portocala (una o scăpase, cea destinată lui Bel și nu se obosise s-o mai caute — dealtfel se rostogolise în grădină), simbolul puterii lui, în cealaltă pistolul greu, prietenul său de nădejde. Nu era frumos ? Păi dacă era așa de grozav să aștepte... pe cine naiba să aștepte ? Ce-și închipuia, că vor năvăli fotoreporteri și... Aiureli, vor năvăli acolo niște băștinași furioși care aveau de răzbunat... Dar el nu-i ajutase ? Nu-i scăpase de foștii lor dușmani ? Ca să devină și el unul, cel mai puternic ! Poate că era cazul să le țină și un discurs ! În visul său chiar ținuse unul. Și ei îl aclamaseră. Să încerce și acum, va avea parte de niște aclamații cum nu s-au auzit nici pe Continent ! Ei nu aveau nici portocale nici pistoale. Erau înarmați cîstit. Bătrînele lor arme... Poate ar fi fost o izbăvire fru... Pe toți dracii, va leșina de atîta frumos ! Să spună adio acestui spațiu minunat și să spele putina. Era tot ce știuse să facă întreaga viață.

— Sper că nu-l regreti, îi spuse Abe directorului îndreptînd țeava pistolului spre trupul lui Bel. A fost unul din vinovați și n-am avut încotro.

— Nu trebuie să ne grăbim ?

— Ba da, spuse Abe nu prea 'convins.

Pînă la urmă o va face. Ce-l mai reținea aici ? Încearca din nou să cîștige timp. Firesc ar fi fost s-o ia la goană pur și simplu. Așa îi dicta instinctul de conservare, dar nu... Nu, el era, mai bine zis devenise, un altfel de om. Altfel decît ceilalți. Puternic și așa mai departe. Și ce făcea mă

rog cu puterea aceea a lui ? Nu poți face nimic cu puterea dacă n-ai supuși. Ori el...

— Vă e teamă de băștinași ?

Poftim ! Îl pierduse și pe ăsta. Cu toate că el era înarmat și ar fi putut oricînd să-l... Nu, ajunge ! Ce era cu el ? Nu se mai putea opri ? Descoperise cît de ușor era să apeși pe trăgaci și... Și să nu dobîndești nimic după aceea !

Abe așează pistolul în tocul lui. Doar n-o să iasă în stradă cu el în mînă și să deschidă focul la întîmplare ! Asta n-ar fi semănat nici măcar cu o luptă.

— De ce nu vă refugiați într-o încăpere dosnică pînă trece... ?

— N-o să treacă, spuse Abe.

— Cum vine asta ?

— Caută să înțelegi dumneata singur. Aș dori din toată inima s-o poți face. Și acum chiar că mergem.

Pășiră împreună peste trupul omului devenit un trunchi vegetal (o să se îngrijească vreunul să-l ducă la coșciugul său, se gîndi Abe, nefiîndu-i prea clar cine ar putea fi acel „vreunul“) și pătrunseră în încăperea întunecată.

Îl zăriră pe fostul Guvernator. Zabel stătea chircit într-un colț. Ținea mîinile adunate la gură. Semăna cu o maimuță bătrînă. În lăcomia sa probabil că își înghițise pe nemestecate portocala. Nu lăsase nici măcar coaja. Cu atît mai bine, cu atît mai...

— Ce-i cu domnul Guvernator ?

— Domnul fost Guvernator, ai uitat că i-am cîștigat totul ? Îl mustră blind Abe.

— Au fost totuși niște partide de șah... Un simplu joc.

— Totul e un joc, la urma urmei, spuse Abe filosofic (și se gîndi că găsisese o replică memorabilă, chiar dacă o mai spusese atîția înaintea lui).

— Nu-l putem lăsa aici.

— În regulă ! Știi ce-ai de făcut ? Îl iei pe cel de dincolo și apoi pe ăsta. Cînd ai să poți, nu te sfătuiască să faci asta acum. Îi duci în port, dacă se poate ajunge acolo. O să găsești o șalupă și...

Se opri fiindcă era timpul să se gîndească și la el. Cine-l va duce la... Ei, iată, pentru Bel se găsisese acel „vre-unul“. O să apară și pentru el...

— Nu înțeleg nimic, dar nu vă pot lăsa singur, declară fostul director.

Asta-i ! exclamă în sinea sa, triumfător, Abe. Iată deci și omul meu ! Numai că o să-i fie tare greu fiindcă... Fiindcă nici el nu știa cum... Nu putea să-i spună nimic.

— Situația e grea, trebuie să fim alături !

Asta ce mai era ? Ce însemna solidaritatea acestui om ? Cine i-o ceruse ?

— Îți mulțumesc, biigui Abe și roși puternic.

Nu, la așa ceva nu se așteptase. Era o lovitură și nu reușea să se dezmeticească. Dacă ar fi auzit cuvintele acestea mai demult ! În tinerețea sa de pildă. Sau chiar cînd ajunsese pe Insulă. Nici la începutul acelei zile n-ar fi fost încă prea tîrziu. I-ar fi putut înfrunta în vreun fel pe „EI“... Pînă acum nici nu se gîndise la așa ceva. E'adevărat, la un moment dat sfidase ordinele, le ignorase, devenise un nesupus (nu chiar un revoltat), dar ca să... Ce-i mai păsa lui de „EI“ ? Acum trebuia să fugă de băstinași. Aceștia vor deveni stăpînii Insulei (dar vor putea învinge invazia verde ?). Te pomenești că-i va socoti dușmani, că va începe să-i urască, doar îi uzurpau puterea.

Puterea dobândită într-un joc ! Și dacă o dobîndea altfel, tot acolo ar fi ajuns. Ar trebui să se hotărască odată cine-i sînt dușmanii. Dacă nu cumva el singur...

— Am greșit, spuse cu glas stins.

— Poate mai există vreo șansă.

— Așa spuneam și eu în dimineața asta, dar...

— Trebuie să existe o soluție !

— Te rog să nu-mi repeți vorbele ! Mie nu mi-au servit la nimic. Bagă de seamă pe ce drum o iei !

— Și ce-ar trebui să fac ?

— Să te desparți de mine. Să te alături băștinașilor, ei vor ști ce să facă.

— Ar trebui să aflăm ce mai e pe afară. Acum nu se mai aud strigăte de revoltă, ci...

— Nu înțeleg nimic din hărmălaia asta, deși eu am declanșat-o.

— Poate că vasele acelea mari au acostat și...

— Poate. Du-te și caută-i pe cei care au venit. Cine știe, îți vor aduce și identitatea, te vor recunoaște și...

— Credeți ? se însufleți fostul director.

— De ce nu, îi răspunse Abe. Ai dreptul la asta.

— Atunci să mergem împreună.

— Ești un încăpățînat dragul meu. Eu am alt drum. Singur mi l-am ales și nu mă poate nimeni împiedica să-l urmez.

Așadar era posibil să mai apară și alții. „EI“ n-ar fi venit cu o flotă întreagă. Nu pentru el. Nici măcar pentru Insulă. Pe cine ar fi interesat soarta lui sau a Insulei ? Asta chiar că ar merita să afle. Parcă era preocupat doar de dușmanii săi. Și de ce nu ? N-ar fi avut dreptul să-i vadă ? Poate că astfel i-ar veni mai ușor.

Mai ușor să ce ? Pentru el toate puteau deveni neînchipuit de ușoare. Și chiar așa era. Așa era dacă avea de gînd să rămînă un ticălos. Și ce altceva ar fi putut deveni acum ? Ce faptă măreață se cerea săvîrșită ca să se spele de toate păcatele sale ? Faptele ce le săvîrșise puneau în pericol întreaga Insulă...

— Domnule Abe, ce facem ?

— Îți mulțumesc că mi-ai spus așa, murmură Abe și se înroși din nou.

„O să-l copleșești pe omul ăsta cu mulțumirile tale și nu-l lași să-și vadă de drumul său. Parcă îl îndemnai..”

— În stradă ne despărțim.

— Nu !

— O să mă folosesc de pistol !

— Ei, mare lucru un pistol !

— Pentru cîțiva chiar că a fost mare lucru.

— Se poate, dar eu nu mă tem.

— Îți apreciez curajul dar... Pentru Dumnezeu ! Nu înțelegi că mă stînjenești ? Eu mai am de făcut ceva. Misiunea mea nu s-a încheiat.

— Ce misiune ?

— Eu pedepsesc vinovații, spuse Abe și recunoscu în gînd că fusese cam prea patetic.

— Care vinovați ?

— Și-au primit pedeapsa șapte din ei. Dar sînt opt.

— Nu vă pot ajuta chiar cu nimic ?

— Nu, acum nu.

— Nu cumva cel de al...

— Exact ! Numărul opt sînt eu.

„Iată că ai putut s-o spui și altcuiva. Era și timpul. În piesa asta, chiar dacă joci rolul principal nu poți să continui la nesfârșit cu monologurile. Numai că se cuvine să conduci tu dialogul. Doar n-o să te acopere un oarecare. Un oarecare distribuit într-un rol secundar — a fost voința ta. Și poate că replica asta ajunge, altfel riști să te pierzi în amănunte lipsite de importanță. Oricum, nu mai ești așa de sigur, ca acum un ceas, de pildă. Ei, atunci erai sigur pentru că visai. Și când ai tras în Bel, tot în vis ai făcut-o ? Poate, de ce nu ? Cite nu se pot întâmpla într-un vis ! Atunci n-ai decît să visezi mai departe. Și să aștepti să te ia naiba. E o soluție grozavă, nu-i așa ?” Abe își reluase întrebările și nu era capabil să ia o hotărîre. Ajunsesese în fața ușii și ezita s-o deschidă. Ce-l aștepta afară ? Nu soarta lui îl preocupa. În privința asta lucrurile erau cît se poate de lămurite. Îl inspăimînta însă posibila înfățișare a Insulei. Se temea de scenele pe care le va vedea. Și mai cu seamă de întrebările ce i se puteau pune. De către cine ? De către foarte mulți. Ce mare importanță avea cine erau aceia ? Unul dintre posibiii anchetatori (nu mergea prea departe ?) se afla în fața lui. Ei, pe dracu', dar nu acesta era rolul fostului director al închisorii fără deținuți !

— S-ar putea, dacă mai avem timp, să aflu și eu care e vina dumneavoastră ?

— Cum să nu dragul meu, nu cumva dorești și o declarație scrisă ? Avem timp berechet, nu mai știm ce să facem cu bogăția asta de timp.

— Nu e cazul să vă supărați. Un vinovat n-are dreptul la asta.

— Ascultă, cine naiba te crezi ?

— Am dreptul să întreb. Sint un cetățean al Insulei și...

— Așadar dumneata ai toate drepturile, iar eu niciunul !

— Ba da. Aveți dreptul să vă apărați. Adică să vă justificați atitudinea.

— Nu lipsește decît să-mi citești constituția Insulei. O declar nulă ! Sînt noul Guvernator și voi da o nouă constituție.

— Ea o să vă absolve de culpă ?

— Aș putea s-o fac și pe asta. E treaba mea. Cum naiba crezi că s-au descurcat, înainte, Abel și Babel și Cabel ?

— Aștia cine mai sînt ?

— Acum cîteva clipe erai gata să treci de partea mea. Voi ai să mă ajuți. Iar acum...

— Atunci nu știam că sînteți un vinovat. Nu pot fi alături de un vinovat. Dacă vă puteți disculpa se schimbă lucrurile. Sînt bucuros să vă ajut, numai că...

— Numai că ?

— Mă tem că n-o să puteți. Și în cazul acesta...

— Ei ? Ce va fi atunci ?

— Voi fi nu doar un acuzator.

— Înțeleg. Nu vrei să-ți împrumut pistolul ? Ai curajul să-l folosești ?

— N-am nevoie să folosesc o armă fără judecata prealabilă. Iar aceasta...

— Cred că pe Continent ai fost un om al legii. Procuror sau cam așa ceva. Te pomenești că-ți recapeți memoria.

— Vă îndepărtați de la subiect. Încercați să-mi abateți atenția.

— Uite ce-i ! Ți-am mulțumit pentru bunele dumitale intenții atunci cînd a fost cazul. S-ar putea ca și acum să fii animat de la fel de minunate intenții. Spirit justițiar și așa mai departe. Gazetele pe care le aducea căpitanul-poștaș sînt pline de povești în genul ăsta. La urma urmei și

drumul spre iad e pavat cu bune intenții... Cine a mai spus și treaba asta?... Acum însă exagerezi. Chiar bați câmpii. N-ai nici un drept, asta-i. Așa că fă bine și treci la perete. Acolo lingă maimuțoiul ăla de Zabel. O viață întreagă am fost singur și așa voi sfârși. N-am nevoie nici de confesor nici de judecător. Îți țin un discurs cam lung, fiindcă tot trebuia să țin unul. Nu dumitale, dar te am la îndemână și n-am vrut să scap prilejul. Asta poți înțelege? Știi cât înseamnă pentru un însingurat posibilitatea de a ține un discurs? Nu încerca să-mi răspunzi. Nu mă interesează ce-ai putea răspunde. Rolul pe care trebuie să-l joci este stabilit de mult și nu-l va schimba nimeni. Destupă-ți urechile și înregistrează corect ce-ți spun. Nu-ți convin termenii ce-i folosesc? Puțin îmi pasă. N-am vreme să-i aleg. Așa că mulțumește-te doar cu ăștia pe care-i auzi. N-ai decît, mai tîrziu, să-i traduci. Să te exprimi mai elevat. Asta-i datoria unui martor. Vei spune deci, despre mine, că sînt un vinovat fără vină. Adică asta a fost la început. N-am făcut nimic. Numai cine nu face nimic nu greșește. Nu-i nici o filosofie, nu-i așa? Ei, asta a fost... Nefăcînd nimic am greșit. Poate doar cu un singur lucru pot să mă laud. Că am fugit mereu. Că am spălat pur și simplu putina și nu m-am angajat în nici un fel de acțiune. Nu se poate vorbi, în cazul meu, despre o poziție adoptată în fața unei anumite împrejurări. Am evitat lupta și... Ce naiba, doar n-o să-ți explic ca la școală! Ești un om matur și poți înțelege singur ce am făcut. Sau ce n-am făcut. Pînă într-o zi. Aceasta de acum. Nu-i meritul meu că am devenit, dintr-odată, un altfel de vinovat. Pe toți dracii! Nu asta voiam să spun. În sfîrșit! S-a întîmplat, amănuntele le vei afla, fără îndoială, mai tîrziu, că am primit o însărcinare specială. O misiune! Un rol principal dacă vrei... Știi că mi-a plăcut teatrul? Ce crezi, aveam vreo

șansă pe scenă ? Nu, nici la asta nu trebuie să răspunzi. Să revin la povestea noastră. Iată, sînt gata s-o împart cu dumneata. E un semn de încredere. De prietenie. Căci ciudată nu ? Te țin sub amenințarea armei, pot să apăs oricînd pe trăgaci, e extrem de simplu, și totuși îți vorbesc ca unui frate. Nu e înălțător ? Păcat că n-avem spectatori. Zabel n-a fost bun de nimic înainte, iar acum cu atît mai puțin. Să nu uiți de el și de Bel !... Pînă la urmă cred că situația asta e firească. Eu n-am avut niciodată vreun prieten. Acum sînt puternic și mi-am dobîndit prin puterea asta a mea unul. Am mai dobîndit și un vis, dar pe acela nu ți-l voi povesti. Sînt unele lucruri pe care nu le spui nici măcar unui frate. Dar spuneam că mi s-a dat posibilitatea să mă simt om. Vinovat ori nevinovat dar eram băgat în seamă. Desigur, puteam să acționez liber, puteam să ajung un adevărat erou — și poate că sînt — eu am respectat instrucțiunile lor... Nu te privește cine... Ai răbdare, vei afla la vremea potrivită... Uite, mă bîlbîi fiindcă... fiindcă nu știu cum să continui... Nici măcar nu pot spune dacă am făcut bine sau nu. Adică tot știu ceva ! Sînt absolut vinovat față de Insulă. Așa cum era ea, cu clima ei afurisită, cu palmierii aceia amărîți, cu băștinașii... pe ei trebuia să-i pomenesc întîi... în fine, tot nu mai schimb acum nimic... Dar față de ceilalți n-am greșit. Așa ai fi procedat și dumneata. Deși spuneai ceva de judecată. Ei, eu m-am încrezut în judecata altora... M-am gîndit că au chibzuit așa cum se cuvine cînd le-au hotărît soarta. Ca să ajung la ce ? La situația ridicolă, cum s-o numesc altfel, că am acționat în numele unei erori. Că nu aceștia erau vinovații căutați. Mai există o Insulă, mai există acolo opt vinovați, mai... Dar și vinovații mei își meritau pedeapsa. Atunci unde este eroarea ? Eu am fost un con-

tabil conștiincios; sau cel puțin am încercat să fiu. Sînt obișnuit să lucrez cu cifre. Mi s-a indicat cifra opt și în curînd voi ajunge la ea. Nu e grozav de complicat, nu-î așa?... Cred că te-am cam zăpăcit. Numărul opt ar trebui să se culce. O merită fiindcă a obosit... Stai puțin! Păi opt culcat înseamnă infinitul... Adică numărul vinovaților e... Și eu singur nu pot să... Nici măcar pe Insulă... Insula asta pe care mi-am dărit-o și... Trebuia să țin un discurs și am luat-o razna. Ce mă făceam dacă aveam un public mai numeros? Pe dracu! Un artist bun trebuie să joace la fel de bine și în fața unei săli pline ca și în fața unui singur spectator. Grozav artist mai sînt și eu! Bine, nu sînt un artist mare. Și nici n-am reușit să țin un discurs. De fapt l-am ținut... În vis... Numai visul acela a fost adevărat, înțelegi? Oricum eu trebuie să mă retrag. Nu te-am sfătuit bine înainte. Nu poți să te alături băștinașilor. Dacă vasele acelea au intrat în port urcă pe puntea unuia din ele și du-te pe Continent. Acolo e locul dumitale. Dacă rămii aici s-ar putea să reînceapă povestea de la capăt... A fost odată unul Abel care... Lasă-i în pace, Insula e a lor...

Abe ieși repede, trîntind ușa după el. Nu se lămurise prea mult. Nădărduse că vorbind unui prieten va afla mai multe despre cele întîmplate cu el. Se gîndise că vorbind tare... Nu răspunsurile îl interesau. Doar faptul că rostea întrebările cu voce tare. Nu mai încercase asta în fața nimănui. Și la urma urmei de ce să nu-l intereseze? Uite că l-ar fi interesat. Dar acela amuțise uluit de avalanșa neașteptată ce se abătuse asupra sa. Daci nu cîștigase nimic. Iar acum... Acum fugea. Ca un om hăituit. Deși nu se afla nimeni pe urmele lui. Fugea hăituit de propriile sale

întrebări. Fugea hăituit de el însuși. Unde să se ascundă ? Ce loc mai putea fi sigur ? Și ce însemna, ce rost avea toată fuga aceea de întrebări, ca să ajungă, de fapt, în fața altora ? Se săturase pînă peste cap.

Strada principală era pustie, se golise ca prin farmec. Adică lipseau oamenii (cei pe care îi auzise mai devreme). Altfel era invadată de vegetație. Îi era greu să alerge prin jungla care cucerise strada. Cum putea să numească o astfel de stradă pustie ?

Se opri să-și tragă răsufllarea. Să i se potolească bătăile inimii. Și atunci auzi vocile care se ridicau dinspre golf. Timbrul metalic al unor megafoane. Își încordă auzul și înțelese. Echipa de salvare chemau oamenii în port. La bordul navelor îi așteptau medici care pregătiseră antidotul și... Se cățără cu greu într-un palmier (nu mai făcuse treaba asta, dar cîte nu fuseseră noi în ultima vreme ?) și...

Imaginea era incredibilă. Vasele ancoraseră în bazinul portului. Atîtea nu se mai adunaseră acolo de cînd... Parcă era război, se pregătea o debarcare. Numai că lucrurile se petreceau altfel. Exodul era spre vase. Populația Insulei (era totuși mult mai numeroasă decît bănuise el) se îndrepta demnă și gravă, nici urmă de panică, spre pasarelele care... Se potolise revolta ? Întrebare inutilă. Împotriva cui să se mai revolte ? Vocile auzite prima oară erau și ele calme, salvatorii își cunoșteau meseria. Îi văzu, îmbrăcați în costume speciale, semănau cu niște scafandri, eroiau poteci ca să înlesnească trecerea băștinașilor. Șalupa poștală nu se zărea. I se păru că vocile metalice îi pronunță numele. Dar Abe nu voia să răspundă. El mai avea o portocală...

Din declarațiile fostului director al închisorii fără deținuți, care îl urmărise atît cît îi stătuse în putință pe Abe — rezistînd impulsului de a răspunde apelului lansat prin megafoane de echipele de salvare, — precum și din cercetările echipei speciale trimisă să-l caute (îndrumată tot de fostul director, singur nu putuse să forțeze masiva ușă a pensiunii doamnei Nada unde se baricadase Abe) s-a putut stabili cu destulă precizie ce făcuse fostul contabil după ce părăsise „Clubul”. Drumul pînă la pensiune nu prezenta interes decît prin faptul că fusese extrem de dificil și că Abe nu răspunsese chemărilor urmăritorului său (ba chiar trăsese cîteva focuri de pistol, în aer, evident ca să-l sperie) după cum ignorase și apelul megafoanelor.

Odată pătruns în pensiune, zăvorîse ușa și urcase în camera lui. Se bărbierise, se spălase și își schimbase hainele (cele pe care le purtase erau sfișiate de hățîșurile prin care trecuse). Se odihnise un timp pe modestul său pat (poate chiar ațipise, dar dacă era așa nu se bucurase de odihnă, așternutul era răvășit), oricum nu prea mult timp, fiindcă scrisese un ciudat document. Era vorba despre niște instrucțiuni adresate băștinașilor și se refereau la viitorul comerț al Insulei.

Aici Abe făcuse dovada adevăratei sale capacități de contabil (neapreciată cum se cuvenea niciodată). Lucrase mai mult cu cifre și le folosisese ca argument. Cei care au studiat documentul (înalții funcționari ai Companiei) certificaseră în unanimitate valoarea acestuia. Erau prevăzute acolo prețurile pieții Continentale în comparație cu posi-

bilele prețuri ale Insulei. Pentru flori. Pentru nuci de cocos. Pentru... ei, da, chiar pentru portocale. Și o mulțime de fructe tropicale erau trecute acolo. Ca și produsele ce se puteau obține din ele : sucuri, conserve și așa mai departe. După calculele lui Abe, Insula trebuia să ajungă în scurt timp principalul furnizor al Continentului. Estimase producția de flori pe zece ani înainte și rezultatele erau uimitoare. Și mai uimitor era faptul că Abe făcuse totul în jumătate de oră. Lucrase febril și inspirat. Chiar așa se exprimaseră experții care studiaseră documentul și cei care-i cercetaseră încăperea. Era încununarea vieții sale de contabil. O capodoperă. Numai că era inutilă. În primul rînd era adresată băștinașilor (de ce așa, nu înțelegeau experții Companiei) și nu ajunsese la ei. Apoi planurile erau inaplicabile din cauza vegetației. Aceasta gonise oamenii și se dezvoltase atît de monstruos, încît nimeni nu mai putea pătrunde în Insulă. Și, în sfîrșit, dacă totuși s-ar fi putut aplica, asta ar fi însemnat falimentul a numeroase firme care colaborau chiar cu puternica și înfloritoare (pe Continent) Companie. Deci nu servea nimănui capodopera lui Abe. E drept că pe marginea calculelor notase niște cugetări care indicau că inspirația lui avusese goluri ba chiar că el, Abe, o cam luase razna. Într-un loc scrisese (calculele se refereau la flori) : „fiecare e dator, să încarce un vapor !“. Sau : „palmierii sînt mai de preț decît femeile !“. Ba chiar : „nu-i deloc mare scofală, să mănînci o portocală !“.

La început experții au crezut că e vorba de un cod. Poate Abe voise să comunice un mare secret. Aiureli. Cît despre ultima poezioară, Abe se contrazisese pe sine, fiindcă echipa specială care pătrunsese în camera sa a găsit o portocală pe pervazul ferestrei deschise (o fereastră cu geamul spart). Alături de portocală se afla un pistol

imens (descărcat). Și o pereche de ochelari cu ramă subțire, de aur (ochelarii de contabil ai lui Abe, pe care nu-i purta decît la birou — îi folosise probabil cînd își redactase capodopera ce nu folosea nimănui).

Așadar o portocală, un pistol și o pereche de ochelari. Iar Abe nicăieri.

Dacă membrii echipei speciale ar fi cunoscut povestea lui Cabel (de ce nu, doar și Abe ajunsese Guvernator, deci de ce să nu-i poarte gîndul la o altă dispariție ciudată ?) s-ar fi întors la vasul lor și ar fi adus pe Continent o poveste de toată frumusețea. Numai că ei erau oameni practici și s-au uitat pe fereastră. Așa l-au descoperit pe Abe. Sau ce mai rămăsese din fostul contabil și fostul Guvernator.

Abe n-a avut curajul să guste portocala ce-i fusese destinată. Sau poate nu s-a socotit vrednic de o asemenea pedeapsă își alesese alta. Își încheiase rolul așa cum socotise el de cuviință. Nu se putea vorbi despre un salt pe fereastră deschisă. Ar fi ajuns în apele golfului. Se lansase pur și simplu în gol. Așa că s-a zdrobit de stînci. Ori poate că, în clipa cînd a încălecat pervazul ferestrei a uitat ce trebuie să facă. Îl impresionase imaginea golfului în care se adunaseră atîtea vapoare mari (le văzuse oare încărcate cu flori ?). La urma urmei poate că n-a văzut nimic.

Oricum, lăsase în urma sa un document contabil nefolositor, o portocală (desenase una și pe document, era însemnul puterii lui de o zi), un pistol (îl socotise prieten, dar asta n-au mai ghicit-o experții), o pereche de ochelari (mai puteau fi folosiți, rama lor era de preț și lentilele de calitate, un contabil cunoaște valoarea unei perechi de ochelari) și, în fine, o mulțime de povești pentru care nu cei din echipa specială erau vinovați, ci reporterii ziarelor

de pretutindeni care au avut subiecte senzaționale pentru cel puțin trei numere de ziar.

Firește, tot ce s-a vorbit despre cele petrecute pe Insulă a fost exagerat (Compania aplicase o cenzură strictă, dar lăsase frâu liber imaginației ziariștilor atîta vreme cît nu pomeneau numele ei). Apoi Abe a fost uitat și Insula la fel. S-au găsit alte subiecte mai interesante, iar Compania a început experiențe cu o armă nouă pe alte meleaguri.

Băstinașii au fost cu toții salvați. Directorul închisorii fără deținuți din Insulă (fost și grădinar-șef) și-a regăsit familia și slujba de care uitase. A fost repus în drepturile lui. Era directorul unei închisori adevărate (în timpul liber îngrijea trandafirii din grădina sa).

Șalupa poștală a fost remorcată și scoasă din port. Cele opt sicrie au ajuns unde promisesese nebunul (era datoria de onoare a Companiei). Nici unul din componenții echipei speciale n-a vrut să rămînă la bordul șalupei pentru manevrele necesare. S-a oferit pentru asta un tînăr băstinaș, Hay, care și așa sperase să părăsească Insula. Voia să meargă la o școală de pe Continent.

El a fost primul om care a pășit din nou pe Insulă. După zece ani. Era bărbat, își luase de nevastă pe una din fetele salvate și aveau un copil. Se întorsese convins că exemplul său va fi urmat. Dacă nu de foștii insulari, cel puțin de urmașii acestora. Socotise că era de datoria lor, Insula le aparținea și dacă bătrînii erau prea obosiți ca s-o ia de la capăt, cei tineri aveau suficiente forțe pentru asta și nimic nu i-ar fi împiedicat. După cei zece ani vegetația se pare că se mulțumise să-și facă de cap și se cumînțise.

Insula arăta așa cum trebuie să arate o insulă. Hay a pătruns în interior și prima sa grijă a fost să dezhădăcineze un portocal. Crescuse pe locul unde fusese terasa „Clubului”. L-a smuls așadar din rădăcini și l-a ars. El nu citise documentul lăsat de Abe. În schimb, cu ai lui, și-a ridicat o casă și a început să lucreze pământul.

Pe băiatul său îl botezase Abel (își amintea oare istoria Insulei ?) După o vreme a venit pe lume o fată : Abela. Apoi din nou un băiat, Abelab. Au urmat Abelabe, Abelabel și așa mai departe. Și au întemeiat fiecare câte o familie. Începuseră să vină oameni din insulele vecine. S-au reluat și legăturile cu bătrînul Continent. Insula a redevenit ceea ce trebuia să fie — un teritoriu al oamenilor.

Colectia Clepsidra

Lei 7